

בין אור לחושך

בין חכמים אמיתיים לאדמו"רים מזוייפים

שלמה חיים הכהן אבינר

ירושלים התש"ס

©

כל הזכויות שמורות
מותר להעתיק שלא למטרה מסחרית

ניתן להשיג את הספר:
ספריית חוה
בית-אל 90631
ד"נ מזרח בנימין
טל' פקס': 02-9973168

פ ת ח ד ב ר

ספר זה כולל שלושים ושש איגרות שנכתבו מניסן תשנ"ט עד מרחשוון תש"ס בדבר התופעה המכאבת של כת שהתגבשה מסביב לאדם הנחשב לעושה נפלאות, והכתירה אותו למנהיג רוחני עליון, ואף האמינו בכל לבם שהוא נביא ומשיח.

שמו הושמט בזה הספר והוא מכונה פלוני, וכן הושמטו כל השמות של הנפשות הפועלות וכל הפרטים המזהים, כיוון שאין כאן שום התנגדות אישית לאותו אדם וחסידיו, אלא לתופעה הכוללת, הנפוצה לצערנו, של הימשכות אחרי בעלי נפלאות במקום להתקשר לתלמידי חכמים אמיתיים המוסרים נפשם יומם ולילה על התורה.

"והאר עינינו בתורתך".

שלמה חיים הכהן אבינר

ת ו כ ו

איגרת ראשונה. פלוני אינו תלמיד חכם, לא משיח, ולא בעל רוח הקודש. רוח הקודש מצריכה הכנות רבות של קדושה. יעוץ מפי אדם כזה מזיק, אין לקבל יעוץ רוחני שלא מתלמידי חכמים. **עמוד 15**

איגרת שנייה. לפני שקובעים דעות יש צורך בעדויות מוצקות. חסידי פלוני רק מסבירים ואינם מקשיבים. שבתאי צבי שר"י החזיר רבים בתשובה אך אין זה מכשיר אותו. על כפרי שטען שהוא משיח, עשה מופתים וקרא לתשובה, אמר הגר"א שזו קליפה קטנה, היום אומר ככה ומחר הפוך. לפעמים ד' מאפשר לעובדי עבודה זרה להצליח כדי לאפשר בחירה חופשית. וכן ד' נותן לעובדי עברה להצליח כדי שיהיה ניסיון, אין לפנות ליודעי נסתרות אלא לתלמידי חכמים העמלים בתורה. **עמוד 19**

איגרת שלישית. התנגדות בכל תוקף אינה סותרת אהבה. בעניינים חמורים יש לדבר בלשון ברורה וחרیפה, אם פלוני הוא יהודי תמים. האשמה במנצלים תמימתו. כסף שנאסף על ידי הכת בעבור ישיבות אינו כסף כשר. ידיעת נסתרות ועתידות אינה הוכחה על רוח הקודש, גם מעתננים וקוסמים יודעים עתידות. יש גויים יודעי נסתרות שמסייעים למשטרה. תנאי לנבואה הוא חכמה עצומה. חס וחלילה לדמות אדם למשה רבינו, אדון כל הנביאים והחכמים. לו היה באמת בעל רוח הקודש וגואל האומה, גדולי הדור היו מכריזים על כך. אין להתפעל מכישרונות על טבעיים אלא ממסירות נפש על התורה. **עמוד 23**

איגרת רביעית. בשביל להוכיח אין צורך בבית דין, אלא זו חובה על כל מי שיכול. אין להירתע באמירת האמת מאיומים כספיים או אבדן ידידים. מחאה חריפה גורמת כאב, אך היא נצרכת כמו סילוק אבר נגוע כדי להציל את הגוף. כוללים המחוקקים על ידי פלוני, אינם מכשירים אותו. גם שבתאי צבי שר"י החזיר רבים בתשובה. מה

שמאמיניו עלולים ליפול אינו טענה. אסור לטוב לקבל מן הרע, גם אם לכאורה יינזק. יש בכת שתי שפות. כלפי חוץ אמירה של גאולה ותשובה, וכלפי פנים, אמירה של משיחיות ונבואה. כך הצליח שבתאי צבי שר"י להערים על תלמידי חכמים. אדם פשוט התחיל לדעת נסתרות, לומר תוכחות, ורבינו הרב צבי יהודה ביטל מכל וכל, אמר שאין שם תורה, כלל ישראל וארץ ישראל. בוולנא היה אדם חולם חלומות ויודע נסתרות. הגר"א אמר שזו מרה שחורה. על המתנבא מקאוונא אמר שזהו שר קטן.

עמוד 27

איגרת חמישית. ידיעת נסתרות אינה עדות על רוח הקודש. רוח הקודש מצריכה קדושה עליונה. רוח הטומאה שורה בקלות. יש שרוח הטומאה שורה על אדם והוא חושב שזו רוח הקודש. יש גם נביא שקר בשוגג. נביא חייב לשקול נבואתו במשקל התורה. פלוני ואמרגניו מטעים את עצמם. איסור תורה הוא להעלות מתים. מרן הרב קוק הורה לרב ברומניה לא להחזיר בתשובה על ידי העלאת מתים. פלוני אינו משיח.

עמוד 33

איגרת שישית. חילוקי דעות אינם חילוקי לבבות וביקורת אינה מחלוקת. יש להשיב על טעויות בלי להרוס את השלום. הנסמך על אדמו"רים מזוייפים זוכה לשלוה מלאכותית ומרמה עצמו שדבריהם מתקיימים. תלמידי חכמים אמיתיים דורשים עמל. רבנים אינם מבקשים כסף על יעוץ אלא אדרבה מחלקים לנצרכים. זקוקים אנו למנהיגות רוחנית של אמת ולא למנהיגות של רמייה.

עמוד 37

איגרת שביעית. הרמב"ם כותב שאפשרות הינבא פתי ועם הארץ היא כאפשרות הינבא חמור וצפרדע. גדולי אדמו"רי החסידות היו תלמידי חכמים גדולים. אין להנהיג את החיים על פי תופעות מזוהרות אלא על פי התורה. חברה חסרת ערכים נמשכת לדמיונות. אדם יציב ברוחניותו ניוון ממזון בריא של תורה. אין להחזיר בתשובה על ידי תקשור עם מתים. התרופה היא תורה.

עמוד 40

איגרת שבימית. מה שהכתב חוללה מלדבר בריבם שפלגני הוא משיח גם לזה יש ערך. הם מרבים שתי שפות, כחוג הפנימי ממושיכים לדבר על משיח. פרשת חנונו של עבנאי מוכיחה. לפי הגר"א, שבני ישראל לא יתפתו על ידי פלאות לסעות מדרך התורה.

עמוד 44

איגרת תשיעית. אחד מגדולי הדור הזה לפלוגי לחדול מלתקשר עם מתים. ובמקום לתת עצות, לתת ברכה. גדול אחד הורה לברר ענייני פלוגי בבית רין, וכן נעשה, ונחשפה רעתו. פנייה לבעלי מסתורין אינה תמימות אמתית אלא תמימות עקומה. על כל צרה, יש לפנות לתלמיד חכם.

עמוד 45

איגרת עשירית. הלכה כרמב"ם שחכמה היא תנאי לנבואה, יש בארצנו הרבה בעלי כוחות על טבעיים של ראיית הנסתר וראיית העתיד, שיש להיזהר מהם. לתלמידי חכם קדוש, שטרים עליונים נפתחים. אין להתפעל מעם הארץ בעל כוחות ולהכתידה מנהיג החני.

עמוד 48

איגרת אחת עשרה. יש לזמנדיגי הכת להודיע בריבם שפלגני אינו משיח ואינו נביא, כדי להציל ממכשול. אמירת אנשי הכת שבמדינה הכל רע. הינוך מסילת ישרים לראות טובות ר' אליעזר. הפחית הכת אנשים תמימים. איש אינו יודע מועד ביאת הנשיח. יש לחכות כל יום. תיפח עצמן של מחשבי קיצין. הדורשים נס כדי להאמין. אררבה, מתוך אמונה, רואים ניסיון ר'. הרב שמואל מדהליבר על פריחת הארץ. אין אנו מספיקים להודות.

עמוד 51

איגרת שנים עשרה. איסור תורה לתקשר עם מתים. ביקור על קברי צדיקים הוא תפילה לדי בסיוע זכות הצדיקים. האר"י ז"ל נסד קרשני עליון זכו לגילוי נשמות. ראיית המתים היא ררישה אל המתים. תשובת מרן הרב קוק לאסור תקשור עם מתים. לפי הדמב"ם כל התקשוחת אסורה. לפי רא"מ מותר להתקשר לרוח של המת ולא לגופו. מרן הרב קוק ביטל ערכם של סיפורים באלה. בעלת האוב ושמואל הנביא. לרלב"ג הכל מעשה רמאות. לדהג זה הדיה נס, לר"א מעשה שטן. פרסום הרעות שבכת אינו לשון הרע

אלא הצלת הרבים. להוכיח אין צורך בבית דין. רבים היו נוכדים בתופעת
קשות.
עמוד 56

איגרת שלוש עשרה. הרב חרל"פ כתב שאופי הגאולה תלוי באופי הציפייה לכן
יש לצפות לגאולה דרך נס. זו משנה ראשונה, והוא חוזר בו אחרי תשובת
מון הרב קוק. חרדת קודש של הרב חרל"פ כלפי מון הרב. מון הרב הסביר
שהגאולה לאו חוקא מדלגת על סדרי הטבע. גאולה קמנא קמנא היא
גברת הגבורות. ניתוק הטבע מן הגאולה הוא קיצוץ בבטיעת הדחוף
עקבות משיח. פירצופים קטנים של קיצורי דרכים. המדינה כהתקיימות חזון
הגאולה.
עמוד 62

איגרת ארבע עשרה. גם אם לפלוגי יש זכויות, הוא אינו נביא ובעל רוח הקודש.
וכן הפייית כסף למטרות קדושות אינה נרחבת שלטון על נשמות. איננו
קובעים לך את דרכי הגבורה. רצון ד' להשדות שכיתנו רק על מי שעמל
עמל עצום. הרב הדרש על האמונה השטוחה שאפשר להגיע לברואה בלי
עמל. היות הדעות והצלחות דעת.
עמוד 67

איגרת חמש עשרה. אין להשוות פלוגי לאדמו"ר מלובביץ שהיה תלמיד חכם
גדול. שתלים קטנים מחובלים כרמים. כלומר תלמידים קטנים. קל הדומר
מי שלא למד כלל. צרת האדמו"רים המזויפים. התרעת גדולי ישראל נגדם.
עשי מופתים רמאים ונוכלים לממן בצע כסף. ניצל מזוכאים המזופשים
סגולות. בעלי כוחות יודעים עבר ולא עתיד. מקובלים מזויפים שמקלקלים
ומחריבים. אזהרת רבי יעקב מליסא מפני מקובלים שאינם תלמידי חכמים.
עמוד 69

איגרת שש עשרה. גם כסף תעצמה שיש בכת אפשר לנצח. במלחמת דעות לא
הכוח מנצח אלא האמת. תלמידי חכמים גדולים נגד הכתרת עם הארץ
בעל כוחות מחרים כמנהיג ונותן עצות. איזמי הכת על תביעה בבית
משפט ובבית דין. אנשי הכת משמיעים ואינם מקשיבים.
עמוד 73

איגרת שבע עשרה. אנשי כשפים המתנבאים על משיח ומתבררים. יד' הפועלת
בתחיית האומה. האישר האלוהי של הציונות.
עמוד 76

איגרת שמונה עשרה. אותות ומופתים אינם תנאי מספיק ואינם תנאי הכרחי למשיח. אותו האיש ישו הנוצרי ידע לעשות נפלאות ונידון כמכשף. משיח מחזיר מלכות ישראל ליושנה. מדרגות בביאת משיח. הקץ המגולה של נתינת הארץ פירותיה בעין יפה. מלכות זמנית לא מבית דוד. מדינת ישראל כעין מלכות ישראל. גערה במחשבי קצים. אתחלתא דגאולה אינה חשבון פרטי אלא תיאור כללי של תקופה. הצלחת החקלאות אינה נסתרות אלא נגלות.

עמוד 78

איגרת תשע עשרה. על מנהיגי הכת להצהיר ברורות שפלוגי אינו נביא ואינו משיח. וכיוון שגם תלמיד חכם אינו. אין ערך לעצותיו.

עמוד 81

איגרת עשרים. יש הרבה אנשים עם כוחות על טבעיים. יש להרגיעם ולהמליץ להם ללמוד מסילת ישרים. סיפור נפלאות על עמי הארץ – יש לשלול. ספור נפלאות על קדושי עולם – יש לקבל.

עמוד 83

איגרת עשרים ואחת. אם הולכים על פי עצות רוחניות של בעל כישרונות נסתרים, בשביל מה ניתנה תורה. יש הרבה אנשים עם תפיסות על חושיות שאינן מובנות מבחינה מדעית. אדם אחד איבחן מזלות למרחוק. לרמב"ם גם קוסמים ומעטנים יודעים עתידות אך לא באופן מדויק. יש שניבאו התרסקות ספינת אוויר. טביעת אנייה ורציחת נשיא. יש מגלים מתכות באדמה. אך כל אלה אינם אדמו"רים. פתי יאמין לכל דבר וטיפש יצחק לכל דבר. התפשטות תופעות פאראפסיכולוגיות בהמון מביאה נזק פסיכולוגי, חינוכי ומוסרי עצום.

עמוד 85

איגרת עשרים ושתיים. אחריות ראשי הכת. עליהם ליתן דין וחשבון בדבר פלוגי. א. להכחיש משיחותו. ב. להכחיש נבואתו. ג. להכחיש היותו תלמיד חכם. ד. להפסיק יעוצו המשפחה. הרפואי והצבאי. ה. להפסיק דרישתו אל המתים. ו. להפסיק הבטחותיו לאמהות שכולות על תחיית ילדיהן.

עמוד 90

איגרת עשרים ושלוש. פלוני אינו מקובל אלא עם הארץ. אין לפנות אל מקובלים כעניין שידוכים. לבחור בן זוג עם לב טוב. לא לקבוע שידוך על פי שמות וגימטריות. יש אנשים בעלי כוח סוגסטיה גם למרחוק ואין זה הופך אותם לאדמו"רים. גם ריפוי על טבעי אינו רוח הקודש. יש גם טעויות חמורות. לא להתפעל מכוחות מוזרים. אסור לקבוע קצי גאולה. פלוני קובע קצים והם מתבדים. אנשים במצוקה שהינם חלשים נוטים לפנות לקוסמים למיניהם. עשה לך רב ולא עשה לך עם הארץ. פנייה אל עם הארץ היא עלבון לתורה.

עמוד 93

איגרת עשרים וארבע. אנשי הכת משוכנעים בלב ונפש שפלוני הוא משיח בעל כוחות מופלאים להביא גאולה. רבי יעקב ששפורטש כתב שאין חובה להאמין למי שמצהיר על עצמו כמשיח. הטעיית דעת הקהל כאילו גדולי ישראל תומכים בכת. כך נהג שבתאי צבי שר"י. אנשי הכת מאמינים שהוא נביא. אף למעלה ממשנה רבינו, בעל ידיעות מן השמים. הוא לא קיבל היתר הלכתי לדרוש אל המתים. אנשי הכת טוענים שהוא יודע כל התורה כולה וכל הזוהר כעל פה. זה עלבון לתורה. עבד כי ימלוך.

עמוד 99

איגרת עשרים וחמש. אין לשים לב להפחדות אנשי הכת. הנוכח יפנה לתלמיד חכם. אין איש יודע מועד בואו של משיח. ריסי משיח השקר. יש להזהיר את מי שעומד להתקשר עם שידוך או שותף לא טוב, ואין זה לשון הרע. וכן יש להזהיר מפני מי שאין תוכו כברו ומדבר בשפה כפולה, כלפי חוץ וכלפי פנים. כדי להוכיח אין צורך בבית דין. מה טוב אם בית דין יזמין את ראשי הכת. לומר על פלוני שהוא תלמיד חכם והו עלבון התורה.

עמוד 105

איגרת עשרים ושש. כל מי שטוען שהוא נביא ומשיח, איננו חייבים להוכיח שזה אינו נכון, אדרבה עליו להוכיח שזה נכון. בכל ספק בתורה יש לפנות לתלמידי חכמים. ניסיונותיו הבלתי מוצלחים של פלוני להעלות מתים. אבחוניו המוטעים. הריסת שלום בית.

טכניקות השפעה וחיווי בלתי טבעיות. משיח הוא מי שיגאל את עם ישראל. מי שנתפס בכת קשה לו לצאת. **עמוד 109**

איגרת עשרים ושבע. הגאולה העתידה יכולה להיות דרך נסים או דרך טבע. תיפח עצמן של מחשבי קיצין. גדולי ישראל שנתנו תאריכים, לא היה זה במוחלט אלא כאפשרות, כדי להחיות לבב מיואשים. חישוב קצים מוחלטים עלול לגרום יאוש. חישובי קצים של רבותינו. כל דישוב היה אפשרות ושלב. פלוני מבטיח גאולה קרוב קרוב ממש ומתבדה. בכל דור יש קץ התלוי בזכות. הגאון מווילנא השביע לא לגלות חשבון הקץ שלו. גאולה קמעא קמעא בדרך הטבע. הקץ המגולה של בניין הארץ. הגר"א הורה שאסור לחשב קץ אך יש לקרב את הקץ על ידי מעשים של קיבוץ גלויות ובניין הארץ. הרב חרל"פ שדיבר על ציפיה נסית לברא חוד בו עקב דברי מרן הרב קוק, מה בין צופה עליון להווה. צופה עליון יודע שהגאולה מופיעה דרך מעשיים תחייתיים. הוזה מתנתק מן החיים. **עמוד 114**

איגרת עשרים ושמונה. אין התנגדות אישית לפלוני אלא לשיטה. יש להתייעץ בעניינים דוחניים עם תלמידי חכמים, ולא עם הארץ. על טענה זו יש לכת להשיב במקום להטיף מוסר. **עמוד 121**

איגרת עשרים ותשע. כדי להוכיח אין צורך בבית דין. אין כאן פסילת אדם לעדות או הוצאת ממון אלא אזהרת הרבים. תוקף של עדים הוא רק בבית דין, אך יש דרכי בירור ודאיים מלבד עדים, כגון נאמן כבי תרי, וכן משטיח לפי תומו וניכרים דברי אמת. הגדרת גדריהם. כאשר יש בירור חוק, יש לסמוך עליו כדי להציל מנוק, ואין בוזה לשון הרע. דברי החזון איש ביחס למדרגות חכמים. טענת משיח, נבואה, דרישה למתים, הבטחת קצים, עצות משונות בענייני רפואה ומשפחה – נתבררו בירור גמור. היותו עם הארץ אינו צדיך בירור, כל אחד יכול לשמוע את שיעוריו המוקלטים או לקרוא את שכתובם. **עמוד 123**

איגרת שלושים. עצות רפואיות אין לשמוע אלא מפי רופא. בעצה רפואית יש סיכון ורק לרופא יש רשות מן התורה. עצות חינוכיות יש לשמוע מפי מחנכים כעלי ניסיון. ידיעת נסתרות אינה מכטיחה את נכונות העצות. אבחון לחדר ועצה לחדר. עצת תלמיד חכם היא מתוך תורה. התורה היא נר דולק ומאיר. כישרונות מופלאים יש גם אצל אנשים פחותי ערך או גויים. כוח הסטרא אחרא משמש ניסיון. אמונה שד' משרה שכירתו על אדם פחות היא חילול השם.
עמוד 129

איגרת שלושים ואחת. המאבק נגד הכת אינו סותר אהבת אנשי הכת. זו מלחמה בין אחים וחכרים. מחלוקת בית הלל וכית שמאי לשם שמים. לא להרוס את השלום. לעשות כל מיני חסד לאנשי הכת.
עמוד 133

איגרת שלושים ושתים. הסיכון שבעצות רפואיות. ידיעות נסתרות אינן בהכרח מן השמים. ידיעת נסתר לחדר ועצה לחדר. עצות מסוכנות בענייני נישואים. אין תלמיד חכם גדול שתומך בכת. אנשי הכת חרלו לומר שפלוגי משיח, כיוון שנגזפו קשות. הם מאמינים בו ומתחמקים מלפרסם ברבים שאינו משיח. משיח אינו כל מאן דהוא אלא ענק דוחצי. כעבור דבר קדוש גדול צריך הכנות רוחניות עצומות. גדלות המלך המשיח.

איגרת שלושים ושלוש. נבואותיו של פלוני על בוא הגאולה התכדו כולן. איסור לחשב קצים. אמונה בביאת המשיח כל יום. תורת הקסטטדופה של הכת. לרעתם הכל רעוע ומשיח מידי הוא מוצא יחיד. גם שבתאי צבי שד"י ניצל את גזרות תהדת. ניצול מצוקת אנשים. אין ידיעה על מועד כוא משיח. חטא חמוד של ולוול ככל הטובות שד' עושה לנו במאה השנים האחרונות. כפיות טובה כלפי רופאים וכלפי צה"ל. אין אנו מספיקים להודות לד'.
עמוד 139

איגרת שלושים וארבע. לפי הרמב"ם אין נבואה שורה אלא על חכם. לפי דבי יצחק אכרכנאל תנאי זה אינו הכרחי. אך הוא דעת יחיד נגד

רבותינו הראשונים ואין הלכה כמותו. רבי חיים ויטל ורבי משה חיים לוצאטו היו בעצמם בעלי רוח הקודש. והודעתם שאין מביא לרוח הקודש אלא דרך חכמה עצומה וקדושה עצומה – יש לה ערך של עדות. המלבי"ם מודה שהחכמה היא תנאי, אך מחדש שכאשר אין אדם ראוי, יש נס יש מאין של השראת הנבואה על מי שאינו ראוי לגמרי. בוודאי בדורנו יש ראויים יותר מפלוני. רבי יצחק אבדבנאל סובר כר"ן שאמת המידה לקבוע מי נביא ומי אינו נביא היא בידי החכמים. לפי רבי יצחק אבדבנאל, חכם קובע בתורה ולא נביא, כי לשניהם יש כוח נבואי, אבל לחכם יש גם חכמה, לכן חכם עדיף מנביא. אין להתפעל מידיעת נסתרות. לרמב"ן. נביא שקר נקרא נביא בגלל כוחו לחוות עתידות. לפי רבי מנחם ריקאנטי, הוא מתנבא ברוח הטומאה. אין להתפעל מכל אלה. אלא תמים תהיה עם ד' אלוהיך. **עמוד 145**

איגרת שלושים וחמש. מנהיגי הכת חיפשו לא תלמיד חכם אלא משפיע כריומטי וחשבו שמצאו. כינתיים נבואותיו על הגאולה התבדו. שאלות החסידים הושקו בכך שצריך אמונה במה שבא מן השמים. הם מפקקים עתה והולכים ופורשים. הם מודעים לשטחיות של פלוני, לנזקים שהוא גרם, ושהרב המנהיג של הכת אינו בעל שיעור קומה רוחני אלא כלי שני לדברי רבנים. מנהיגי הכת מאבדים גובה ומדקלמים דיוזוקים עצמיים. החסידים חוזרים לאטם לדעת אמת, לתלמידי משה רבינו, תלמידי החכמים האמיתיים. האר עינינו בתורתך. **עמוד 152**

איגרת שלושים ושש ואחרונה. טענה שפלוני מחזק את הרוח בדברו על משיח. משיח לא לשמה, כדי לפתור מצוקות אישיות. עולם של מילוי הנאה ושל מילוי חובה. לרמב"ם המשיח אינו להנאתנו אלא לשם עבודת ד'. אדם במצוקה יתנחם בלימוד תורה ובקיום מצוות חסד. גם צדיק ורע לו הינו מאושר. החזקת מעמד בעזרת שער הביטחון של ספר חובות הלבבות. שמחת לימוד תורה. ביאת משיח לאפשר קיום תורה ומצוות. גאולה לא רק ממיצרים אלא לשם דבקות עילאית בצור העולמים. קשיי העולם הזה אינם מקריים.

עמידה בניסיון מתוך אמונה. השה לעולה בני. קידוש השם.
השתחררות משעבוד לחומר. בן ישי אל הלחם. אשרינו.

עמוד 155

אִגְרַת רֵאשׁוֹנָה

פלוני אינו תלמיד חכם, לא משיח, ולא בעל רוח הקודש.
רוח הקודש מצריכה הכנות רבות של קדושה. יערץ מפי
אדם כזה מזיק. אין לקבל יערץ רוחני שלא מתלמידי
חכמים.

פלוני אינו תלמיד חכם אלא עם הארץ, עד עצם היום הזה.
כמו כן, אינו משיח, ואינו מבשר המשיח, ואינו בעל רוח
הקודש.

בכלל, עם הארץ אינו יכול להגיע לדרגת רוח הקודש ונעין
תשובת הרשב"א ח"א סימן תקמ"ח), שמצריכה הכנות רבות של
קדושה, כדברי רבי חיים ויטאל תלמידו של האר"י ז"ל (שערי
קדושה ח"ג ש"ח) וכדברי רבי משה חיים לוצאטו בספר מסילת
ישרים.

וכן נבואותיו כביכול ביחס למצב המדיני, אשר משמיע
בדרשותיו, הן הבל.

מה שמספרים עליו שהוא יודע מעצמו מסתוריו של אדם
העומד ממולו, אינו רוח הקודש, אלא – או מיומנות
פסיכולוגית, או נוכחות מכוונת, או מין רוח טומאה. בין כך ובין
כך, אין לעצותיו שום ערך של תורה.

ואכן הוא גורם רעה רבה בעצותיו, וכן בניתוק מעריציו
מחיים נורמליים.

ומה שהחזיר בתשובה כמה אנשים, אין בכך להצדיק את
התמיכה בו, כדברי בעל "מאור ושמש" בכגון זה, כיוון שזה

בנוי על שקר (דברים יג ב), וכדברי רבי יעקב ששפורטש שאין לתמוך במשיח השקר שבתאי צבי, על אף שהחזיר בתשובה עשרות אלפים, כי לבסוף הכל יפול.

לכן יש להתרחק ממנו, שהוא אדם של דופי, וכן להתרחק ממפיצי דברו, וכולם עתידים ליתן את הדין.

גביית עדות:

רצ"ב בזה גביית עדויות רבות על ידי תלמידי חכמים שונים, וחלקן הוקרנו לפניי בסרט וידאו.

בהופעותיו ברבים, פלוני אומר דברים כלליים על גאולה ואהבת ישראל, באורח שטחי, אך מצרף בכל פעם כמה נבואות ביחס למצב המדיני.

יש מחסידיו ששמעו מפיו שהוא המשיח, ואחרים שמעו מפיו שהוא המבשר של המשיח.

רבים באים אליו בתחום הייעוץ האישי, הן שלום בית, הן בעיות רפואיות, הן בעיות חינוך ילדים. הן פרנסה – והוא מחלק בפסקנות עצות כאילו דורש מפי הגבורה, וגובה על כך תשלום מכובד.

לעתים הוא מורה לאנשים לא לציית לרופאים, לבצע ניתוחים או להימנע מהם, וגורם נזקים בכך. הוא הורה לחדול מלתת תרופות לילד, מה שהסב לו נזק רב.

לנשים הבאות לקבל עצתו, יש והוא מדגיש באופן סמכותי את מגרעות בעליהן, וכתוצאה מכך נוצרות סלידה וריחוק, והקשר בין בני הזוג מתרופף.

יש וכן זוג אחד נהפך לחסיד נלהב שלו והשני נמנע וכך נוצרת ביניהם מחלוקת חריפה. יש והוא מודיע לבני זוג החיים בשלווה שאינם זיווג מן השמים, וכך מופר שלום הבית.

הוא מזווג זיווגים, כולל לנערות צעירות מאוד, ומפרק זיווגים. לרווקה מבוגרת הוא הודיע שעל פי שורש נשמתה אינה יכולה להתחתן.

יש גברים המבלים בחצרו זמן רב, כך שפרנסתם נפגעת. הוא נותן עצות בענייני פרנסה, ויש שגרמו קיפוח ואבדן אפשרות להתפרנס.

הוא מנצל מצוקתם של אנשים על ידי שמתנבא להם על עתידם הטוב.

יש והוא משיג השפעתו בשכנעו אנשים שאור בוקע מפניו, ושאור גם בוקע מפניהם. כמו כן הוא מגלה להם פרטים אישיים על עצמם, מה שעושה עליהם רושם רב, ומביא אותם לחשוב שהוא בעל כוחות נסתרים. למעשה, רוב גילוייו בנדון הם עניינים השווים לכל נפש, כגון תופעות של כעס, קשיים שונים בין בני הזוג, קשיים בחינוך הילדים, בעיות בריאותיות כגון כאבי גב ובעיות בעבודה. לפעמים, תשובותיו לאותם אנשים מתהפכות, בהיותן שרירותיות.

הוא גובה מחיר רב מכל פונה אליו, שכך הוא מוסר שהודיעו לו מן השמים לגבות. ובעזרת כספים אלו הוא קונה שליטה והשפעה במוסדות תורניים. כמו כן, יש ומושמעים איומים כלפי מי שלא יימנה בין חסידיו, הן שבבוא המשיח בימים הקרובים יעברו עליו יסורים קשים, הן איומים מרומזים ששלומם ייפגע.

לכן אנשים שנפגעו על ידו ועמדו על דעתם, מפחדים לעת עתה ברובם לדבר על כך.

הוא משתמש במושגים של קבלה כגון: שבן הזוג או משפחתו אחווים בקליפות וכוחות הטומאה – מה שעושה רושם רב, וגורם ריחוק.

השפעתו השלילית על הרבה אנשים, מתפשטת על חוגים רחבים ששייכים לקבוצות חברתיות שונות. יש מחסידיו הקרובים שנתעררו נפשית.

חסידיו הקרובים נמצאים במתח נפשי תמידי לקראת בוא המשיח המצופה בימים הקרובים, ועסוקים מאוד בזה, מה שפוגע בתפקוד המשפחתי התקין.

לפי תלמידי חכמים שדיברו אתו, הינו עם הארץ, אך חסידיו טוענים שהוא מקבל תורה ישירות מן השמים, ומביאים הוכחה לכך שגם משה רבינו היה עם הארץ – רחמנא לצלן מדעה זאת. למעשה הדברים שהוא משמיע לקוחים מספרים הנמצאים ביד הכל, ומוצגים בצורה מבולבלת.

חסידיו מפרסמים שמועות שהוא זוכה לתמיכה ואישור מכמה גדולי הדור, אך למעשה, אין בידו הסכמה בכתב מאף אחד מהם, ויש מהם שמכחישים מכל וכל.

יש מחסידיו שטוענים שהוא מסוגל כרצונו להיות רואה ואינו נראה.

גם אני הדל, שמעתי שתי הקלטות של הופעותיו בציבור, אחת מלפני זמן רב, ואחת מלפני זמן קצר. הצד השווה שבהן, שהכל רדוד ושטחי, הוא מוכיח ללא ספק שהוא עם הארץ.

סיום (חובר בשעתו נגד שבתאי צבי שם רשעים ירקב):

"והיא שעמדה לאבותינו ולנו, שלא משיח אחד בלבד עמד עלינו לכלותינו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו כמה מבלבלים לכלותינו והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם".

א י ג ר ת ש נ י ה

לפני שקובעים דעות יש צורך בעדויות מוצקות. חסידי פלוני רק מסבירים ואינם מקשיבים. שבתאי צבי שר"י החזיר רבים בתשובה אך אין זה מכשיר אותו. על כפרי שטען שהוא משיח, עשה מופתים וקרא לתשובה, אמר הגר"א שזו קליפה קטנה, היום אומר ככה ומחר הפוך. לפעמים ד' מאפשר לעובדי עבודה זרה להצליח כדי לאפשר בזירה חופשית. וכן ד' נותן לעברי עברה להצליח כדי שיהיה ניסיון. אין לפנות לידועי נסתרות אלא לתלמידי חכמים העמלים בתורה.

(1) בדבר הטענה, למה אני הדל מתערב בעניינים פנימיים של הקהילה בה פועל פלוני – אכן אין זו מן המידה להתערב, אך לא כתבתי בעבור קהילת קודש זו אלא בשביל אנשי מקומי ועבור חבריי בכל מקום המעוניינים בדעתי הענייה.

(2) באשר לשאלה למה חיכיתי עד כה ולא גיליתי דעתי לפני כן – אכן יתכן שחטאתי בזה אך לא רציתי להתבסס על שמועות אלא רק על עדויות מוצקות שעתה קיבלתי.

3) באשר לטענה שתמיד הנני מתון וסובל דעות אחרים, ועתה כתבתי בחריפות – היא הנותנת, אם אדם שנחשב מתון, רואה דבר מסוים כחמור, זה עצמו צריך לעורר למחשבה.

4) לשאלה למה לא נפגשתי עם פלוני עצמו – ודאי, אני מוכן להיפגש עם כל יהודי וכן אמרתי בעבר כאשר נשאלתי אם אני מוכן להיפגש, אלא שלא יצא הדבר לפועל. ועתה מתברר שזהו חסד מן השמים, כי אז חסידיו היו מפרסמים עלי שאני תומך בו או נתתי לו את ברכתי או באתי לקבל ממנו ברכתו, כפי שנהגו כלפי כמה תלמידי חכמים.

5) בדבר השאלה למה לא שוחחתי עם חסידיו להסביר את דעתי – אכן שוחחתי הרבה, אך באמת הם לא פנו אלי כדי להקשיב אלא רק להרצות לי באריכות איך פלוני חמוש באהבת ישראל, ענווה, קדושה, ובכל המעלות שבעולם באופן מופלא.

6) בדבר הטענה שהוא מעולם לא אמר על עצמו שהוא משיח – לו יהי כן, מכל מקום יש מחסידיו שאומרים זאת עליו, ויש צורך להוציא מדעתם מחשבה זו.

7) באשר לשאלה למה אמרתי עליו שהוא שבתאי – לא כתבתי כן. אלא לגבי הטענה שהוא עושה דברים טובים, מדבר על גאולה, אהבת ישראל באומה כולה, מחזיר רבים בתשובה ומשקם משפחות רבות, אמרתי שאין זה מצדיק להכשיר אותו, שהרי גם לשבתאי צבי שם רשעים ירקב היו מעלות רבות והוא החזיר רבים בתשובה, ואין זה מכשיר אותו.

8) באשר לטענה שרב גדול אמר עליו שהוא אדם טוב וירא שמים – לו יהי כן, אין די בכך בכדי להיחשב בעל רוח הקודש או מדריך עם ישראל.

9) באשר לטענה שהוא מדבר על גאולה ובכוחו העל טבעי הוא מעניק הרגשה שעוד מעט יבוא המשיח ורבים מתחברים לגאולה, ואדרבא רבנים המסתייגים ממנו הם מעכבים את הגאולה – על זה כבר דיבר הגאון מווילנא, כפי שמספר הגאון הצדיק רבי יוסף זונדל מסלאנט: "אודות כפרי שאמר שמשיח יבוא, והראה מופתים, ואמר שצריכים העולם לחזור בתשובה, והשיב הגאון ז"ל: הלא עם הארץ הוא, קליפה קטנה; מספיק לו, היום אומר לך עשה כך" (תולדות הצרי"ז מסלאנט עמ' קיד). כלומר היום אומר לך לעשות תשובה ומחר אומר לך הבלים. ופלא גדול איך הגאון תמצת כל פרשתנו במשפט קצר.

10) באשר לטענה שהוא מכיר סודותיו של אדם, ולמשל מודיע לו על מחלותיו השונות מה שרופאים מאשרים בהמשך, וכן הוא עושה נסים גלויים – על הצד שזה אמת אין בכך שום הוכחה. כבר שאל אחד מחכמי הגמרא: יש במקומנו בית עבודה זרה, כאשר העולם זקוק לגשם, האליל מתגלה בחלום, תובע קורבן אדם, מקריבים לו, ולמרבה הפלא יורד גשם?! תמה עליו רבו שהוא שואל שאלות כאלה שהרי כתוב: "אשר חלק ד' אלוהיך אותם לכל העמים" – "מלמד שהחליקן בדברים" (רש"י: מניחן לטעות) כדי לטורדן מן העולם ... בא ליטמא פותחין לו, בא ליטהר מסייעים אותו" (עבודה זרה נה א). ד' נתון הצלחה גם למי שהולך בדרך רעה, וזה ניסיון.

וכן נשאל רב האי גאון: איך יתכן שעוברי עברה מצליחים לעשות מעשים הדומים לנבואה? הוא השיב על פי הגמרא הנ"ל, שזה ניסיון מאת ד', וכיוון שיש לאדם חשק גדול לתוצאה מיידית, "געגעועים אליהם, כי יש שם טובה והנאה ממהרת", לכן כאשר הוא חדל, ונראה לו שעקב זה הוא מפסיד טובה רבה, הרי זה ניסיון גדול, ואם עמד בו, יש לו שכר גדול" (אוצר הגאונים חגיגה יד ב).

11) באשר לטענה שיש לו רוח הקודש, והיא המדברת מתוך גרונו – הנה אחר ששמעתי שתי קלטות מהרצאותיו, אוי ואבוי לנו אם לזה ייקרא רוח הקודש, לדברים שטחיים שיביישו ילד קטן שלומד בתלמוד תורה.

12) באשר לטענה שהוא יודע נסתרות ישירות מן השמים – לו יהי כן, אין זו סיבה לקבל הדרכתו בחיים, כי ריבונו של עולם רוצה שנלך לאורה של תורה, המונח אצל תלמידי חכמים, ולא על פי יודעי נסתרות ומגידי עתידות. בשביל מה עמל של תורה, עמל שנים, ועמל דורות? די לפנות ליודעי נסתרות הקיימים בכל דור ודור. לא זו הדרך בה רוצה ריבונו של עולם, אלא לפנות לחכמי התורה, כי התורה היא דבר ד' העומד מעל כל הכישרונות הנסתרים.

אִגְרַת שְׁלִישִׁית

התנגדות בכל תוקף אינה סותרת אהבה. בעניינים דמוריים יש לדבר בלשון ברורה וחרیפה. אם פלוגי הוא יהודי תמים, האשמה בממצאים תמימותו. כסף שנאסף על ידי הבת בעבור ישיבות אינו כסף כשר. ידיעת נסתרות ועתידות אינה הוכחה על רוח הקודש. גם מעוננים וקוסמים יודעים עתידות. יש גויים יודעי נסתרות שמסיעים למשטרה. תנאי לנבואה הוא חכמה עצומה. חס וחלילה לדמות אדם למשה רבינו. אדון כל הנביאים והחכמים. לו היה באמת בעל רוח הקודש וגואל האומה, גדולי הדור היו מכריזים על כך. אין להתפעל מכישרונות על טבעיים אלא ממסירות נפש על התורה.

(1) הטענה שגילוי הדעת המזהיר את הציבור מללכת אחרי פלוגי, מתיר את דמו ומסית לרצח חס וחלילה – הינה תמוהה ביותר. אדרבה, יש לאהוב אהבה גמורה כל אדם מישראל, גם אם מתנגדים לו בכל תוקף. אלא יש פנייה אליו ואל אמרגניו לחזור בתשובה, ואז ייאמר עליהם שבמקום שבעלי תשובה עומדים. גם צדיקים גמורים אינם עומדים.

(2) באשר לטענה למה להשתמש כלפיו וכלפי חסידיו הקרובים בלשון חריפה, האם לא היה מוטב לדבר בעדינות – זאת כבר הסביר רבי זרחיה הלוי בעל המאור בתחילת מסכת פסחים, שכאשר עוסקים בעניין תאורטי, אפשר לדבר בלשון רכה, אך כאשר הדבר נוגע למעשה ויש להציל אנשים מטעות חמורה, חייבים לומר את הדברים כהווייתם.

3) בדבר הטענה שהוא מקרין אהבה וחיבה, זהיר מאוד מדברי גנאי ולשון הרע, מסתכל על כל אדם במאור פנים, מדבר מקירות לבו, אינו מנסה לרגע לעשות רושם, אלא אדרבה נראה תמים ואף ילדותי – אם כן הוא הדבר, אז האשמה תלויה באמרגניו מפיצי דברו, כפי שהוזכר גם באיגרת הראשונה, שמנצלים את תמימותו כדי לעשותו נביא, בעל רוח הקודש או מעין אדמו"ר, ומאוד יש לרחם עליו, שכך משתמשים בו.

4) באשר לטענה שהוא עושה הרבה דברים טובים מכוח היותו אדמו"ר וכן נאספים עקב כך כל חודש תרומות ודמי יעוץ בסך שש מאות אלף שקל, שאינם מגיעים לכיס פרטי, אלא מפרנסים את כל המנגנון העסוק באותם דברים טובים, וכן "כוללים" רבים בכל ארץ ישראל – אין זו טענה, כי ממה נפשך, אם כסף זה נאסף על יסוד לא ישר, אז אין זה כסף כשר, ואם נאסף ביושר, אפשר יהיה להמשיך גם אחר כך.

5) באשר לטענה שהוא יודע נסתרותיו של אדם העומד מולו ושל בני ביתו, וגם לפעמים עתידותיו, וזה מוכיח שהוא נביא או לפחות בעל רוח הקודש וראוי לילך אחריו – בוודאי שלא כן הוא, כי יתכן שזו תופעה פאראפסיכולוגית של חול, ואף אם זו תופעה על טבעית, הרי גם נביא שקר יודע עתידות, "כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום ונתן אליך אות או מופת ובא האות והמופת" (דברים יג כ"ג). וכן כותב הרמב"ם: "זהלא המעוננים והקוסמים אומרים מה שעתיד להיות" (הלכות יסורי התורה י ג). "אם בקיום הודעת החידושים והעתידות תתקיים הנבואה לטוען אותה, הנה כל הקוסמים והוברי השמים ובעלי

הכוחות הנפשיים יכולין לטעון טענת נבואה, שאנו רואים אותם עין בעין כל היום מגידים מה שעתיד להיות" (הקדמה לפירוש המשנה עמ' כ' הוצאת מוסד הרב קק).

יש הרבה אנשים בעולם היודעים נסתרות, על אף שאיננו יודעים להסביר תופעה זו באופן מדעי. היה בהולנד אדם בשם קרוואז Croiset, מחונן בכישרון זה, שהיה עוזר למשטרה לגלות ילדים אבודים וכדומה, ואף מארץ ישראל התקשרו אליו בדבר היעלמות הצוללת דקר – וכן נאה וכן יאה לאותו אדם להשתמש בכוחותיו לטובת האנושות, אך לא הכתירוהו לאדמו"ר בגללם.

6) באשר לטענה שאין חיסרון בכך שהוא עם הארץ, שהרי אין הוא זקוק לתורה, בהיותו מקבל ישר מריבונו של עולם, בדומה למשה רבינו שבא מן המדבר ולא ידע תורה – אלו דברים על משה רבינו שקשה לשמעם, שהרי תנאי בל יעבור לנבואה הוא חכמה מרובה, כדברי הרמב"ם: "אין נבואה שורה אלא על חכם גדול בחכמה", "והוא בעל דעה נכונה עד מאוד", "כשיכנס לפרדס וימשך באותם הענינים הגדולים הרחוקים ותהיה לו דעה נכונה להבין ולהשיג" (הלכות יסודי התורה ז א). קל וחומר, משה רבינו שאנו אומרים עליו כל היום בתחילת תפילתנו: "לא קם בישראל כמשה עוד, נביא ומביט תמונתו" (יגדל), וכן בסופה: "אני מאמין באמונה שלמה שנבואת משה רבינו עליו השלום היתה אמיתית ושהוא אב לנביאים לקודמים לפניו ולבאים אחריו" (י"ג עיקרים).

השוואת עם הארץ למשה רבינו היא זלזול בכל קדושת התורה ומסירות הנפש בלימודה. דרכו של אותו אדם הפוכה

מזו של משה רבינו, כפי שמסביר רבי מאיר שמחה מדווינסק בעל "אור שמח": לפעמים יש אדם העושה "פעולות זרות בלתי מושגות ופלאים יוצאים מגדר ההרגל הטבעי, עד שיחשבוהו לאלהי", והוא יזכה להערצה מצד ההמון, "אשר בעינים טוחות יחשבוהו לאלהי", וכיוון שיתפרסם, יתחילו גם נבוני העם להיסחף אחריו בחושבם שלא לחינם זכה לכל התהילה הזאת מן ההמון. מה שאין כן משה רבינו, שהיה מלא חכמת ד', לכן זכה להערצה עצומה אצל החכמים והנבונים, ואחר כך החל לעשות אותות ומופתים (משך חכמה שמות יא ג).

7) באשר לטענתך שאין זה מפריע לגדולי דורנו שהוא עם הארץ, שהרי לא יצאו נגדו בגלל זה, כגון הרב... והרב... סימן שגם הם מקבלים אותו לבעל רוח הקודש ולאדמו"ר – אדרבה, מכאן הוכחה להפך, אם היו סוברים שהוא שליח אלוהי מיוחד לתשובת הדור וגאולת הדור, היעלה על הדעת ששני גדולים אלו, הגאון הרב... והגאון הרב... שהם אור לנתיבותינו, היו שותקים, ולא יוצאים בתמיכה נלהבת בכתב ובעל פה. שתיקתם אין פירושה הודאה, אלא טעמם עמם, בחכמתם המרובה.

8) ומה שהנך מתפעל כל כך מיכולתו לגלות נסתרותיו של אדם אינו מובן. לו יהי כך, מה התועלת בכך, הלא זאת ידע האדם גם מקודם, ואין בכך ערובה שעצותיו נכונות, כי לעצה טובה אין זוכים אלא מתוך שכל ישר ומתוך תורה. וכבר היו מקרים שאנשים פנו אליו בבקשת עצה, וכאשר סיפרו על כך לגאון הרב... הוא ביטל אותה במחי יד. כאמור לעיל, גם אצל גויים יש מכשפים ובעלי כוחות למיניהם, ומה יש להתפעל על

כך. "כי אם בזאת יתהלל המתהלל, השכל וידע אותי" (ירמיה ט כג). מתלמיד חכם, מלא חכמת ד' מתוך מסירות נפש על התורה, מלא מידות טובות, חסד לבריות, ויראת ד' טהורה – מזה נתפעל ולזה נחנך את ילדינו.

אִיגֵרַת רַבִּיעִית

בשביל להוכיח אין צורך בבית דין, אלא זו תיבה על כל מי שיכול. אין להירחע באמירת האמת מאימים כספיים או אבדן ידידים. מחאה חריפה גורמת כאב, אך היא נצרכת כמו סילוק אבר נגוע כדי להציל את הגוף. כוללים המוחזקים על ידי פלוני, אינם מכשירים אותו. גם שבתאי צבי שר"י החזיר רבים בתשובה. מה שמאמיניו עלולים ליפול אינו טענה. אסור לטוב לקבל מן הרע, גם אם לכאורה יינזק. יש בכת שתי שפות, כלפי תיך אמירה של גאולה ותשובה, וכלפי פנים, אמירה של משיחיות ונבואה. כך הצליח שבתאי צבי שר"י להערים על תלמידי חכמים. אדם פשוט התחיל לדעת נסתרות, לומר תוכחות, ורבינו הרב צבי יהודה ביטל מכל וכל, אמר שאין שם תורה, כלל ישראל וארץ ישראל. בוילנא היה אדם חולם חלומות ויודע נסתרות, הגר"א אמר שזו מרה שחורה. על המתנבא מקאוונא אמר שזוהו שד קטן.

1) מה שכבודו טוען שאין כאן עניין לגילויי דעת של תלמידי חכמים, אלא לבית דין – זאת מניין לז' נזקקים לבית דין – כאשר אדם תובע את חברו על ממונות וכדומה. כאן מדובר

במצוות תוכחה להרחיק מדרך רעה, וכל מי שיכול למחות, חייב למחות.

אגב, גם אליבא דכבודו, איפה שמענו שתועיל הכחשת בעל דין נגד שני עדים נאמנים וקל וחומר נגד עשרות ומאות ?!

2) ומה שכבודו טוען שבגלל גילוי דעתי הענייה, הפסדתי ידידים ואף אחד מהם הודיע לי שיחדל מלתרום כסף לישיבה בה אני לומד – אני תמה מאוד על דבריו, וכי אפשר לסתום את הפה בגלל מעין שוחד כסף. ועל אבדן ידידים, ודאי אני מצטער מאוד, אבל גם זה מעין שוחד לשתוק כדי לא לאבד ידידים, ונקווה שכאשר האמת תצא לאור תחזור הידידות.

3) מה שכבודו מבכה שכואב לו מאוד לראות כל גילויי הדעת – יאמין לי כבודו שגם לי כל העניין הזה מסב כאב רב, כמו שכואב לרופא שמתוך יגון עמוק חייב לסלק אבר נגוע כדי להציל את כל הגוף, כמו קצין שנותן פקודה לפוצץ את הגשר כדי למנוע חדירת האוייב, על אף שחלק מחייליו נמצאים עדיין בצד השני, כמו רב חובל שספינתו נפגעה על ידי פגז ומים פורצים פנימה, הנותן הוראה לסגור את הדלתות האטומות, על אף שיש עדיין מלחים בצד השני, כדי שהאנייה לא תטבע.

לכן כל כך התלבטו תלמידי חכמים עד שהחליטו לצאת בגילוי דעת. הלא כבודו בעצמו הזכיר שהגאון הרב... חשב הרבה זמן עד אשר הביע דעתו שיש להוציא צו מניעה נגדו ונגד אמרגניו כדי שיחדלו מדבריהם.

4) ומה שכבודו טוען שלהרבה אנשים התאפשר עתה ללמוד תורה בזכות כל הכוללים שנפתחו והמלגה הגבוהה שמקבלים, מלבד הרבה אנשים התלויים בו נפשית, שבנפול משענתם גם הם יפלו, ומי לוקח אחריות על כל זה – הלא כבודו יודע שכך טענו רבנים נגד הגאון הקדוש רבי יעקב ששפורטש, הלוחם הגדול נגד שבתאי צבי, שם רשעים ירקב: האמונה המשיחית, אפילו היא כוזבת, מקרבת רחוקים אל אביהם שבשמים, בתי כנסיות מלאים והומים אדם, רבבות אנוסים חוזרים לדת אמת, רבים מקבלים עליהם תשובה בצום ובתענית, יהודים אמידים מחלקים צדקה ללא גבול, כל יום נפתחות ישיבות חדשות בעבור יהודים פשוטים וכהנה וכהנה. אבל המהרי"ש החזיק במעוזו, והזהיר שכאשר תבוא ההתפכחות מהתרמית יהיה אסון רוחני. והמציאות הצדיקה את תחזיתו.

לכן יפה שעה אחת קודם.

באשר לנפילה שתיגרם לכל מאמיניו וחסידיו, כאשר תצא האמת לאור, באמת רחמנות גדולה עליהם. ועל כגון זה כתב מרן הרב קוק: "ישנם דברים טובים וקדושים, שהסיבות המחזיקות אותם בעולם הן כעורות, כגון חולשה, שקר, רשעות, שלפעמים הן תומכות את יסוד הטוב של בושה, צניעות, אמונה, וכיוצא בהם. אמנם ... הטובה, שמקבל הטוב והקדוש מהרע והטמא, מחוללת היא רעות רבות, ואין אור גאולה יוצא אל הפועל כי אם על ידי מה שיהרסו כל היסודות הרעים, אפילו אותם שהם מחזיקים את הטוב ואת הקודש. ואף על פי שעל ידי זה סובל הטוב והקודש והאמונה, והם יורדים ונראים כמתדלדלים, לדולל זה וירידה זו, עליה והתעודדות

הם באמת, שאחרי הרקבון של היסודות הרעים הללו, יחל מיד לצמוח אור הזוהר והקודש על יסודות בריאים של דעה, חכמה, גבורה, תפארת, נצח והוד" (אורות, אורות התחיה נב).

5) ומה שכבודו טוען שכאשר המארגנים רואים שתלמידי חכמים גדולים מוחים בכל תוקף, מרגלית בפיהם: "עוד כמה ימים הכל יתבהר" – אתמהה, וכי זו תשובה לעניין לטענות הגיוניות הלכתיות. וכבר היו דברים, שכך השיב נתן העזתי נביא השקר כאשר ממלכת שבתאי צבי שם רשעים ירקב החלה להתמוטט: "בקרב יתבררו על בוריים ותדעו ותבינו ותשכילו ממוצא דברי ואשרי המחכה ויגיע לישועת משיח וכולי" (ספר אבן הטועים).

6) ומה שכבודו טוען ששוחח עם פלוני ולא שמע מפיו דבר שיש בו דופי, אלא רק דברים יפים על אהבת ישראל, תשובה ומשיח העתיד להתגלות ממש בקרוב – וכי אין כבודו יודע שיש שם שתי שפות, ומה שכבודו שמע זו השפה בעבור רחוקים, אך בחצר פנימה מדברים בשפה אחרת, על נבואה, רוח הקודש, וגילויים מן השמים. וכבר היו דברים בעבר, כאשר הגאון הט"ז שלח את בנו ר' ישעיה ובנו חורגו ר' ליב, שניהם נכדי הב"ח, לתהות על קנקנו של שבתאי צבי שם רשעים ירקב, הוא קיבלם בכבוד רב, והצליח להערים עליהם בדבריו, והם חזרו בהערכה רבה אליו.

הוא הדין לגבי טענת כבודו שבשיחות עמו לא אמר לכבודו שהוא המשיח – אך מה נעשה ומארגני דורשים בבית הכנסת שהוא המשיח המקוה, ומוכיחים זאת בפירוש מעוקם של דברי רבותינו.

7) כבודו מודה שדברי פלוני פשוטים ושטחיים אך חילו של פלוני הוא מפני שהוא יודע נסתרותיו של אדם. לו יהי כן, ממתי אנו מקבלים הדרכה מיודעי נסתרות ולא מתלמדי חכמים. הרי זה הרס כל התורה כולה.

ומעשה באחד מתלמידי רבינו הרב צבי יהודה קוק, רב בעצמו, שהיה לו תלמיד, איש פשוט מאוד, והנה חל בו שינוי פתאומי, התחיל לחלום חלומות שבהם התגלו לו דברי מוסר ויראת שמים, וכן כל מיני דברים אישיים נסתרים. הוא הודיע לאותו רב תלמיד של רבינו, מה הוא עשה אתמול בביתו ועל מה שוחח עם אשתו. התלמיד של רבינו נפעם, חשב שהנה חזרת רוח הקודש לעם ישראל, פנה אל רבינו, וביקשו לפגוש אותו בעל גילויים כדי לתהות על קנקנו. רבינו סירב בתוקף, ולא הראה שום עניין בכך. אך הרב שהיה נבוך ומבולבל מאוד התחנן בפני רבינו שיסכים לבדוק את העניין. בראותו את צערו, הסכים רבינו רק לכך שיביא לו בכתב אתם הגילויים שחולם בלילה. עיין רבינו באותם דברים של תשובה ויראת שמים, ואמר: אין כאן לא תורה, לא כלל ישראל, ולא ארץ ישראל. וביטל את העניין מכל וכל. לבסוף אמר לתלמידו: חזור וקרא את הקדמת רבי חיים מוולוז'ין לפירוש הגר"א לספרא דצניעותא.

וזה לשון ר' חיים שם: "נאמן עלי אבא שבשמים ששמעתי מפיו הקדוש, כי היה בוילנא איש חולם חלום, חלומות נוראים ומבהילים כל שומעיו, כי היה מגיד לכל אדם מה שמו ומעשיו בחדרי משכבו, ונפלה אימתו על הבריות מאוד. והובא לפניו, ואמר לו: רבנו, תרשוני לומר דבר אחד לפניכם, כי זה שבויעים

ביום חמישי ישבתם בזה המקום וחידשתם בפרשת האזינו על אותן ואותן הפסוקים, וישב אצלכם רבי שמעון בר יוחאי מימין והאר"י ז"ל משמאל.

והיה רבנו מתפלא מאוד מאין ידע ילוד אשה מזה, ואמר: זכורני ששלחתי או מקודם גם הגבאי שלי מביתי. ואמר לו רבינו נ"ע: אמת שחידשתי אז עניינים נוראים. ומדי זאת צהבו פניו מאוד, והמשמעות שהיו באמת עניינים נפלאים רזין עלינו עליונים שהיו ראויין לדורשן לפני רבי שמעון בר יוחאי. אחר כך הציץ בפני החולם הנ"ל, הבין והכיר שהוא בעל מרה שחורה, ובעל מרה שחורה לפרקים חלומותיו צודקות ואמיתיים, ועם כל זה ציוה להגבאי לדחפו ולגרשו" (עמ' 4).
ובדומה לזה: "להמתנבא מקונא אמר: אל תתמהו, כי זה שד קטן, וגזר עליו שלא יגיד עוד, ושתק כמה שבועות. אחר כך שב לדבר עוד עניינים, וגזר עליו הגר"א זל"ה שלא ישמעו לדבריו, ותיכף סר הרוח מעליו ונעשה אדם כבתחילה". "בעיר שקלאו, היה איש שהיה מגיד בעל פה מה שכתוב בכל ספר, וציווה הגר"א לצרור הספר ולא ידע כלום, כדחז"ל: כל מידי דצרור וחתים כו' (כל מילי דצייר חתים וכייל ומני. לית לן רשותא למשקל מיניה. חולין קה ב. – כלומר השדים והמזיקים). "בתולה אחת עשתה נפלאות ודברה גדולות ולמדה זוהר וסודות נסתרים עם לומדים. אמר הגר"א זל"ה לכשתנשא, יסור הרוח מעליה וכן ה"ה" (כתר ראש, אורחות דעים, מאמרים ומעשים שונים וי"ח. סידור הגר"א אישי ישראל 587).

נתחוק בתורה ובמצוות, ובאמונה תמימה.

תמים תהיה עם ד' אלוהיך.

א י ג ר ת ח מ י ש י ת

ידיעת נסתרות אינה עדות על רוח הקודש. רוח הקודש מצריכה קדושה עליונה. רוח הטומאה שורה בקלות. יש שרוח הטומאה שורה על אדם והוא חושב שזו רוח הקודש. יש גם נביא שקר בשוגג. נביא חייב לשקל נבואתו במשקל התורה. פלתי ואמרגניו מטעים את עצמם. איסור תורה הוא להעלות מתים. מרן הרב קוק הורה לרב ברומניה לא להחזיר בתשובה על ידי העלאת מתים. פלוני אינו משיח.

1) **שאלה:** אני נפגש זמן רב עם ר' פלוני וחבורתו, והנני להודיעך שהוא היה טרקטוריסט פשוט, ופתאום החל לבהות ולראות גילויים. בני סביבתו נבהלו וחששו שהוא משתגע וגם הוא בעצמו חשש מאוד. לבסוף אמרו לו רבנים שהוא זוכה לגילויים מן השמים. כאשר אדם עומד מולו, הוא יודע כל נסתריו, באופן מדויק, בעבר, בהווה, שלו ושל בני ביתו, מחלותיו והדרך בה הוא נסע אליו, וכן כל גלגליו. גם עתה הוא בעצם נשאר אדם פשוט ותמים, אומר שהמלאכים המתגלים מצווים עליו להתרחק מדברים מסובכים. לשאלות הוא משיב על פי רוב בכך או לא, ולשאלות מורכבות אינו נענה. גם הרצאותיו בציבור בעלות תוכן רדוד ובשפה עילגת. לכן קשה לי לקבל שאדם תמים זה מערים על רבנים ואנשי עסקים ממולחים הבאים לקבל עצתו. מכל אלה, ברור לי שיש כאן תופעה מעל הטבע. למה לומר שזו רוח הטומאה ולא רוח הקודש? הלא הוא בעצמו מעיד שמלאכים מתגלים לו ולא רוחות של טומאה?

תשובה: גם אם נקבל את הדברים כאמיתיים, ודאי אין זו רוח הקודש. רוח הקודש אינה דבר זול ששורה פתאום בקביעות על כל אדם. יש צורך במסילה ארוכה של טהרה וקדושה, חכמה ודעת, כפי שכתב רבינו חיים ויטאל, תלמידו של האר"י ז"ל בספר שערי קדושה. לעומת זאת רוח הטומאה שורה בקלות על האדם כמבואר בספר הכשפים שלימד אשמדאי מלך הכשפים לשלמה המלך, שרוח הטומאה מזמן תמיד בחינם בריק, ונמכר ללא תשלום, כי מכריח בני אדם שישרה עליהם ומסית אותם בכמה הסתות לדור עמהם, בכמה דרכים מטה אותם שיעשו משכנם עמו. ורוח של קדושה אינו כן אלא בשכר מלא ובהשתדלות גדולה ורבה, בטהרת עצמו, בטהרת משכנו ובחפץ לבו ונפשו (זהר תרומה קכח א).

גם יתכן שרוח הטומאה תשרה על אדם והוא שוגג וחושב שזו רוח הקודש. אפילו ביחס לנבואה יתכן שנביא שקר יחשוב שהוא נביא אמת ושהוא מקבל גילויים מד', בזמן שהוא מקבלם מצד הטומאה. למשל, רוח נבות פיתתה את נביאי אחאב (מלכים א כב. ועיין סנהדרין פט א). רבי משה חיים לוצאטו מדגיש שהם ידעו היטב שמקור נבואתם הוא הטומאה, אבל צדקיה בן כנענה חשב שהפעם הוא נביא אמת (נרד"ו ח"ג פ"ד סי"א). וכן כותב השל"ה "כי יש סוד בנביאי שקר שהתנבאו והיה היו סבורים שאומרים אמת והעניין היה כי מצד חטאם שירדו לעומק הקליפה ודיבר עמהם רוח הטומאה וטעו וסברו שהוא רוח הקודש" (הגדה פ' קרח). ומרן הרב קוק מברר מבחינה הלכתית שכמו שהשומעים צריכים לבדוק היטב את הטוען טענת נביא, כך הנביא עצמו צריך לבדוק ולשקול את נבואתו במשקל התורה (ש"ת משפט כדן עמ' שמד-שמה).

ואם כדברייך שפלוני נשאר אדם פשוט ותמים, אם כן האמרגנים שלו הם שהטעו אותו שהוא נביא ובעל רוח הקודש, ומרוב תמימותו הוא החל להאמין להם. אך כיוון שבין אמרגניו יש גם רבנים, בוודאי שהם בעצמם מטעים את עצמם והנם שוגגים.

2) **שאלה:** יתר על כן יש לו כישרון לתקשר עם מתים. בעבר הוא הציע לאלמנות להביא את בעליהן, להורים שכולים את ילדיהם. אלא שעל פי רוב הם סרבו. אך היו מקרים רבים שהוא ביצע זאת, למשל לתלמיד חכם, ר' פלוני התגלה לו כרבו ז"ל, בדמותו וכצלמו, בפניו ובבגדיו, ושוחח עמו ארוכות בקולו של רבו. אלא שהגאון הרב... גער בו והורה לו לחדול באופן מידי. על כל פנים, זה מוכיח שבאמת יש לו כוחות על טבעיים.

תשובה: ב"ה שחלק מחכמתו ליראיו. לגאון הרב... שהורה לו לחדול, שהרי דרישה אל המתים היא איסור תורה. ומעשה ברב אחד מרומניה שעשירים בני קהילתו חיללו שבת בפותחם חנויותיהם והוא הוכיחם ללא הועיל. לכן הזמין לביתו את אותם העשירים והביא את האבא והסבא מן השמים שצעקו אליהם. בני הקהילה ריננו שהרב דורש אל המתים. הוא פנה אל מרן הרב קוק שפסק שיש איסור תורה בדבר וסיים: "לעניות דעתי אין כדאי לחזק את האמונה על ידי תחבולות כאלה, הקרובות למכשול איסור, ויותר טוב לקיים: תמים תהיה עם ד' אלוהיך". "וראוי לעם קדוש להדבק רק בד' אלוהים חיים" (שו"ת דעת כהן עמ' קסה – קסח).

על כל פנים דרישה אל המתים מתקשרת אל רוח הטומאה.

3) **שאלה:** טוענים שחסידיים מפיצים עליו שהוא משיח. אני מבין שזה עלול לגרום לשיבושים ובלבולים חמורים באומה. אבל לא כן המציאות זה עתה. נכון שבהתחלה כך התבטאו, אך שוב נזף בהם הגאון הרב... והם חדלו לדבר על כך ברבים אלא רק בחוג פנימי שלהם. לכן אין זה מן היושר להזכיר עוונות ראשונים שחזרו בתשובה עליהם.

תשובה: גם בזה אנו מברכים ברוך שחלק מחכמתו ליראיו על הגאון הרב... שהצילם ממכשול חמור. אך לו יהי כדברך שהם ממשיכים להאמין שהוא משיח ומבשר המשיח ומדברים על כך בינם לבין עצמם, גם על זה יש להוכיחם שיחזרו בתשובה ושב ורפא להם.

א י ג ר ת ש י ש י ת

חילוקי דעות אינם חילוקי לבבות וביקורת אינה מחלוקת. יש להשיב על טעויות בלי להרוס את השלום. הנסמך על אדמו"רים מזוייפים זוכה לשלוחה מלאכותית ומרמה עצמו שדבריהם מתקיימים. תלמידי חכמים אמיתיים דורשים עמל. רבנים אינם מבקשים כסף על יעוץ אלא אדרבה מחלקים לנצרכים. זקוקים אנו למנהיגות רוחנית של אמת ולא למנהיגות של רמייה.

1) בדבר טענתך שההוראה להתרחק מפלוני ואמרכליו תהרוס את השלום – לא כן הוא. חילוקי דעות אינם חילוקי לבבות, וביקורת אינה מחלוקת. הרמב"ם כותב: "ואפשר לאדם להשיב ולבקר ולחלוק בדרך ארץ וידידות" (איגרות הרמב"ם א. שט. הוצאת הרב שילת). וכן מרן הרב קוק כותב: "הטענה גדול השלום, אינה נאותה כלל. כי להשיב על דעות רעות, אין נחוץ כלל המחלוקת, גם אין תועלת במחלוקת, כי אם להשיב בדברים של טעם, ובזה אין הירוס כלל לשלום" (גנזי הראיה ג 27).

2) שאלתני: למה אינו מומלץ להתייעץ עם ר' פלוני אלא רק עם תלמידי חכמים? אני מתרשם להפך. במשך הרבה שנים נהגתי להתייעץ עם רבנים רגילים, לפעמים השיבו אחרי התלבטות קשה, לפעמים לא היה מענה בפיהם, לפעמים עצותיהם לא עלו יפה. כאן אני מוצא תשובה לכל שאלה, באופן מידי וחתוך, והעצות עלולות יפה – לפחות באשר לי. אני חש שקט ושלווה פנימית, אני חש שיש לי על מי לסמוך ולהישען. אודה על האמת שבהתחלה פקפתי בעצה של ר'

פלוגי, פניתי לרב רגיל, שאחרי מחשבה מרובה נתן לי אותה תשובה! לפני כן לא הצלחתי להחליט, הייתי קרוע במתח פנימי. עתה יש לי הרגשה בטוחה שאני נשען על אדם בעל ראייה פנימית.

תשובה: ידידי, "הרבנים הרגילים" הם תלמידי משה רבינו, ההולכים לאורה של תורה, על פי רצונו של ריבונו של עולם. הם אינם יושבים ודורשים מפי הגבורה, אלא מבררים כל נושא מתוך עמל רב, נותנים לך עצת ידיד, אך אינם חוסכים גם ממך מאמץ. אמנם יתכן שעצתם תחטיא את המטרה. כל אדם יכול לטעות, אפילו תלמיד משה רבינו.

ודאי קל יותר אם מישהו מחליט בעבורך. אך זו אשליה. גם הוא יטעה, אך אתה לא תעמוד על כך, בהיותך משוכנע שהוא מקבל תורתו ישירות מן השמים. אם תעלה העצה יפה, תשתכנע עוד יותר. אם לא תעלה יפה, תאשים את עצמך. אם יצוץ איזה דבר טוב, תזקוף זאת לזכותו. אם לא יקרה כלום, אז תסביר זאת באיזה חיסרון מצידך שמנע את חלות הברכה. אם בכל זאת תבוא אליו להתלונן, ירגיע אותך: "סבלנות, זה פעל, הכל פועל, בסוף יהיה טוב". אכן כאשר לבסוף יהיה טוב, תתלה זאת בזכותו.

כאשר מוסרים החלטה בידי הזולת, המתח של המאבק הפנימי נעלם וחיים בשלווה. אבל מי שלוקח על עצמו אחריות, חי לעתים בהתלבטות ומאבק פנימי, אך זהו מחירו של השכל. השכל הוא צלם אלוהים שבאדם, כדברי הרמב"ם בתחילת ובסוף מורה נבוכים. ל"רבנים הרגילים" יש שכל של תורה בזכות עמל שנים בתורת ד'.

על זה באמת אנחנו בוכים, שיש שאינם מבינים את ערכה של תורה ולומדי תורה, ועל זה יש לעשות תשובה גדולה.

3) באשר לטענתך שאין חיסרון על כך שהוא גובה כסף על יעוץ, אפילו סכום גבוה, שהרי עצותיו שוות כל הון – הנה לא ראינו שרבנים ינהגו כן, אלא אדרבא הם תמיד חילקו מכספם הפרטי לנצרכים והצטמצמו במשכורתם הדלה. אמנם אצל החסידים נהגו לתת כסף "פדיון" לרבי, כדי שההתקשרות הנפשית לצדיק תחול על דבר ממשי, כמו ששאל נתן רבע שקל כסף לשמואל הנביא (שמואל א ט ח ורלב"ג שם). אבל אדמו"ר אינו דורש כסף ממבקריו.

מה אומר לך, ידידי, לא ראיתי זאת אצל רבותי, ולא אצל כל רבותינו אשר ממיהם אנו שותים.

4) בדבר טענתך שבציבור הלאומי דתי חסרה מנהיגות רוחנית, או פלוני מילא את החלל – אני תמה, הלזה ייקרא מנהיגות רוחנית? זה מזכיר יותר את רומא העתיקה בעת שקיעתה, ניוונה והתפרקותה, אז שלטו בעולם הרוח יודעי נסתרות, מגידי עתידות וקוסמים למיניהם.

אבל אנו, בחסדי ד' עלינו, איננו חיים בתקופה של שקיעה, אלא אדרבא, בתקופה של תחיית האומה, אשר באופן טבעי, יש בה גם משברים וסיבוכים. אך רואים אנו עין בעין בשוב ד' ציון. לכן לא זאת המנהיגות שאנו מחפשים, לא עם הארץ בעל גילויים, דורש אל המתים, נואם דרושים עילגים, מעניק עצות שדופות קדים, מזווג זיווגים ומפרק נישואין, שולט ע"י כספים, משכנע ע"י פחדים, רואה תחייתנו בצבעים נוגים, זורע

יאושים ומפתה לקץ גאולים.

לא, ידידי! לתלמידי חכמים אמיתיים אנו מצפים, שצמחו מתוך בית המדרש העתיק, גדולי תורה ויראה בעולם, חריפים ובקיאים כמעולם, יראי ד' וחושבי שמו, דבקים באהבת תורה ויראת שמים.

תלמידי חכמים חביבים, אנשים מן היישוב, אנשים חיים מלאים עוז וחיל, הרואים את אור הישועה הזרוחה, השמחים על המדינה והצבא, המובילים את האומה בשמחה וגיל, מרבים תורה ואורה. אור חדש אשר מציון יאיר.

א י ג ר ת ש ב י ע י ת

הרמב"ם כותב שאפשרות הינבא פתי ועם הארץ היא כאפשרות הינבא חמור וצפרדע. גדולי אדמו"רי החסידות היו תלמידי חכמים גדולים. אין להנהיג את החיים על פי תופעות מזרות אלא על פי התורה. חברה חסרת ערכים נמשכת לדמיונות. אדם יציב ברוחניותו ניזון ממזון בריא של תורה. אין להחזיר בתשובה על ידי תקשור עם מתים. התרופה היא תורה.

1) **כבודו שואלני** מה מונע מריבוננו של עולם להשרות שכינתו על בור ועם הארץ.

תשובה: ודאי, יד ד' לא תקצר מלגלות מלאך אפילו לאתן בלעם, אך כך רצונו יתברך שנבואה לא תשרה על בער וסכל,

אלא על יסוד הכנה ועבודה של שנים, כמו שכותב הרמב"ם, שאפשרות הינבא פתי ועם הארץ, כאפשרות הינבא חמור וצפרדע (מורה נבוכים ב מה).

(2) **כבוד טוען** שגם בתנועה החסידית עסקו והשתמשו בכוחות נסתרים.

תשובה: מדה יש לדמות עם הארץ בעל גילויים לגדולי החסידים שהיו תלמידי חכמים וענקי רוח, כגון בעל התניא שהיה תלמיד חכם גדול ולמדן גדול, לכן ברכתו ברכה. אכן, לפעמים, כאשר מינו ילד כאדמו"ר, יצא מזה בלבול ומבוכה, כסל ותהור.

(3) **כבודו שואלני** אם אין זה רוח הקודש, מניין בא כוח זה בנסתרות.

תשובה: באמת איני יודע, איני בקי ברוחות, שדים וקליפות, ואיני רוצה לדעת. גם אצל הגויים יש כל מיני תופעות ספירטואליות, של טלפטיה וטלקינויה, ראיית הנולד וראיית הנסתר. על כל פנים, לא על פי דברים מוזרים ומשונים כאלה נלך, ולא על פיהם ננהיג את החיים. ברוך ד', יש לנו תורה מן השמים, יש לנו תורה וגדולי תורה. התורה היא מעל כל הנביאים וכל הנסתרות, מעל כל העולמות ולפני כל העולמות.

(4) **כבודו שואלני** מדה הסיבה לכך שאנשים רבים נמשכים אחרי בעלי חזיונות ונסתרות ולא אחרי תלמידי חכמים יודעי תורה.

תשובה: באמת זו צרה גדולה לאומה שאנו משלמים עליה ביוקר. זו תופעה ידועה בכל חברה דקדנטית. ברומי ובביזנץ

הגוססות לפני כיבושן, פרחו בכל פינה מגידות עתידות ומעלות עשן, בעלות פולחנים מסתוריים ומיסטיים. כאשר החברה חסרת ערכים ונמצאת בוואקום אידאולוגי, היא נתפסת לכל מיני דמיונות ונסתרות, בתקודה שמשם יזרח פתאום האור. אנשים שאיבדו ביטחון עצמי ואישיות עצמית, מתפתים לכל מיני תופעות מזרות. אלה נוסעים להודו ואלה עוסקים בהילינג, אלה לומדים קבלה בשקל ואלה עוסקים במדיטציה, אלו מעלים עשן ואלו מעלים קטורת. יש עשרות ומאות שיטות מיסטיות למחצה, לשליש ולרביע שפושות על הציבור בממדים מחרידים. ואלה מתקשרים עם נשמות חוזים עתידות, מחפשים נבואות, מתמוגגים בנסתרות.

אמר לי אדם פשוט בעל שכל: מה יוצא לי מבעל נסתרות שיגיד לי מה עשיתי? הרי זאת ידעתי גם לפני כן. אני זקוק לבעל תורה שיגיד לי מה לעשות!

תופעה אומללה זאת נובעת מחולשה ויאוש. כיוון שראש הממשלה אינו בדיוק כלבבנו, כיוון שארץ ישראל אינה מתנהלת בדיוק על פי תכניתנו, הביטחון נופל, מאבדים יציבות, מתייאשים מגאולה קמעה קמעה, מחכים רק לגאולה דרך נס, פונים לעושי נפלאות, מחפשים את ריבוננו של עולם אצל עושי מופתים ואותות, מתרחקים מן המציאות ומן החיים, מן העבודה ומן המשפחה ושוקעים בדמיונות.

מי שלא איבד את יציבותו, מי שהתמלא מזון נקי של תורה, "לחם ובשר" של נגלה (רמב"ם הלכות יסודי תורה סוף פרק ד), אידאלים ורעיונות בונים, הוא בעל עולם עשיר ומאיר, הוא

מלא ביטחון עצמי ואמונה, וכלל אינו זקוק לאותו מזון קלוקל של מעורערים, וכלל אינו מתעניין בו.

מעשה ברב שהגה רעיון לשכנע אפיקורסים שקיימת נשמה ע"י תקשור עם מתים בכל מיני אופנים. כתב לו מרן הרב קוק שלא זו הדרך, שאיננו מכחישים את האפשרות של תיקשורים כאלה, אך התורה הרחיקה אותם, כי בערבוב מין בשאינו מינו, עולם אחר בעולמנו, נגיע לטמא את הרעיון והחיים. חז"ל אמרו: "כל ימי חייוך – ימים שאתה עוסק בהם בחיים, ולא ימים שאתה עוסק בהם במתים" (איגרות הראיה ח"א עמ' פו).

כל הדרך הזאת היא אטון, הרס וחורבן.

התרופה היא להחזיר לחברה את עשתונותיה ולהבריאה בלי קיצורי דרך, אלא על ידי עבודה מוסרית קבועה של תורה ואמונה, אידאלים וערכים.

א י ג ר ת ש מ י נ י ת

מה שהכת חולה מלדבר ברכים שפלוני הוא משיח, גם לזה יש ערך. הם מדברים שתי שפות, בחוג הפנימי ממשיכים לדבר על משיח. פרשת תנורו של עכנאי מוכיחה, לפי הגר"א, שבני ישראל לא יתפתו על ידי פלאות לסטות מדרך התורה.

1) איני מסכים, לעניות דעתי, עם כבודו שממעט בערכה של הצהרת פלוני שאינו משיח ואינו נביא. כבודו טוען שממילא תמיד דיברו חסידיו בשתי שפות, כלפי חוץ כיחשו, ובחוג הפנימי החזיקו, כפי ששמעו זאת במו אוזניהם הרבה אנשים וביניהם תלמידי חכמים.

לי נראה שסוף סוף יש לראות כאן תחילת תשובה של אותם מארגנים המוליכים אותו שולל. יש להעריך מאוד בעלי תשובה, בכל מידה שהיא. ובטוחים אנו שכן ימשיכו ויוסיפו.

2) וכן אם נכונה השמועה הטובה שכבודו מסר לי על הגאון הרב... שהורה לפלוני לחדול מלייעץ לאנשים אלא רק לברכם – ב"ה לא אלמן ישראל, וזו התקדמות עצומה שהרי גם ברכת הדיוט לא תהא קלה בעיניך והעיקר לזכור שיש לנו תורה מן השמים, גבוהה מכל יודעי הנסתרות.

כאשר עשה רבי אליעזר כמה אותות ומופתים כדי להוכיח את דעתו, וחכמים לא התחשבו בהם ואמרו: "לא בשמים היא", אמר הקדוש ברוך הוא: "נצחוני בני" (נבא מציעא נט ב), והסביר הגאון מוילנא: "שאמר הקב"ה מעתה אינני דואג על

קיום התורה אצל בני לעולם ולנצח נצחים, שמאחר שאינם מתחשבים באותות ובמופתים נגד הכרעת ההלכה על פי הסברא הישרה וההכרח העיוני, ולאפס ותוהו נחשבו אצלם כל האותות והניסים המתנגדים לעיקר קטן משרשי התורה, בטוח אני בהם שמעולם לא יעזבו בני דרך הישרה, בהליכה לאור ההלכה עד לנצח, ולא יתפעלו ולא יתחשבו בשום אדם שיעשה להם פלאות רבות כדי להטותם מדרך התורה על פי ההלכה" (דברי אליהו).

א י ג ר ת ת ש י ע י ת

אחד מגדולי הדור הורה לפלוני לחדול מלתקשר עם מתים, ובמקום לתת עצות, לתת ברכה. גדול אחר הורה לברר ענייני פלוני בבית דין, וכן נעשה. ונחשפה רעתו. פנייה לבעלי מסתורין אינה תמימות אמיתית אלא תמימות עקומה. על כל צרה, יש לפנות לתלמיד חכם.

1) הנך טוען שהגאון הרב... הינו תומך וחסיד של פלוני – זאת מניין לך ? אדרבא שמעתי כמו אוחני מפי הרבה אנשים שהגאון הרב... הניא אותם מלפנות לשם. וכן שמעתי מחסידי פלוני, שהגאון הרב... הורה לו לחדול מלתקשר עם מתים, לחדול לומר שהוא משיח, לחדול לתת עצות אלא רק ברכות – הנה הראת לדעת שהגאון הרב... מביא בהדרגה את הכת להוריד את הטון. ברוך שחלק מחכמתו ליראיו.

אגב, שמעתי, שבענוותנותו הביע הגאון הרב... צער על כך שאנשים באים אליו ממרחקים, לא כדי לקבל הדרכה של תורה, אלא כדי לשואלו אם לפנות לפלוני. ואנו הקטנים, תלמידי תלמידיו של הגאון הרב... עומדים בושים ונכלמים על עלבון אחד מגדולי הדור, על עלבון התורה, שבמקום לפנות אל התורה, פונים אל עם הארץ בעל גילויים. ידוע ידענו שאצל חלק מהדתיים ירד כבוד התורה פלאים, אך עד כדי כך לא פיללנו, ועיננו יורדה מים, ומתפללים אנו אל אלוהינו בשמים.

2) וכן הטענה שהגאון הרב... הינו תומך וחסידי שלו – זאת מניין לך? אדרבא, מה שבחסידי ד' הכת הולכת ומאבדת גובה, גם נוקף לזכותו, עקב שיחה אחת ויחידה שקיימתי איתו כשבוע לפני פסח שבה האיר את עיניי. אז טלפנתי אליו בעוניי ושאלתי מה לעשות ביחס להרבה אנשים במצוקה הפונים בטענה שמשפחתם נהרסה על ידי הכת. אמר לי רבינו עטרת ראשנו בחכמתו שאין לסמוך על שמועות, שאולי מקורן ממחרחרי ריב, אלא יש לחקור את הדברים כיאות בבית דין. מיד מסרתי את הדברים בשמו וכן עשו. תלמידי חכמים שישבו והקשיבו, בעצמם נחרדו מעצמת הנזקים. חלקם סיפרו לי וחלקם ראיתי בסרט וידאו.

בנוסף לכך סיפר דיין אחד שבבית דין שלו הגיעו כעשרים משפחות שנפרדו עקב פלוני שהורה להם שאין נשמותיהם מתאימות. לכן גם על הגאון הרב... נאמר, ברוך ד' שחלק מחכמתו ליראיו.

3) הנך טוען שבמקום חכמת חכמים, חכמי התורה, מצאת בכת תמימות העולה על הכל – לא כן ידדי, ראה מה כתב הגאון הרב שלמה וולבא, מגדולי המוסר בדורנו בהסכמתו לספר "תמים תהיה" לגאון המקובל רבי יעקב משה הלל: "רבים חושבים זאת ל'תמימות' לחפש תשובה לספקות, הקלה לסבל, חיזוק להווה והבטחה לעתיד, אצל בעלי מיסתורין למיניהם... כולם התרחקו מהתמימות האמיתית ואפילו נכשלו באיסורים דאורייתא ממש... ורבים שילמו בעד תמימותם העקומה, בדמים יקרים". "בנים ובנות יקרים! אם אתם זקוקים לאיזה טובה מאביכם – האם אתם פונים לאיזה קוסם שיוציא מאביכם את הטובה המקווה? בודאי שלא! אתם פונים אל אבא ומבקשים ממנו: אבא, אנא עשה לי טובה זאת. והנה אבינו שבשמים שומע תפילה, ומשה רבינו עליו השלום הכריז: ומי גוי גדול אשר לו אלוהים קרובים אליו כד' אלוהינו בכל קראינו אליו". "אי לזאת למה לחפש הברכה בדלת אחורית מפוקפקת והרי שערי תפילה מעומק הלב ובדמעות, פתוחות לפנינו! ומה טוב היו עושים כל בעלי שיעור קומה שפונים אליהם להוושע, אילו היו מלמדים את הפונים להתפלל בתפילה חמה ולהעמידם על האמת, כי שמש ומגן ד' אלוהים, חן וכבוד יתן ד', לא ימנע טוב להולכים בתמים".

4) הנך טוען שבכל הדורות היו פונים אל גדולי תורה כדי לבקש מהם ברכה – ודאי שכן הוא, לגדולי תורה שישבו שנים על גבי שנים בישיבה במסירות נפש עצומה, ולא לבעלי נסתרות עמי הארץ שמתגלים להם פירושים באופן פלאי ומוזר. תלמוד מפורש הוא: "כל שיש לו חולה בתוך ביתו, ילך

אצל חכם ויבקש עליו רחמים" (בבא בתרא קטז א). חכם, היינו תלמיד חכם. ואם יאמר לך אדם שהגמרא כללה גם חכם מגיד עתידות ויודע נסתרותיו של אדם, הרי לך פירוש הנימוקי יוסף שם: "כל מי שיש לו חולה מבקש פני הרב תופס ישיבה שיברך אותו" (נפסק ברמ"א, שו"ע יו"ד שלה י).

5) לבסוף הנך טוען שאם הגיעה אלינו תופעה זו, אין זה בחינם אלא ללמוד ממנה – וראי שכן הוא, זהו ניסיון שעלינו להתגבר עליו ולהזכיר לעצמנו שיש לנו תורה מן השמים. "זכרו תורת משה עבדי" (מלאכי ג כב).

לכן נתאזר כולנו יחד, לקרוא בשם ד' הגדול, במוחין דגדלות ולא במוחין דקטנות, להרבות קדושה, אמונה ויראת שמים אדירה ותמימה, וזאת על ידי ריבוי אור תורה במילואה וטהרתה.

א י ג ר ת ע ש י ר י ת

הלכה כרמב"ם שחכמה היא תנאי לנבואה. יש בארצנו הרבה בעלי כוחות על טבעיים של ראיית הנסתר וראיית העתיד, שיש להיזהר מהם. לתלמיד חכם קדוש, שערים עליונים נפתחים. אין להתפעל מעם הארץ בעל כוחות ולהכתירו מנהיג רוחני.

1) שאלתני מדוע אני מזכיר רק את דברי הרמב"ם שחכמה היא תנאי לנבואה ולא את דברי רבי יצחק אברבנאל שאינו סובר כן.

תשובה: זה ניתן להיאמר בשיעור עיוני שמביאים בו שיטות ומתפלפלים, ולא כאשר יש צורך להציג את פסק ההלכה הסופי בכל חריפותו כדי להציל ממכשול.

(2) **שאלתני** האם פלוני הוא אדם בעל כוחות על טבעיים או שהוא סתם נוכל ורמאי.

תשובה: הנה שתי האפשרויות אינן טובות. נראה יותר שהוא אדם תמים בעל סגולות על טבעיות מסוימות, שבהרבה מקרים קולעות אל המטרה. איננו מכחישים את מציאותם של כוחות על טבעיים כגון ידיעת נסתרות ועתידות, טלפתיה ותקשור עם נשמות. יש בארצנו מאות כאלה, ואני בעצמי פגשתי הרבה, כולל נערות צעירות. גם אצל הגויים תופעה זו נפוצה. אנשים כאלה יכולים לפעמים להועיל לחברה, כגון בעזרה למשטרה למצוא ילד אבוד, אך יכולים גם לשקוע בתעתועים. לכן עליהם לקבל הדרכה צמודה מאנשים חכמים ורציניים. אבל אסון גדול הוא אם נוצר מצב הפוך, שאנשים אלה נעשים למדריכים ונותני עצות, וקל וחומר אם סביבתם האמורה להחזיר להם את יציבותם, מדביקה עליהם תוארי משיחיות ונבואה, ויוצרת באופן מחוכם כת חדשה. לבסוף יתכן שמרוב שכנוע עצמי, ראש הכת ואמרגניה מתחילים להאמין בזה.

כמובן, אנו מאמינים שתלמידי חכמים אמיתיים עליונים, יכולים להגיע לרוח הקודש, כפי שמספר ר' חיים מוולוז'ין על רבו הגאון מוילנא, שמעלות התורה "הן שהביאוהו לידי רוח הקודש, ולא עוד אלא שדברים המכוסין מבני אדם מגולים לו, וכל השערים העליונים פתוחים לפניו" (הקדמת ר' חיים מוולוז'ין

לפירוש הגר"א על ספרא דצניעותא). כאשר אנו ניצבים בפני תלמיד חכם היודע נסתרים, עומדים אנו מלאי בטחה, ביודענו כי תורתו עוז היא לו ולנו.

אבל כאשר עס־הארץ גמור, ברמה של כיתות נמוכות של בית־ספר יסודי מוכתר כאיש אלוהים בגלל כוחות על טבעיים – אין סוף לרעות שיכולות לנבוע מזה. ניצולו אפילו למטרות טובות של החזרה בתשובה או איסוף כספים לשיבות – אינו מחפה על הרע.

אנשים רבים מאבדים עשתונות ומתנתקים מחיים בריאים. אלו מספרים שראו על זרועו מגן דוד אדום עם אות י' באמצע, אלו נפעמים מאור הבוקע מפניו, אלו מדווחים על תקשור עם נשמות מתים, אלו נפגשו עם ילדם המת, ואלו הובטחו שיקום לתחייה בעוד חודשים מספר, אלו ואלו נטרפה דעתם, ואלו התבקשו לראות אש יוצאת מפיו.

מה שנכון שיש להתרחק ממנו כמו מאש. לא זו הדרך ולא זו העיר.

יש לחזור ללימוד תורה מפי חכמי התורה, לעבודה האיטית של תיקון המידות, ליראת שמים טהורה ולשמחה על הישועה ההולכת ומופיעה, ומעל לכל התמימות – תמים תהיה עם ד' אלוהיך.

אִיגֵרַת אַחַת עֶשְׂרֵה

יש למנהיגי הכת להודיע ברבים שפלוגי אינו משיח ואינו נביא, כדי להציל ממכשול. אמירת אנשי הכת שבמודינה הכל רע. חינוך מסילת ישרים לראות טובות ד' אלינו. הפחדת הכת אנשים תמימים. איש אינו יודע מועד ביאת המשיח. יש לחכות כל יום. תיפח עצמן של מחשבי קיצין. הדורשים נס כדי להאמין. אדרבה, מתוך אמונה, רואים ניסי ד'. הרב שמואל מוהליבר על פריחת הארץ. אין אנו מספיקים לתודות.

יאמין לי כבודו, שאני מאוד מעריכו ומחבבו בתור תלמיד חכם, אך את דבריו בעניין כת פלוגי, אי אפשר להלום בשום פנים.

ממה נפשך, אם כבודו אומר שהכת חזרה בה מטענותיה שפלוגי בעל גילויים מן השמים ושהוא מבשר המשיח או משיח עצמו – אז מה יש להם לחפש אצלו?! הרי כבודו מודה שפלוגי אינו בגדר תלמיד חכם, שלא למד שנים בישיבות במסירות נפש ולא שימש תלמידי חכמים. אם כך, גילויים מן השמים אין לו, חכמת התורה אין לו – אז מאיזה כוח הוא נותן הדרכות כמפי הגבורה, איזו זוגיות תחזיק ואיזו תתפרק, איך ילד יתחנך, איזה עסק כלכלי יצליח, איזה מבצע צבאי ייכשל, איזה טיפול רפואי נאה ואיזה אינו נאה?!

ואם אנשי הכת עדיין טוענים שהוא נביא או בעל רוח הקודש למחצה, לשליש או לרביע – למה הינם ממשיכים להטעות את דעת הקהל על ידי הצהרה מתחמקת ומתחכמת שכל השמועות על משיחיות ונבואה הן שווא ושקר, והופכים בכך לשקרנים אנשי אמת רבים וביניהם תלמידי חכמים. ששמעו כמו אוזניהם מאנשי הכת, ביטויים אין ספור על ה"ל. איפה היושר ? איפה האמת ? איפה המידות הטובות?

כבודו טוען שבמדינה הכל בכי רע, בכלכלה ובצבא. בתורה ובאמונה, הכל מתפרק ומתמוטט, שיש רק מוצא אחד והוא בוא המשיח מיד ממש בקרוב, ושהציפייה הזאת היא המשוכבת את הלבבות ומחזירתם לאביהם שבשמים. ואני תמה על כבודו. וכי זה מה שלמדנו במסילת ישרים "בדרך קנין הזריזות"? שם למדנו לראות את רוב הטובות שהקדוש ברוך הוא עושה עמנו כבר יותר ממאה שנה. שומר ישראל לא ינום ולא יישן להביא ישועה לעמו, לתת ברכה על פני האדמה, לקבץ גלויותינו מארבע כנפות הארץ, להקים לנו את מדינתנו, לנצח במלחמותינו, ולהחזיר את מרכזי התורה לארץ קודשנו. הלזה ייקרא שהכל בכי רע ?! אין שחיתות מידות גרועה מכפיות טובה זו כלפי ריבונו של עולם, וגם כלפי כל היהודים – דתיים או חילוניים, ספרדים או אשכנזים, תימנים או אתיופים, שמאלניים או ימניים – שמסרו ומוסרים נפשם, על העלייה, על ההתיישבות ועל הצבא. איך יתכן לשבת מלא כל טוב בטבור הארץ, ולקבוע שהכל רע, שהכל דורך במקום ואפילו מידרדר, ולכן המסקנה היחידה היא שהמשיח יבוא תיכף ומיד!

בחדש ניסן, הבטיחו אנשי הכת משיח לשביעי של פסח, קנו בגדים חדשים וערכו שאר הכנות, לאחר מכן, הבטיחו נאמנה שיבוא בחדש אייר. איך כבודו שותף לזה?!

ועוד מוסיפים אנשי הכת חטא ופשע באיומים, שמי שאינו שייך ל"מעגל הראשון" של הכת, ייפגע כאשר יבוא המשיח ממש בקרוב, וכך מפחידים אנשים תמימים.

ייאמר פעם אחת ולתמיד: אף אחד אינו יודע מועד ביאת משיח צדקנו. גם אצל יעקב אבינו נסתם הקץ (רש"י בראשית מז כח). אי ידיעת הקץ, היא בעצמה ניסיון ובעומק צרת הגלות היה זה ניסיון קשה ביותר.

אנו מחכים לביאת המשיח כל יום. האומר הריני נזיר ביום שכן דוד בא, הינו נזיר בו ביום (ערוכין מג). כל יום אנו מתכוננים ומזדככים וחוזרים בתשובה. חז"ל דיברו בחריפות עצומה נגד הקובעים תאריכים: "תיפח עצמן של מחשבי קיצין, שהיו אומרים, כיוון שהגיע עת הקץ ולא בא, שוב אינו בא" (סנהדרין צו ב). הציפיות הנכזבות גורמות משברים באמונה.

כל המשיחיות הנכזבת של הכת נובעת מחולשה וקטנות. אין רואים את מעשה ד' הגדול המופיע אלינו בגבורת הגבורות קמעא קמעא, ולכן שוקעים ביאוש, מחפשים אותות, ואין רואים פתרון אחר אלא בואו המידי של משיח.

משיחים ומבשרי משיחים למיניהם נמצאים למאות בכל ארצנו, ד' ירחם עליהם, וגם אצל הגויים יש אלפים מהם, ומה הרבותא בזה?! אדרבה, הרבותא היא לראות את מעשה ד'. יש אנשים שטוענים: אם אראה איך ד' עושה נס, אאמין. אדרבה,

להפך, מתוך אמונה, רואים נסים. הכל נסים, ערב ובקר וצהריים.

אנו מחכים למשיח כל יום, אך לא מתוך ולזול בכל מה שד' עשה ועושה לנו, אלא מתוך שמחה על כל מה שענינו ראות. לצערנו יש אנשים עיוורים. "החרשים, שמעו, והעורים, הביטו לראות. מי עור, כי אם עבדי, וחרש, כמלאכי אשלח. מי עור, כמשולם, ועור כעבד ד'. ראות רבות, ולא תשמר, פקוח אזנים ולא ישמע" (ישעיה מב יח-כ). אנשים טובים וצדיקים, שלמים ונפלאים, רק חיסרון אחד להם, הינם עיוורים ואינם רואים מעשה ד'. "הוציא עם עור, ועינים יש, וחרשים, ואזנים למו" (שם מג ח).

ב"ה, הגאון הרב שמואל מוהליבר לא היה עיוור. בשנת תר"ן, ביקר בארץ, וכתב בהתפעלות עצומה שבמשך שש שנים, "קמו מעפר ערים וכפרים, בארות ועדרים, השדות מלאים חטים ושעורים, ענבים וגפנים מכסים כל ההרים, ארבע עשרה קולוניות נתייסדו במשך זמן זה ובם יעבדו יותר משלשת אלפים נפש מאחינו, ותחת אשר דרך קודש היתה מלאה קמשונים וחוחים ולא היה כמעט ביכולת אנוש לדרוך בה, ואף כי לנסוע בעגלת צב, וכעת נוסעים מיפו לירושלים, לחברון, לפתח תקוה, לראשון לציון, למקוה ישראל, לזכרון יעקב, בדרך המלך במרכבה רתומה לשלשה סוסים" (קובץ שיבת ציון 13-14). מזה נאמר ומה נדבר בימינו, שיש קיבוץ גלויות של חמישה מליון נשמות יהודיות, ארץ שממה נהפכה לגן ד', יש לנו מדינה ועצמאות, צבא ומשטרה, הכלכלה מתחזקת מיום

ליום, התורה פורחת בכל קצות הארץ. אילו פינו מלא שירה כים. אין אנו מספיקים להודות.

יש לתמוה שכבודו, תלמיד חכם וצדיק, מתפעל מעם הארץ יודע כמה נסתרות, ואינו מתפעל מכל הנפלאות שד' עושה. נכון שיש גם קשיים ובעיות. וכי בגלל זה יש להתייאש. וכי לא ידענו מראש שארץ ישראל נקנית בייסורין. וכי ישראל עם קדושים אינם מוסרים נפשם בהתיישבות ובצבא. למה כל הדיכאון הזה, למה כל העיוורון הזה.

לא כן. נלמד את עצמנו אידאלים גדולים, נראה יחד את הישועה הזורחת, נראה אור חדש אשר מציון יאיר, נרבה אמונה, נרבה אהבה ואחוה שלום ורעות, נדע שאל חי גיבור גואל חזק בקרבנו. נחזור אל השכל, החכמה והתמימות.

א י ג ר ת ש ת י מ ע ש ר ה

איסור תורה לתקשר עם מתים. ביקור על קברי צדיקים הוא תפילה לד' בסיוע זכות הצדיקים. האר"י ז"ל ועוד קדושי עליון זכו לגילוויי נשמות. ראיית המתים היא ודישה אל המתים. תשובת מרן הרב קוק לאסור תקשור עם מתים. לפי הרמב"ם כל התקשרות אסורה. לפי רא"מ מותר להתקשר לרוחו של המת ולא לגופו. מרן הרב קוק ביטל ערכם של סיפורים כאלה. בעלת האוב ושמואל הנביא. לרלב"ג הכל מעשה רמאות. לרה"ג זה היה נס. לר"א מעשה שטן. פרסום הרעות שבכת אינו לשון הרע אלא הצלת הרבים. להוכיח אין צורך בבית דין. רבים היו נוכחים בתופעות קשות.

1) **הנך טוען**, שבסיפורי ראשי הכת שפלוני מתקשר עם מתים, מוריד רבו של אדם או בנו שנפטר וכן גדולי עולם כגון הרמב"ם, אין שום חטא ועוון. שהרי מנהג קבוע בישראל לבקר בבית הקברות כדי לפנות למתים. וכן בקבר רחל או מערת המכפלה, כגון כלב בן יפונה כדי להינצל מעצת המרגלים.

תשובה: כל זה בלבול. בבית קברות איננו פונים אל המתים חס וחלילה, ואיננו מתקשרים עם מתים. הרמ"א כותב: "יש מקומות נוהגים לילך על הקברות ולהרבות שם בתחינות" (שו"ע או"ח תקפא ד הגה). כותב הבאר היטב: "דבית הקברות מקום מנוחת הצדיקים ומתוך כך הוא מקום קדוש וטהור, והתפילה מתקבלת יותר. והמתפלל על קברי צדיקים, אל ישים

מגמתו נגד המתים אך יבקש מד' יתברך שיתן עליו רחמי
בזכות הצדיקים שוכני עפר" (ס"ק יז).

2) הנך טוען שגם המקובלים היו רגילים לשוחח עם נשמות
של מתים –

תשובה: גם זה בלבול גדול. קדושי עליון בעלי רוח הקודש,
כגון האר"י ז"ל, מכוח חכמתם, צדקותם, חסידותם, קדושתם
ותפילתם, זכו לגילויי רוח הקודש, גילויי מלאכים וגילויי
נשמות, שהיו מגלים להם סודות, כמו שהעיד רבנו חיים ויטל
(הקדמה לשער ההקדמות). וכן רבי מנשה בן ישראל הסביר שעל
ידי יחוד עליון, נשמת הצדיק החי מדברת עם נשמת הצדיק
המת כאשר ידבר איש אל רעהו (נשמת חיים מאמר ג פרק ז). גם
מרח הרב קוק מתאר איך "קול מלאך ד' דופק, נוקש על דלתי
נשמתנו", ו"המון נשמות מאוצלות אלינו יופיע, ויזריח בנגהו
את חשכתנו", "זמשאנו ומתננו עם העולם הרוחני,
האוביקטיבי, ילך הלך והתקדש" (אורות הקודש א קסה).

אבל אצל הכת, מציעים למבקרים לראות במו עיניהם את
יקיריהם ז"ל או את הרמב"ם והרשב"א, ולשוחח איתם. ואלה
העלאת אוב או דרישה אל המתים, האטורים איסור גמור
וחמור.

מעשה ברב מפורסם ברומניה, שאנשי קהילתו פתחו
חנויותיהם בשבת, וכל הוכחותיו לא הועילו. הוא ידע
להשתמש בתחבולות חדשות של ספיריטיזם כדי לתקשר עם
מתים, וכך היה נוהג להביא מעולם האמת את אביו או סבו
של הסוחר שהיו מוכיחים אותו קשות על חילול שבת. חלק

מהסוחרים הזדעזעו וחזרו בתשובה, אחרים לא התרשמו כלל. מכל מקום, אנשי העיר החלו לרנן שהרב דורש אל המתים. הוא פנה למרן הרב קוק, שאכן פסק לאסור, הן משום אוב, הן משום דורש אל המתים.

אמנם, אותם סיאנסים הם תחבולות חדשות שאינן מוזכרות בגמרא, אבל רבינו הגדול הרמב"ם סגר את השער ואסר כל דרך של התקשרות עם מתים: "כללו של דבר, כל העושה דבר כדי שיבוא המת ויודיעו, לוקה" (הלכות עבודה זרה יא יג). וכן סובר הסמ"ג. וכן פוסק השולחן ערוך, אבל הוא מתיר להשביע את החולה בחייו שיבוא אליו בחלום אחר מותו, כיוון שאינו מתקשר עם מת אלא עם חי (שו"ע י"ד קעט יד).

אבל הרמ"א בשם רבי אליעזר ממיץ, בעל ספר יראים, מתיר אפילו לאחר מיתה, לתקשר עם המת, בתנאי שזה רוחו ולא גופו, כי רק הגוף מת, ולא הרוח, לכן אין זה נקרא דורש אל המתים (שם).

שמא תאמר זה מה שקורה בסיאנסים, או מה שעשה הרב הגדול מרומניה, או מה שמזכירים בכת – הנה מלבד שלרמב"ם ולשולחן ערוך ודאי אסור, מוסיף מרן הרב קוק, שעל פי המקובלים יש חלק של הנפש שמחובר עדיין אל הגוף, ונקרא שיתופא דגופא, וכשמעלים אותו חלק, זהו דורש אל המתים, וייתכן שזה מה שקורה באותם סיאנסים. לכן יש איסור בדבר מצדדים שונים.

מרן הרב קוק מסיים: "אין כדאי לחזק את האמונה על ידי תחבולות כאלה, הקרובים למכשול אסור ויותר טוב לקיים:

תמים תהיה עם ד' אלוהיך", "וראוי לעם קדוש להדבק רק בד' אלוהים חיים" (ש"ת דעת כהן ס' טט).

רבינו הרב צבי יהודה מוסר: "דעתו של כקאאמו"ר בתשובתו נוטה לאיסור, ועל כל פנים שלא באמצעים כאלה נחזק את האמונה. לכן הוא מבטל את ערכם של הספורים הנ"ל, כי לא בזאת יתהלל המתהלל, כי אם עשות חסד, משפט וצדקה והשכל וידוע את ד'" (איגרות צמח צבי עמ' מא).

אכן כתב האר"י ז"ל לגבי העלאת שמואל הנביא, שחלילה להאמין שיש כוח לבעלת אוב להעלות בכשפיה נשמת צדיק, שבוודאי נצררה בצרור החיים את ד' אלוהיו, אלא כל כוחה בהבלא דגרמי, שהוא החיות המועט השורה על העצמות (עץ חיים שער כב פ"ב, שער הפסוקים שמואל א פ' כח). בנשמה האלוהית אין לה מגע, רק בחלק הנפש שמחובר לגוף.

כך כותב גם המלבי"ם. לפני כן הוא מזכיר את דעת ר' שמואל בן חופני גאון והרלב"ג שהכל היה מעשה רמאות ותעתועים של בעלת האוב. וכן סובר הרמב"ם שהכל דברי שקר וכזב, תוהו והבל שנמשכים אחריהם חסרי הדעת (הלכות עבודה זרה יא טז). וכן המלבי"ם מזכיר דעת רב האי גאון ורבי סעדיה גאון, שלא בעלת האוב היא שהעלתה את שמואל הנביא אלא שהיה נס אלוהי. הוא מוסיף שלדעת רבי יצחק אברבנאל זה היה מעשה שטן. לבסוף הוא מביא דעת המקובלים שאת הנשמה אי אפשר להעלות באוב אלא רק את הרוח שדבוק עם הגוייה.

בקיצור, לשיטת הרמב"ם והשולחן ערוך, הכל אסור. ולשיטת

הרא"ם, שמותר להעלות את הרוח, מי ערב לנו שאין זה חלק הרוח שמחובר עם הגוף.

לא ראינו אצל רבותינו שירידו מתים, וישוחחו עם מתים, אדרבה הם לימדונו לשוחח עם החיים, בין אדם לחברו ובין איש לאשתו.

3) לשאלתך למה מותר לדבר על עניין זה של תקשור עם מתים ושאר עניינים דומים שבכת. האם אין זה לשון הרע?

תשובה: הנה נפסק בחפץ חיים, שהתורה לא אסרה לשון הרע, אלא כאשר הכוונה היא לבזות אדם ולשמוח בקלונו, אבל אם הכוונה היא לשמור את חברו שלא ילמד ממעשיו, הדבר מותר ומצווה (הלכות לשון הרע ד י). וכן אם רוצה לעשות שידוך או שותפות עם אדם נוכל ומזיק, מצווה להודיעו כדי להצילו (שם ד יא). שהרי כתוב בתורה: "לא תעמוד על דם רעך", שיש להציל את חברו, ולא דווקא מסכנת נפשות, אלא מכל נזק (הלכות רכילות פרק ט במ"ח א). כך יש להציל אנשים שלא יפלו בכת הזאת, ואלה שכבר נפלו, שייצאו ממנה בשלום.

כמוכן יש להיזהר שלא לספר מה שאינו נצרך להצלה, לא לשקר, לא להגזים, לא ללעוג. יש להיזהר גם שלא להזיק סתם לאנשים, אך בנידוננו אין כוונה חס וחלילה להזיק לאף אחד מאנשי הכת, אדרבה הם אהובים, וכל הכוונה היא להצילם.

4) מה שהנך מחדש שצריך בית דין – לא ראיתי דין כזה. כדי להוכיח חברו להצילו מדרך רעה, לא מצינו שצריך בית דין. ודאי שלבית דין יש יותר כוח, אך גם אדם פרטי מצווה להוכיח את חברו כדי להצילו.

ומה שהנך טוען שצריך בית דין כדי לוודא שכל מה שמספרים על הכת הוא אמת ולא סתם מוציא שם רע – גם זאת לא מצינו בהלכות לשון הרע, אלא בוודאי יש לוודא שהכל אמת. בנדון שלנו, הרבה אנשים נאמנים דיווחו על תופעות קשות, ביניהם תלמידי חכמים שלעולם לא ישקרו, וכן מאנשי הכת עצמם, שאינם חשודים לסלף לרעה, ולא עוד אלא שהם משתדלים להוכיח שאין שום רע לתקשר עם מתים, ובשאר תופעות על טבעיות, ועוד מתפארים בזה שכך אפשר להחזיר בתשובה – ודאי מצווה רבה להוכיחם ולהצילם ממצודה רעה זו, ושב ורפא להם, למען ינשמו אוויר צח של תורה ומצוות, יראת ד' טהורה ומידות טובות, יתדבקו בתלמידי חכמים יודעי תורה, ויחזו וינהרו.

אִיגֵרַת שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה

הרב חרל"פ כתב שאופי הגאולה תלוי באופי הציפייה לכן יש לצפות לגאולה דרך נס. זו משנה ראשונה. והוא חוזר בו אחרי תשובת מרן הרב קוק. חרדת קודש של הרב חרל"פ כלפי מרן הרב. מרן הרב הסביר שהגאולה לאו דווקא מדלגת על סדרי הטבע. גאולה קמעא קמעא היא גבורת הגבורות. ניתוק הטבע מן הגאולה הוא קיצוץ בנטיעות וחירוף עקבות משיח. פרצופים קטנים של קיצורי דרכים. המדינה כהתקיימות חוון הגאולה.

הנך טוען: מה שהננו כל הזמן מדברים על משיח וגאולה בעקבות פלוני, אין זו שטחיות וקטנות, אלא עצה עמוקה ותכנית אדירה. יש בינינו תלמיד חכם אמיתי, עדין ועמקן, בקיא בתורה ורזיה, וכבר שנתיים הוא מלמדנו שהדיבור על הגאולה הוא המביא את הגאולה. הדיבור יוצר מציאות. אין זו המצאה שלו, אלא מפי הרב חרל"פ הוא שותה, אשר אי אפשר לומר ששיטתו קטנה או שטחית. הרב חרל"פ בספרו מעייני הישועה מדגיש שממשיות ציפיית הישועה היא היוצרת אותה. האדרת ימי המשיח היא המביאה את ימי המשיח. האמירה שעוד מעט יבוא משיח, היא בעצמה תעשה זאת. אותו תלמיד חכם מאמין באמונה שלמה שפלוני הוא משיח, אך הרבה יותר מזה הוא מאמין שאמונה זו עצמה היא העושה אותו למשיח, וכן הוא מחדיר בנו את אמונתו זאת. האמונה והדיבור, ממשיות הציפייה והאדרת הציפייה הן

היוצרות את המציאות. לעומת זאת, אם כל הזמן מדברים על קמעא קמעא דרך הטבע, על ידי הציונות מתוך המדינה, בזה עצמו גורמים שהגאולה תהיה קמעא קמעא, הכל הולך בחולשה ועצלתיים ואף נעצר. מתוך תעופת המחשבה לנסים ונפלאות על ידי משיח צדקנו, נזכה להם. עד כאן תוכן דבריך בשם אותו תלמיד חכם.

וזאת תשובתי: האומר כל זאת בשם הרב חרל"פ בוודאי תלמיד חכם אמיתי ויקר הוא, אך אם קרא הרבה את הרב חרל"פ, ושנה הרבה את הרב חרל"פ – הוא לא שימש תלמידי חכמים. כי הגרי"מ חרל"פ לא כל כך רחוק הוא, הוא עלה למרומים בשנת תשי"ב, ופגשנו הרבה אנשים שהכירוהו וזכו לשמוע תורה מפיו. הם הודיעונו שאותו קדוש אלוהים, לא עמד במקום אחד, אלא קיים כל חייו: "מעלין בקודש". תלמידי חכמים אין להם מנוחה, הם הולכים מחיל אל חיל. ואותו חיל יותר עליון אליו הגיע הגרי"מ חרל"פ הוא מרן הרב קוק, אותם דברים קדושים שהבאת הם משנה ראשונה של הרב חרל"פ, אך אחרי ששמע תורה מפי מרן הרב, רוח אחרת היתה בו. לכן תוכל למצוא בספר מעייני הישועה, פסקאות על גאולה מתוך ציפייה לישועה רוממה יחד עם פסקאות על גאולה דרך הטבע קמעא קמעא. העורך סידר את הספר לפי נושאים ולא לפי סדר הזמנים, לכן מופיעה ערבובייה של משנה ראשונה ומשנה אחרונה.

יתכן שזה יהיה בתום לב, וייתכן שזה יהיה במתכוון כדי לטשטש את השייכות של הרב חרל"פ למרן הרב. ברור שר' יעקב משה החשיב את עצמו כתלמיד קטן ואף פחות מזה. הוא

נהג לחתום מכתביו: "הכותב וחותם בהדרת היראה והכבוד, קטן שאין דעת לשאול" (הד הרי"ם איגרת א), "עבדו המשתחוה מרחוק" (שם ג), "עבדו המסתופף בצל קדשו ומתאבק בעפר רגליו" (ד), "הנני עבדו המשתחוה מרחוק, מול הדרת גאון קדושתו, הנרעש ונפחד מפחד גדולתו" (ה), "הכותב ברעדה" (ו), "עבדו מנשק עפרות רגליו" (ז-יא), "עבדו הכותב בידיים רועדות, וכתבי יוכיח על זה, מפחד גאון קדושתו, וארכובתי דא לדא נקשן" (כג) וכולי וכולי.

הר' יעקב משה חרל"פ מספר שהוא קרא מאמר של מרן הרב ש"תקוותנו העתידה תיחל בדרך הטבע", וראה בזה סתירה למה שהוא בעצמו כתב: "אופן גאולתם של ישראל תלוי לפי אופן הציפיה לישועה. כל מה שידעו יותר להרים יותר את הציפיה לתוכנית יותר נהדר ויותר מופלא, 'כימי ארץ מצרים אראנו נפלאות', כן יהיה באמת הפועל ככה. הגאולה היא התמצית והסך הכל של הציפיה, והחוב מוטל על בני הדעה שילמדו תוכן העתיד המזהיר, למען ידעו לצפות אליו ולגעגע לו ובזה יגרמו ישועות גדולות בקרב הארץ... הציפיה באופן כזה, שמביא לידי תכלית נשגב ומוצלח כזה, מסקלת כל היסורים והיגונים, ובוראת אך ברכה וישועה וקודש משכני עליון. ולכן, הציונות אע"פ שבכלל הביאה מרפא ברכה בכנפיה וקירבה בנים רחוקים אל אימם ואל חדר הורתם, בכל זאת עיממה מעט את זהרורית הגאולה... היה תמיד חפץ עמוק בלבבות ישראל, שלא להתרצות בישועה טבעית, כי אם דווקא באופן נעלה מן הטבע, כי זה תמיד ישעם וחפצם של ישראל להשתחרר גם מן הטבע עצמו" (עיין מעייני הישועה עמ' סה פ' לח).

הוא מסיים "זהו מה שכתבתי אני בענין בעורת ד' יתברך. ועתה הנני לחלות פני קודשו להודיעני חוות דעתו הקדושה בענינים אלו, להאיר עיני העיוורת בכל זה... תלמידו ועבדו המתאבק בעפר רגליו המצפה לישועה קרובה" (הד הרי"ס, איגרת כז).

מרן הרב קוק משיב לו באריכות שלא מחשבתם וציפייתם של יחידי סגולה היא היוצרת את הישועה, אלא "מחשבת הקודש אשר לאומה", כלומר "המחשבה הכללית של נשמת ישראל". מחשבה זו פורחת בנשמת החושבים, והיא שמביאה את "רוחא דמלכא משיחא" והעושה את צביון הישועה. מתי "צופי הישועה" "מביאים את הגאולה"? כאשר מחשבה כלל ישראלית זו מתעלה בהם.

ומה אומרת אותה אמונה תמימה בגאולה? שכל תהלוכות ההיסטוריה הן "עקבות משיחנו", שאורו של משיח הולך וצועד גם דרך מעשי איש בכל סיבוכיהם, "בעריצות של מושלים, עריצים גם משכילים וצדיקים, במזימות של מנהלי סיעות פוליטיות". הישועה זורחת לאו דווקא מתוך דילוג על פני סדרי הטבע אלא גם מתוכם, על ידם ודרכם. את הטבע אין מפקירים.

מרן הרב קובע כלל גדול: "לא חלישות כח הוא זה מה שישועתם של ישראל היא קמעא קמעא כי אם גבורת הגבורות". כל העלילות וכל המסיבות הן "עקבות משיחא" קמעא קמעא דרך הטבע.

מרן הרב אומר ביטוי חריף נגד הרב חרל"פ: "כמה גדולה היא החששה שסכנת קציצת נטיעות על ידי אותה ציפית הישועה,

המחרפת את עקבות משיח ד', המנתקת את הטבע וכל מסיבותיה מצורת הציפיה". "סרה אז המחשבה מהסתכלות ב'פרצוף ארוך'... ופונה ל'פרצופים קטנים'". במקום הנהגה אלודית ארוכת טווח המקיפה עולם ומלואו, מופיעים פרצופים קטנים חלקיים של קיצורי דרכים.

ודאי, כדי להבין שהמאורעות הלאומיים הם המכשירים את הגאולה השלימה – אכן יש צורך בבינה עמוקה של חכמה פנימית (איגרות הראיה, איגרת תשנ"ג).

בשנת תשי"ג כתב רבינו הרב צבי יהודה מאמר ארוך, "המדינה כהתקיימות חזון הגאולה", בו הוא מסביר שאותו קמעא קמעא של הגאולה אכן מתגלה במדינת ישראל, על אורותיה וצלליה" (לחתיבות ישראל א קצב).

"כי עין בעין יראו בשוב ד' ציון" (ישעיה נב ח).

אִיגֵרַת אַרְבַּע עֶשְׂרֵה

גם אם לפלוני יש זכויות, הוא אינו נביא ובעל רוח הקודש. וכן הפניית כסף למטרות קדושות אינה נותנת שלטון על נשמות. איננו קובעים לד' את דרכי הנבואה. רצון ד' להשרות שכינתו רק על מי שעמל עמל עצום. הרב הירש על האמונה השטחית שאפשר להגיע לנבואה בלי עמל. היות רוחניות וצלילות דעת.

1) **לטענתך** שלפלוני יש הרבה זכויות, כי הוא השיב רבים מעוון.

תשובה: בוודאי יש להכיר לו טובה על הניצוצות הטובים שפזר, ואין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה.

אך אם יצעדו צעד נוסף ויעטרו אותו בכתר של רוח הקודש ומשיחיות, יגיעו לדרך שווא ומדרחים מאוד מסוכנת. הוא אינו ראשון ואינו אחרון, הרבה אנשים השיבו מעוון, ולא בגלל זה נהפכו לנותני עצות משמים לחיי משפחה, לענייני רפואה, ולחיילים בשטח אויב.

2) **לטענתך** שהכת מגלגלת כל חודש כחמישה מליון שקלים ורובם מיועדים לתמוך במוסדות תורה.

תשובה: אמנם מספר זה נראה מופלג, אך לשאלה זו, יש אותה תשובה: זכות גדולה היא להם אך הרבה אנשים תומכים בלומדי תורה, ולא בגלל שלטון על כסף הינם מתנשאים לשלוט על נשמות.

3) **לטענתך** שאין לנו לקבוע לריבונו של עולם את דרכי גילוי, ואם ירצה להשרות רוח הקודש ונבואה על עם הארץ, מי יאמר לו מה יעשה.

תשובה: אכן הקדוש ברוך הוא יכול להתגלות על מי שהוא רוצה, אך רצונו הוא לבחור במי שהכין את עצמו לכך. הרשב"א מסביר שבאופן חד פעמי, הקדוש ברוך הוא התגלה להגר, ללבן, ולאתונו של בלעם. אך באופן קבוע, רצונו להשרות שכירתו רק על מי שטרח וטיפס בעמל רב בכל מעלות התורה והקדושה (שו"ת הרשב"א ח"א תקמ"ח).

בוא וראה מה כותב הגאון הקדוש כמלאך אלוהים, הרב שמשון רפאל הירש: "עלולה לצמוח אמונה, כי כל אדם, ללא יוצא מן הכלל, כשר להיות נביא. כביכול, אדם הידוע כשוטה גמור היום, ישא מחר דברו בשם ד', כביכול רוח ד' תשרה לפתע על בור ועם הארץ, ויורהו לדבר בשבעים לשון". "ככל שנביא היום, תמול היה מוגבל בשכלו, ונעור מדעת, כן תיראה לדעתם, תמורה פתאומית זו, עדות ברורה לבחירה אלוהית". "אולם הקדוש ברוך הוא בוחר לו את הראויים והמשובחים". "לא יבחר אלא מי שבגר בכוחות עצמו עד היותו ראוי להבחר". "לפי ההשקפה היהודית, לא החלוש, לא הפתני, ולא התלוי באחרים, נבחרים להיות נושאי רוח ד'". עליו גם להיות גיבור ובריא בגופו, "למען לא ייראו ולא יוצגו היות חולניות כמראות אלוהים, אשר תשגרנה אלי תבל רמאים נתעים" (פירוש על התורה, שמות ו יד). נבואה אינה נובעת מ"חולשה, מחלה וחולניות", אלא מ"צלילות הדעת, המסוגלת לשאוב חכמה ממעין התורה" (שם שם ב יא).

כל אחד יכול לשמוע את הקלטות של נאומי פלוני ברבים.
 אם לזה ייקרא רוח הקודש – אוי לנו מרוח הקודש!
 (4) ולטענתך שהמספר הרב של חסידי הכת מוכיח שזו אמונת
 אמת.

תשובה: זו אמונה נכזבת, שלא היתה ולא נבראה, אלא משל
 היתה ושנינה, לשמש אבן בוחן ושבט מוסר, לבחון בהם בני
 אדם, הן גדולים הן קטנים, למען דעת מי הם תמימי דרך
 ההולכים בתורת ד'.

א י ג ר ת ח מ ש ע ש ר ה

אין להשוות פלוני לאדמו"ר מלובביץ שהיה תלמיד
 חכם גדול, שועלים קטנים מחבלים כרמים. כלומר
 תלמידים קטנים, קל וחומר מי שלא למד כלל. צרת
 האדמו"רים המזויפים. התרעת גדולי ישראל נגדם. עושי
 מופתים רמאים ונוכלים למען בצע כסף. ניצול מדוכאים
 המחפשים סגולות. בעלי כוחות יודעים עבר ולא עתיד.
 מקובלים מזויפים שמקלקלים ומחריבים. אזהרת רבי
 יעקב מליסא מפני מקובלים שאינם תלמידי חכמים.

שאלה: למה יש ביקורת דווקא על כת פלוני, הרי ישנם עוד
 הרבה אדמו"רים הדומים לו, כגון האדמו"ר מלובביץ', רואה
 המוזות, וכדנה רבים

תשובה:

(1) ראשית כל, אין להשוות חס וחלילה לאדמו"ר מלובביץ' זצ"ל שהיה אדמו"ר אמיתי, כלומר תלמיד חכם גדול בנגלה ובנסתר, מחנך ענק מגדולי הדור, איש רב פעלים בעל זכויות אין סוף בהחזקת התורה. השוואה זו נוראה ואיומה, ועל כגון זה אמרו חז"ל ש"לא חרבה ירושלים אלא בשביל שהושוו קטן וגדול" (שבת קיט ב).

(2) לגופו של עניין, אכן יש להילחם נגד כל השועלים מחבלי כרם ד' צבאות. רבינו הגדול הרמב"ם כותב: "כל תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה הרי זה רשע, שוטה וגס רוח. ועליו נאמר: כי רבים חללים הפילה ... אלו התלמידים הקטנים שלא הרבו תורה כראוי והם מבקשים להתגדל בפני עמי הארץ ובין אנשי עירם וקופצים ויושבים בראש לדין ולהורות בישראל, הם מרבים מחלוקת ומחריבים את העולם, והמכבים נרה של תורה והמחבלים כרם ד' צבאות. עליהם אמר שלמה בחכמתו: אחוזו לנו שועלים, שועלים קטנים מחבלים כרמים" (הלכות תלמוד תורה ה ד).

קל וחומר בנידון דידן, שאין מדובר בתלמיד קטן שלא הגיע להוראה אלא בעם הארץ גמור שלא למד מאומה, שלא מסר נפשו על לימוד תורה בישיבה, ואף לדרגת תלמיד לא הגיע.

(3) אכן, יש בארצנו הקדושה עשרות ואולי מאות אדמו"רים מזויפים המנצלים את הרבים, בייחוד אנשים תמימים הגתונים בצרה, ואף גובים מהם כספים מרובים. מצווה רבה להילחם בכל תוקף נגד כולם יחד ונגד כל אחד לחוד.

כך נהגו חכמי ישראל בכל הדורות, וכך נהגים גם בדורנו. בוא וראה שבית דין צדק של ירושלים, מתריעים נגד "מתחזים באיצטלה של פועלי ישועות ומגידי עתידות ומשתמשים בכל מיני אופנים ופעולות שונות ומשונות". וביקשו מהגאון המקובל הרבי יעקב משה הלל, לכתוב חיבור נרחב כדי לשרש תופעה רעה זו, וזהו ספר "תמים תהיה" שזכינו לו.

4) ועליו הסכמות של עשרות מגדולי הדור, המצטרפים אליו, כגון הגאון הרב אליעזר מנחם מן ש"ך שמזהיר: "להוי ידוע שכל אלו הם רמאים ועמי הארץ, ובשביל בצע כסף עושים כן, ונותנים קמיעות ועצות, ואסור לסמוך עליהם".

5) וכן הגאון הרב בן ציון אבא שאול: "הנני להדיע דעתי אודות שערוריא שהרבה אנשים הדיוטות מתחזים כרבנים ועושי מופתים למיניהם, ונותנין קמיעין או ברכות וסגולות. וישנם אנשים תמימים ובפרט מדוכאים ובעלי יסורין מתפתים להאמין בהם". "יש להזהר מאוד בדבר זה ולא לסמוך על ברכות וסגולות של אנשים אלו, אלא אם מוחזקים כתלמידי חכמים צדיקים ושלמים, ואין כוונתם לבצע כסף ח"ו".

6) ועוד הרבה גאונים מוזכרים שם שמתנגדים בכל תוקף. כגון הרב יוסף שלמה אלישיב, הרב יצחק יעקב וייס, הרב שמואל ואזנר, הרב יצחק כדורי, הרב יעקב ישראל קניבסקי הסטייפלער, הרב שלמה וולבא, הרב בנימין זילבר, הרב משה שטרנבוך, הרב נתן גשטטנר, וכן הגאונים חכמי בית דין צדק בירושלים.

7) בוא וראה מה נמסר בשם הגאון הסטייפלער: "אחד מבאר שבע שמסתכל במזוזות של אדם ואומר לו את עברו הנכון

אבל לא עתידות, אמר מו"ר עליו שהוא כישוף" (אורחות רבינו בעל קהילות יעקב עמ' רצ).

וכן נמסר בשמו: "בענין ללכת ל'מקובלים'. אמר רבינו: הם מקלקלים יותר ממה שמועילים, והיום אין בכלל מקובלים. קבלה צריך ללמוד מפי רב, ואין ממני ללמוד קבלה, הם לא יודעים כלום... הם רק מחריבים. אסור ללכת אליהם, וממה שלפעמים הם מצליחים, אין ראייה. כל אחד מצליח פעם, הם אומרים כל כך הרבה פעמים, וממילא פעם מצליחים. אמר רבינו: יש בני אדם שאומרים שהם 'מקובלים' שרק הורסים משפחות" (הליכות והנהגות ממרן בעל קהילות יעקב עמ' מא).

8) תופעה זו אינה חדשה. כבר לפני מאה חמישים שנה, רבינו יעקב מליסא בעל ה"חוות דעת" וה"נתיבות", בצוואה שלו, מזהיר מלפנות למקובלים. כמובן, הוא לא היה נגד לימוד קבלה. הרי הוא מצווה לבניו: "בכל שבת תקבעו שיעור בזהר הקדוש" (סעיף ג). אלא שהוא לא סמך על ה"מקובלים" שבדורו: "אין לסמוך על לימוד החכמה הזאת בזמן הזה משום אדם, ובפרט מאותן שלא מלאו כרסם בש"ס ופוסקים ומתפארים בחכמה זו. לא תאמין ולא תאבה ולא תשמע אפילו לדבר קל מהם. ולא שמענו מי שהיה מכיר חכמה זו לאמיתתה, רק אותן שהיו חריפים טובא (= הרבה), כגון הרמב"ן והר"י דומיהם וצ"ל, ועם כל זה היה עיקר לימודם בש"ס ובפוסקים כמבואר בספרי הרמב"ן והרשב"א" (סעי' ט). כך כותב אחד מענקי הפוסקים בדורו.

9) כמובן, את אותם אנשים תמימים, מסכנים ומדוכאים שנתלים בכל קש, אפשר להבין. אך יש לתמוה על אנשי הכת

שבעצמם למדו תורה ונותנים אצטלא של רב למי שלא למד תורה שנים רבות מפי ספרים ומפי סופרים, כאילו תואר רב הוא דבר זול. ולא די להם בכך, אלא גם מכתירים אותו כבעל רוח הקודש ומשיח. אוי לאותה בושה, אוי לאותה כלימה. יהי רצון שד' יחזירם בתשובה שלמה, ושב ורפא לו.

א י ג ר ת ש ש ע ש ר ה

גם כסף ועצמה שיש בכת אפשר לנצח. במלחמת דעות לא הכוח מנצח אלא האמת. תלמידי חכמים גדולים נגר הכתרת עם הארץ בעל כוחות מוזרים כמנהיג ותותן עצות. איומי הכת על תביעה בבית משפט ובבית דין. אנשי הכת משמיעים ואינם מקשיבים.

1) **מה שהנך טוען שאני עושה טעות יסודית וכל מאבקי לשווא כיוון שהרבה כסף מעורב שם, בגובה של מליונים, וכן המערכות משומנות היטב ומה אוכל לעשות לבדי נגדם.**
תשובה: אין זה טיעון כלל, לא שכלי, לא הלכתי ולא מוסרי. אמנם אין לי לא מליונים ולא מערכות, ואני דל ואין כוחי אלא בפי ובעטי, אך כאן מדובר במאבק רוחני שבו לא הכוח מנצח אלא האמת. ואדם אחד, עני ודל האומר אמיתה של תורה, יכריע הרבה חשכים. ודאי למדת דברי מרן הרב קוק: "במלחמת תיאוריות, עיקר כח האויב, הוא כמוכן, הכח הרוחני"

המוסרי, הרעיוני, הפנימי, וההלך הנפשי. אלה הם העיקרים, ועמדם נגזרים גם כן הטפלים: הכסף, הסידור, הקנינים, וריבוי העוזרים והנקשרים אל הדגל" (איגרות הראיה. איגרת תקמא).

ובעיקר אני העני איני לבדי, הרבה תלמידי חכמים גדולים שללו בכל תוקף את התופעה הזאת שבכת של הכתרת עם הארץ בעל כוחות משונים ומזוהרים כמנהיג ונותן עצות בענייני משפחה, צבא או רפואה. והם פרסמו דבריהם במכתב ברור נגד השמש. הלא המה הרבנים הגאונים... ארבעה עשר במספר. רק נזכיר ששני רבנים מתוכם, הג"ר... והג"ר... ציינו בסיפוק את ההצהרה המעורפלת והמחוכמת של חזרה מטענת משיחיות ורוח הקודש – אך חיזקו ביתר תוקף את התנגדותם הנמרצת לסוג הזה של יעוץ. במשך הזמן מצטרפים עוד רבנים. לעומת זאת, לכת אין עד היום הזה הסכמה בכתב אפילו של רב אחד.

אמנם אנשי הכת קיבלו פקודה ממנהיגייהם האוסרת עליהם לקרוא את דברי הרבנים השוללים, אך אותם אמרגנים לא יוכלו עדי עד לחסום עיניהם של חסידיהם שהינם אנשים טובים, תמימים ויראי שמים, שבוודאי אין זו דרכם לזלזל בדברי חכמי הדור.

2) **ומה שהנך טוען שאמרגני הכת ימרו את חיי ויתבעו אותי למשפט.**

תשובה: גם זה אינו טיעון כלל. הרי איזמים ועלבונות מסוגים שונים כבר קיבלתי, ומה כבר יכול להיות.

ובאשר לדין תורה נגדי, הרי אין כאן דבר אישי נגד פלוני

ואלמוני אלא צרה כללית, ומתי שמענו שתובעים לדין אלה שמוכיחים נגד תופעה מזיקה. אך אם יעשו זאת, תצא מזה ברכה כפולה.

א. כאשר מישוהו מגיב לא לעניין, זה סימן שאין לו דברי טעם להשיב.

ב. סוף סוף כל העדויות תתבררנה בבית דין. אבל טוב יותר לאין ערוך שיעשו תשובה מעצמם, ויחדלו להכתיר כמנדיג רוחני ויועץ, עם הארץ בעל כוחות מוזרים.

3) לבסוף שאלתני למה לא לדבר איתם לפני שמוכיחים אותם – כבר אמרתי כמה פעמים שאני מוכן לדבר עם כל יהודי, פלוני, אמרתי שהוא מוזמן ואשמח לשוחח איתו. עם כמה מאנשי הכת כבר שוחחתי, וליתר דיוק הקשבתני, כי הם רק רצו להשמיע ולא להקשיב, אך אני אשמח לשמוע עוד.

יהי רצון שמהרה ד' יאיר עיניהם, ונעשה כולנו יחד אגודה אחת לעבוד את ד' בלבב שלם.

אִיגֵרַת שֵׁבַע עֶשְׂרֵה

אנשי כשפים המתנבאים על משיח ומתבדים. יד ד' הפועלת בתחיית האומה. האישור האלוהי של הציונות.

שאלה: מניין שחשבונות על בוא המשיח של פלוני אינם נכונים? אולי הם דווקא נכונים ופתאום יבוא המלך אל היכלו, ועלינו להתכונן לבואו בקניית בגדים חדשים וכן בהכנות רוחניות? וכן נכין מקום לכל יקירינו שהלכו לעולמם. הרי לא אנחנו המצאנו את הציפייה למשיח, אלא היא יסוד ביהדות!

תשובה: בוודאי שאנו מחכים למשיח כל יום. אך הוא אינו חייב לבוא דווקא בדרך זו של חיפוש סימנים, קביעת תאריכים ופתרונות תלושים מן המציאות.

רבי יהודה החסיד כותב: "אם תראה שמתנבא אדם על משיח, דע כי היו עסוקין במעשה כשפים או במעשה שדים או במעשה השם המפורש, ובשביל זה הם מטריחים את המלאכים, אומרים לו על משיח, כדי שיתגלה לעולם, ולבסוף יהיה לבושת ולחרפה לכל העולם על שהטריחו המלאכים, או השדים באים ולומדים לו חשבונות וסודות לבושתו ולבושת המאמינים בדבריו" (ספר חסידים רו).

יש משיחיות שקר ויש משיחיות נפל. יש קדחת משיחית חולנית. יש צללי נשמה, יש העלאת אוב של יקירים ועיניו אלמנות ואמהות שכולות. יש הרבקות תוארי תנ"ך לאנשים על פי גלגולי נשמות. יש יעוץ פסדו נבואי. לא בצללים אלו נחפש

את משיחנו.

ודאי שמאמינים אנו בנסים, אף גלויים. אך אמונתנו אינה תלויה בהם. אדרבה מתוך שמאמינים אנו, רואים אנו נסים, רואים אנו את יד ד' הפועלת להושיענו זה כבר יותר ממאה שנה, והיא החלה את הישועה דווקא מלמטה למעלה, דרך עבודה קשה שלנו, עמלנו לשם שמים, העמל הציוני.

רבינו הרב צבי יהודה כותב באריכות שהציונות קיבלה אישור אלוהי, ביישוב הארץ, קיבוץ גלויות והקמת המדינה. לא לחינם מכנס הקב"ה מלך העולם את נדחי ישראל אל ארצם... לא לחינם הוא מחייה על ידם את שממותיה ומקומם אתם את חרבותיה... לא לחינם הוא מסדר עצות גויים ומחשבות עמים למען יחליטו על הקמת ביתנו הלאומי... לא לחינם הוא מסכל מזימות הודים ומפיר תכניותיהם... לא לחינם הוא מפיח רוח גבורה נפלאה במסירות נפש בהתישבות ובצבא ... לא לחינם הוא מצמיח תורת ארץ ישראל... לא לחינם הוא לוקח את תופשי התורה ומעלה אותם לארצנו (לנתיבות ישראל א מא"ב).

זאת המשיחיות שריבונו של עולם החליט עליה. זאת המשיחיות שאנו קרואים להיות שותפים לה. מתוכה יצמח צמח דוד עבדך במהרה.

אִיגֵרַת שְׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה

אותות ומופתים אינם תנאי מספיק ואינם תנאי הכרחי למשיח. אותו האיש ישו הנוצרי ידע לעשות נפלאות ונידון כמכשף. משיח מחזיר מלכות ישראל ליושנה. מדרגות בביאת משיח. הקץ המגולה של נתינת הארץ פירוטיה בעין יפה. מלכות זמנית לא מבית דוד. מדינת ישראל כעין מלכות ישראל. גערה במחשבי קצים. אתחלתא דגאולה אינה חשבון פרטי אלא תיאור כללי של תקופה. הצלחת החקלאות אינה נסתרות אלא נגלות.

שאלה: איך נדע מי הוא המשיח? מי יקבע? האם די שיהיה צדיק בעל כישרונות על טבעיים? באיזה שלב יקומו המתים לתחייה

תשובה: אותות ומופתים אינם תנאי למשיח, לא תנאי הכרחי ולא תנאי מספיק. רבינו הגדול הרמב"ם. הפוסק הראשי בהלכות מלכות ומשיח, קובע: "ואל יעלה על דעתך שהמלך המשיח צריך לעשות אותות ומופתים, מחדש דברים בעולם או מחיה מתים וכיוצא בדברים האלו" (הלכות מלכים יא א). תלמידי אותו האיש, ישו הנוצרי, טענו שהוא יודע להחיות מתים. הוא היה אדם גאוני, בעל כישרונות מיסטיים, שקוע בטומאה. לכן נדון בבית דין כמכשף (סנהדרין מג ב השמטות). הוא עשה רושם רב על אנשים גם בעזרת כל מיני תחבולות על טבעיות, אך היה נביא שקר.

ומה תפקידו והגדרתו של המשיח? כותב הרמב"ם: "המלך המשיח עתיד לעמוד ולהחזיר מלכות דוד ליושנה לממשלה הראשונה" (הלכות מלכים יא א).

תפקידו הראשון של המשיח הוא להחזיר לנו את ממשלתנו ולהקים מלכות ישראל, כלומר לסדר שלטוננו על ארצנו.

ידענו מפתיחת התלמוד הירושלמי שהגאולה מופיעה בהדרגה קמעה קמעה (ירושלמי ברכות א א), אך לא ידענו איך יתרחש תהליך זה של החזרת שלטוננו על ארצנו. עכשיו, ברוך ד' העניין הולך ומתברר בעצמו לעינינו, ואיננו זקוקים לפירושים. ימות המשיח מתחילים בעניין מעשי ריאלי: החזרת המלכות ליושנה, השתחררות משעבוד מלכויות, שבירת עול גויים מעל צווארנו. אך יש הרבה מדרגות בימות המשיח. הם מתחילים בעניינים פשוטים וגלויים כחזרת הברכה לעם ולארץ במקום קללת הגלות. והם מסתיימים בעניינים נסתרים כתחיית המתים.

הגאולה מתחילה בקץ המגולה, כדברי חז"ל: "אין לך קץ מגולה מזה שנאמר: ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא" (יחזקאל לו ח. סנהדרין צא א). רש"י מסביר: "כשתתן ארץ ישראל פריה בעין יפה, או יקרב הקץ, ואין לך קץ מגולה יותר". ב"ה אנו רואים בברכת הארץ כמו עינינו, ובכל יום מתבשרים בהצלחה חדשה, בחסדי ד' עלינו. יש להתרגל לראות שהקב"ה עושה כל אלה. "עין בעין יראו בשוב ד' ציון" (ישעיה נב ח)

אנו עומדים עתה בשלב מדיני-ממלכתי-צבאי-חקלאי של התהליך הענקי של ימות המשיח.

אמנם הרמב"ם קובע שהמשיח מחזיר את "מלכות דוד", ועכשיו בימינו המלכות אינה מבית דוד. ודאי המלכות הקבועה והסופית יכולה להיות רק מבית דוד, אך בתור הקדמה, יכולה להיות גם מלכות ארעית משאר שבטים (ומכ"ס הלכות מלכים א ח"ט). יש לזכור שגם הקבוע גם הזמני – שניהם באים מאת ד'.

המלכות שלנו עתה היא זמנית, וממנה תצמח מלכות נצחית, מלכות בית דוד.

גם הנהגת האומה הקיימת היום, נחשבת כמלכות ישראל, כיוון שהיא מנהיגה את האומה בהסכמת האומה ולא בפירוש נגד התורה. מרן הרב קוק מוכיח עניין זה באריכות (משפט כהן עמ' שלז). לממשלה שלנו יש ערך של מלכות במידה מסוימת, וצריך לעבור זמן עד שהיא תשתכלל ותגיע לשלמות. לא מפורש בעוד כמה שנים נגיע למלכות דוד השלמה.

בגמרא יש הסתייגות ואפילו גערה גדולה באנשים שמייעדים זמנים מסוימים לגאולה וקובעים זמנים לביאת המשיח: "תיפח עצמן של מחשבי קיצין" (סנהדרין צו ב.). זה ביטוי של קללה. גם הרמב"ם כותב: "לא יחשב הקיצין. אמרו חכמים: תיפח רוחם של מחשבי הקיצים. אלא יחכה ויאמין בכלל הדבר" (הלכות מלכים יב ב.).

אמנם אנו אומרים שעכשיו אתחלתא דגאולה. הגמרא מתכוונת לאנשים שקובעים זמנים מסוימים. בוודאי אנו יודעים שעכשיו מופיעה הגאולה, אבל לא על פי זמנים מפורטים. לעסוק בפרטי קצים, ימים חודשים ושנים – אין לנו

רשות. אבל באופן כללי, התקופות שלנו הן זמני הגאולה לשלביה ולמדרגותיה.

"הקץ המגולה" אינו בגדר נסתר אלא דבר פשוט וברור, נגלה ומפורש. עניינו של הקץ המגולה הוא שארץ ישראל נותנת פירותיה בעין יפה. וב"ה היבולים בארצנו יפים מאוד. עץ לעץ יביע אומר (הנ"ל מתוך שיחות הרב צבי יהודה, 6, פרקי משיח, סעיפים. 1, 2, 3, 4, 16, 25, 28).

א י ג ר ת ת ש ע ע ש ר ה

על מנהיגי הכת להצהיר ברורות שפלוני אינו נביא ואינו משיח. וכיוון שגם תלמיד חכם אינו, אין ערך לעצותיו.

לכ' הרב... שליט"א (מנהיג הכת)

איש רב פעלים לתורה

רוב שלום

היום קיבלתי את המכתב של כת"ר והנני להשיב.

1) מעולם לא פרסמתי שפלוני "אומר שהוא משיח". רק פרסמתי שיש מחסידיו שטוענים כן.

2) גם בהצהרתו אין הוא אומר בפירוש שאינו משיח, אלא מפיע נוסח מסובך, מפותל ומעורפל: "הופצו שמועות כי אני טוען שאני נביא או משיח". "מי הוא משיח, בידי של בורא

עולם, מי שמכריז על עצמו משיח, זו הוכחה שאינו משיח". – במקום שתי מילים פשוטות: "אינני משיח". ולטענת נביא, כלל לא התייחס.

3) אם כת"ר יוכל להפעיל השפעתו הברוכה, שיוציא מתחת ידו הצהרה ברורה: "אינני משיח", הוא יביא בכך ברכה גדולה לעם ישראל.

4) באותה הזדמנות גם יצרף הצהרה: "אינני נביא ואינני בעל רוח הקודש". גם בזה תהיה ברכה.

5) גם כת"ר לא כתב בפירוש שפלוגי אינו משיח, אלא כתב שהמפרסם שפלוגי אומר שהוא משיח מחזיק אותו כמשתגע. לכן טוב יעשה כת"ר כראש המקורבים, לכתוב דברים ברורים "שאינו לא משיח, לא נביא ולא בעל רוח הקודש" – מה שסלק הרבה מבוכות.

6) באשר לאיום שאם לא אשיב תוך שבוע, תוגש תביעה נגדי בבית דין, הנה השבתי. אך באמת אין בכך איום, אדרבה מה טוב, שכל העניינים האלה של משיחיות ונבואה יתבררו בבית הדין.

7) מכל מקום גם אני הדל שואל מכת"ר ומפלוגי, להשיב לי גם בשם פלוגי וגם בשם כת"ר, בצורה ברורה שאינו לא נביא ולא משיח.

ועוד שאלה לכת"ר: כיוון שאינו לא משיח, ולא נביא, גם לא תלמיד חכם, מניין לו הסמכות לתת הדרכות בענייני משפחה, צבא ורפואה?

בכבוד התורה

א י ג ר ת ע ש ר י ם

יש הרבה אנשים עם כוחות על טבעיים. יש להרגיעם ולהמליץ להם ללמוד מסילת ישרים. סיפור נפלאות על עמי הארץ – יש לשלול. ספור נפלאות על קדושי עולם – יש לקבל.

לכ' הרב... שליט"א (מנהיג הכת)

אחר דרישת שלומו הטובה

הנני להוסיף על מכתבי הדל של אתמול, שלא על פלוני תלונתי, אלא על כל מקורביו שמפטמים אותנו בדמיונות שווא, עד שלבסוף אדם תמים זה התחיל בעצמו להאמין בהם. סהדי במרומים שהרבה פעמים באו אלי אנשים פשוטים, אשר טענו שגילו בעצמם כל מיני כוחות על טבעיים של ראיית נסתרות, ידיעת עתידות ותקשור נשמות. ניסיתי כפי כוחי להרגיעם מזעזועם, והמלצתי בכל כוחי שילמדו הרבה ספר מסילת ישרים. לו נהג כן כת"ר עם פלוני, הוא היה ממשיך להיות פועל ירא שמים, משמח את המקום ומשמח את הבריות. תמה אני על כת"ר, שכולו חכמה וחסד, שבגלל כמה כישרונות על טבעיים של אדם פשוט, הכתירו לרב וליותר מזה.

והנה נשאל ר' חיים מוולוז'ין למה רע כאשר אנשים מספרים על רבם נסים ושינוי טבע ומתוך כך מאמינים בו, כאשר הוא בעצמו מספר בהקדמתו לספרא דצניעותא נפלאות על הגאון מוילנא. הוא השיב שחז"ל מספרים על מעשה באחד שמתה

אשתו והניחה לו בן תינוק ונפתחו לו שני דדים. אמר אביי : כמה גרוע אדם זה שנשתנו עליו סדרי מעשה בראשית (שבת נג). אבל חז"ל בעצמם מספרים במסכת תענית הרבה ניסים על חכמים ולא אמרו: כמה גרוע אדם זה. אלא שם מדובר על אנשים גדולים בתורה וקדושים ולכן לא יפלא שד' יעשה רצון יראיו וישנה בעבורם את סדרי הטבע. אבל פה לא כתוב "מעשה בחסיד אחד" אלא "מעשה באחד", כלומר אדם פשוט. לכן אמר אביי: כמה גרוע אדם זה. וכן על הגאון מוילנא אפשר לומר: כמה גדול אדם זה שנעשה לו נס. על אדם גדול וקדוש אפשר להאמין שנעשה לו נס, אבל לא להפך, להאמין על ידי מעשה נסים שאדם הינו גדול בתורה וחסיד (עליות אליהו עמ' יח הערה יט).

בכבוד התורה.

אִיגֵרַת עֲשָׂרִים וְאַחַת

אם הולכים על פי עצות רוחניות של בעל כישרונות נסתרים, בשביל מה ניתנה תורה. יש הרבה אנשים עם תפיסות על חושיות שאינן מוכנות מבחינה מדעית. אדם אחד איבחן מחלות למרחוק. לרמב"ם גם קוסמים ומעוננים יודעים עתידות אך לא באופן מדויק. יש שניבאו התרסקות ספינת אוויר, טביעת אנייה ורציחת נשיא. יש מגלים מתכות באדמה. אך כל אלה אינם אדמו"דים. פתי יאמין לכל דבר וטיפש יצחק לכל דבר. התפשטות תופעות פאראפסיכולוגיות בהמון מביאה נזק פסיכולוגי, דינוכי ומוסרי עצום.

כבודו טוען שאין לבטל כלל את כוחו של פלוני, כי זו עובדה שאי אפשר להכחיש שהינו בעל כישרונות על טבעיים, הוא יודע נסתרותיו של אדם ואף עתידותיו, נותן עצות הקולעות אל השערה, יודע לקבוע גלגולו של כל אחד ואף נשמות של מתים יודע להוריד עלי אדמות. אמנם לא כל פעם הוא מצליח, אך ברוב המקרים. מה שהוא עם הארץ, אינו חיסרון אלא אדרבה מעלה, כי בהיותו בעל תמימות בראשיתית, הינו משמש כלי טהור שדרכו ד' מעביר דברו. נכון שיש זוגות שנהרסו בעקבות עצותיו, אך אם כך ד' אמר לו, מה אשמתו, כך ד' גזר, ומניין שלא היו נהרסים גם בלי התערבותו. לעומת זאת יש הרבה יותר זוגות שהוא בנה. כמו כן, יש עצות רפואיות שלא עלו יפה אך הרבה יותר היו לברכה. זאת עובדה שהוא זוכה לסיעתא דשמיא גדולה מאוד בעצותיו.

תשובה:

(1) ב"ה יש הרבה מאוד יהודים כשרים ותמימים, כן ירבו בישראל, אך אין זה הופך אותם למדריכים רוחניים וחינוכיים. אם זאת הדרך – בשביל מה ריבוננו של עולם נתן לנו תורה? (2) כמו כן, יש בארץ ישראל מאות אנשים בעלי כשרון של מדיום, כלומר מתקשר. הרבה מהם מוכשרים לאין ערוך יותר מפלוני. אנשים מסוג זה שפתאום גילו בעצמם תפיסה חוץ-חושית, ונדהמו, ושאלו לעצתי הענייה, קיבלו תשובה להתעלם מכל אלה, להירגע וללמוד מסילת ישרים. בוודאי, תפיסה חוץ-חושית אינה הופכת אותם לרב או למנהיג רוחני, אין זה סימן שד' דיבר עימם, או שיש להם סיעתא דשמיא. סיעתא דשמיא היא עור מן השמים אחרי שהאדם התאמץ, ואין היא שורה על חינום.

(3) גם אצל גויים כמו אנשים מפורסמים, מוכשרים אלף מונים יותר מפלוני, הן בתקשור עם חיים הן בתקשור עם מתים.

למשל, לפני מאה שנה, נולד האמריקאי אדגר קייס, הילד וקליירוויאנט כלומר רואה למרחוק. בגיל שש, הוא כבר שוחח עם דמויות שונות, חלקן קרובי משפחה שנפטרו. בגיל שלוש עשרה, ישב ביער וקרא תנ"ך, התגלתה לפניו אישה והבטיחה לו למלא בקשתו. הוא ביקש לעזור לזולת, בייחוד לילדים חולים. פתאום הוא התחיל לבטא ידיעות בתחומים שלא למד מעולם, וטען שהוא רואה בחוש מה שכתוב בכל מיני ספרים. בגיל עשרים ואחת, החל לרפא אנשים. שם האדם וכתובות

הספיקו לו כדי לתקשר טלפתית עם מוחו וגופו. הוא ידע גם לקרוא מחשבותיהם של מטופליו והודיע עתידות.

הוא עזר לאלפי אנשים עם נבואותיו ועצותיו. כאשר נפטר בשנת תש"ה השאיר 14.000 מסמכים המתעדים התנסויות של טלפטיה וראייה למרחוק עם 6.000 אנשים. הרבה חוקרים כתבו ספרים אודותיו. אך אין כל זה הופך אותו לרב או לאדמו"ר, ובוודאי לא לשומע דברים משמיא. אגב, לא כל נבואותיו התגשמו.

4) וכבר כתב על כך רבינו הגדול הרמב"ם: "ופן יחשוב חושב ויאמר: אם בקיום הודעת החידושים והעתידות תתקיים הנבואה לטוען אותה (= התאמתות הנביא תלויה בקיום נבואותיו), הנה כל הקוסמים והוברי השמים ובעלי הכוחות הנפשיים יכולין לטעון טענת נבואה, שאנו רואים אותם עין בעין כל היום מגידים מה שעתיד להיות? וזה, חי נפשי, פרק גדול וראוי לבאר אותו, כדי שיתברר ההפרש בין דברי המתנבא בשם אלוהים ודברי בעל הכוחות. ואני אומר: שהקוסמים והוברי השמים והמכשפים ואנשי החבורה ההיא יגידו העתידות הוויות, אבל יצדק קצתם וישקור קצתם בהכרח. וזה הדבר אנו רואים אותו תמיד, ויטכימו עליו גם אנשי המלאכה ההיא, ואותותם לא ינכרו. אבל יתרון כל איש מהם על חברו: להיות כל שקרי איש אחד פחות משקרי זולתו. אך שיצדקו בכל דקדוקי העתידות, זה אי אפשר להיות" (הקדמת הרמב"ם למשנה, הוצאת מוסד הרב קק כ"א).

5) יש הרבה דוגמאות כהנה וכהנה. על התרסקות ספינת האוויר הבריטית 101R בשנת תר"צ, בצפון פריס על 46 אנשי

צוותה – הודיעה מראש המדיום הבריטית איילין גארט. טייס שנהרג בתאונת אוויר שנתיים לפני כן, קפטן הינקליף, היה מדבר מתוך גרונה, מזהיר על האסון, ומפרט את התקלות הטכניות שיגרמו לו – בלי שהמדיום הבינה כלל את משמעותן. במשך שנתיים, יחד עם אלמנתו של הטייס, אמילי הינקליף, היא ניסתה למנוע את האסון. האם נבחר אותה לאדמו"רית שלנו?!

6) העתידנית האמריקאית ג'ין דיקסון חזתה בשנת תשט"ז את עלייתו לשלטון של הנשיא ג'ון קנדי ואת רציחתו, ארבע שנים לפני שנבחר ושבע שנים לפני שנרצח. היא גם חזתה את מותו של הנשיא פרנקלין רוזוולט בשנת תש"ה, תוך כדי שיחה איתו. האם בגלל זה נמנה אותה לראש המוסדות לגאולת ישראל?! כמו כן, גם אצלה, חלק מהנבואות לא התגשמו.

7) לפני טביעת הטיטניק, נרשמו כעשרים מקרים של ראייה למרחוק וידיעה מוקדמת של האירוע הטראגי. יתר על כן, ארבע עשרה שנה לפני כן, הסופר האמריקאי מורגן רוברטסון כתב ספר בשם פיוטיליתי Futility הכולל תיאור מדוייק של טביעת הטיטניק; מידות האנייה, חודש האסון, מספר הנוסעים ומספר סירות ההצלה. האם בגלל זה נבוא לשמוע הרצאותיו ועצותיו?!

8) לפני מאה שנה, הפסיכולוג והפילוסוף האמריקאי הגדול וויליאם ג'יימס חקר רבות את ליאונורה פייפר, עקרת בית מבוססות, בעלת תמימות בראשיתית, שידעה לספר פרטים מדויקים להפליא על אדם או אירוע, בעזרת חפץ קשור לאותו

אדם או אירוע, שהחזיקה בידה. היא נחקרה מאות פעמים, ותקשרה עם רוחות אנשים שנפטרו. התהיה לכלי טהור שדרכו ד' יאמר לנו דברו!?

9) גם הישראלי המפורסם אורי גלר, נבדק במכון סטנפורד בזיהוי חפצים סגורים במיכלי מתכת. הוא עבד בארצות הברית ואנגליה בגילוי מחצבים בתוך האדמה. הוא גם נחקר בתחום של היפנו-טלפתיה כלומר השפעה על מחשבותיו של אדם למרחוק. הוא גוייס על ידי הממשל האמריקאי בעת השיחות עם הרוסים לפריקת הנשק הגרעיני, למען השפיע על ראש משלחתם יורי ורונסוב שיחתום על מזכר הבנה, שאכן נחתם. כמובן מי יודע אם לא היה נחתם בלעדיו. אולי נמנה אותו לאדמו"ר ונשלם לו כל הון כדי שיחדיר בנו באורח טלפתי מחשבות של יראת שמים.

10) יכולני למלא דפים של סיפורים כאלה, אך חוששני מביטול תורה. לכן, עצתי לכבודו שיחדל מכל הדברים האלה. ברוך ד' יש לנו תורה, תורת ד' תמימה משיבת נפש, היא חיינו ואורך ימינו ובה נהגה יומם ולילה.

11) רבינו הרב צבי יהודה זצ"ל נהג לצטט חוקר גדול אחד שכתב ספר מקיף על פאראפסיכולוגיה וספירטואליזם, וזו תמציתו: "יש פתי המאמין לכל דבר אפילו למה שאינו קיים. לעומת זאת, יש מי שצוחק על כל דבר. כל קיצוניות אינה טובה, יש לברר כל דבר לגופו של ענין". הוא מסכם: "חובת כל אדם הרוצה בהתקדמות האנושות, להלחם בכל תוקף נגד התפשטות דברים אלה בהמון, כי הם עלולים להביא נזק

פסיכולוגי, חינוכי ומוסרי עצום" (שיחות הרב צבי יהודה, בראשית
310-313).

ברוך אלוהינו שבראנו לכבודו ונתן לנו תורת אמת, וחיי
עולם נטע בתוכנו.

אִגְרַת עֲשָׂרִים וְשֵׁתִּים

אחריות ראשי הכת. עליהם ליתן דין וחשבון בדבר
פלוני. א. להכחיש משיחיותו. ב. להכחיש נבואתו. ג.
להכחיש היותו תלמיד חכם. ד. להפסיק יעוצו
המשפחתי. הרפאי והצבאי. ה. להפסיק דרישתו אל
המתים. ו. להפסיק הבטחותיו לאמהות שכולות על
תחיית ילדיהן.

לכבוד הרב הנכבד והיקר
לכ' הרב... שליט"א (מנהיג הכת)
אחרי דרישת שלומו הטובה
לו ולכל אשר לו

אני מודה לכת"ר על מכתבו, ושטרך להשיבני. יודעים אנו
כמה רבנים טרודים הם בענייני רבנות, ועצם הדבר שכת"ר
התפנה בעבורי הדל, הינו אות ידידות שאני מעריך מאוד. מכל
מקום, על שאלותי בדבר משיחיות ועצות משמיא, לא השיב

כת"ר מאומה. ובמקום זה כתב לי דברי מוסר כלליים השווים לכל אדם ולכל זמן, אך אינם נוגעים לעניינינו כלל.

הרי כת"ר טוען שעלי לברר את העניין עם "בעל הדבר עצמו". אך בעל הדבר אינו פלוני, שהוא עם הארץ תמים, אלא שחבל אמרגנים מעצבים את דמותו, וכת"ר הוא ראש מעצבי דמותו, לכן כת"ר הוא "בעל הדבר עצמו", ועל כן פניתי אליו בשני מכתבי הקודמים, אלא שבמקום להשיב לגופו של עניין, כת"ר כתב לי דברי מוסר, ויעץ לי ללמוד מסילת ישרים, ובוודאי אעשה כעצתו, אך בכך לא די.

לכן הנני חוזר על שאלותי ביתר פירוט, למען הבן היטב דעת כת"ר לתועלת הרבים.

א. משיחות

1. האם לדעת כת"ר פלוני הוא משיח או לא?
2. אם כן, מה ההוכחה לכך?
3. אם לא, למה כת"ר אינו מודיע בלשון ברורה שאינה משתמעת לשתי פנים וכותב בעברית פשוטה: "פלוני אינו משיח" – מה שהיה מסלק הרבה מבוכות.

ב. ידיעות מן השמים

1. האם לדעת כת"ר יש לפלוני ידיעות מן השמים?
2. אם כן, מה ההוכחה לכך?
3. אם לא, מי שמו לייעץ בעניינים חמורים?

ג. תלמיד חכם

1. האם כת"ר קובע שפלוני הוא תלמיד חכם או עם הארץ?
2. אם הוא תלמיד חכם, איפה למד?

3. כמו כן, אם הוא תלמיד חכם, איך שיחותיו הנן ברמה כה רדודה?

ד. יעוץ

1. האם נכון שהודיע לזוג להיפרד עקב אי התאמת שורשי הנשמות? מה המקור ההלכתי להנהגה כזאת?
2. האם נכון שהורה לחולה מסוכן לחדול מטיפול רפואי?
? אם כן, מה המקור ההלכתי לכך?
3. האם אמר לחייל ביחידה קרבית שפעולות צה"ל מסוימות תיכשלנה ועקב כך עזב את הצבא? ואם כן מה המקור ההלכתי לכך?

ה. דרישה למתים

1. האם פלוני הוריד נשמות של מתים והראן לבני אדם?
2. איך מותר הדבר מבחינה הלכתית?

ו. תחיית המתים

1. האם פלוני הבטיח פעם אחר פעם לאם שכולה שבתה תקום לתחייה בקרוב?
2. מניין לו ידיעה זו?

כל אלה מושמעים על ידי חסידים של פלוני, וכיוון שכת"ר טוען שיש לשאול את "בעל הדבר עצמו", הריני פונה אליו בתור בעל הדבר עצמו.

בכבוד התורה

אִיגֵרַת עֲשָׂרִים וְשָׁלוֹשׁ

פלוגי אינו מקובל אלא עם הארץ. אין לפנות אל מקובלים בעניין שידוכים. לבחור בן זוג עם לב טוב. לא לקבוע שידוך על פי שמות וגימטריות. יש אנשים בעלי כוח סוגסטיה גם למרחוק ואין זה הופך אותם לאדמו"רים. גם ריפוי על טבעי אינו רוח הקודש. יש גם טעויות חמורות. לא להתפעל מכוחות מוזרים. אסור לקבוע קצי גאולה. פלוגי קובע קצים והם מתבדים. אנשים במצוקה שהינם חלשים נוטים לפנות לקוסמים למיניהם. עשה לך רב ולא עשה לך עם הארץ. פנייה אל עם הארץ היא עלבון לתורה.

1) **הנך טוען:** למה לא לפנות למקובל כדי לדעת אם שידוך מתאים או לא, מתוך הסתכלותו על הנשמות, הרי זה בטוח יותר מבירור שכלי

תשובה: קודם כל, פלוגי אינו מקובל, אפילו תלמיד חכם אינו. לגופו של עניין, מעולם לא מצאנו דרך כזו לבחון שידוך, לא בתורה ולא בנביאים, לא במשנה ולא בגמרא, לא בראשונים ולא באחרונים. בשולחן ערוך יש כמה הדרכות בבחירת בן זוג (שו"ע אה"ע א) ולא הומלץ לפנות למקובל. הרי לא רק עכשיו יש מקובלים, גם בזמנו של השולחן ערוך היו קיימים, וגדולים יותר לאין ערוך. גם אברהם אבינו היה מקובל גדול, ואליעזר עבדו חיפש אישה ליצחק אבינו על פי קנה מידה אחד: לב טוב (רש"י בראשית כד יד).

ריבונו של עולם היה יכול לברוא נשמות שמרגישות במבט ראשון שהן תואמות, וכך באופן טבעי ימשיכו כל חייהן באהבה ואחוה ושלוש ורעות, אך לא כן רצונו, אלא שבני הזוג יחיו באהבה מתוך בחירה חופשית והחלטה רצונית, וכך יתחתנו.

בכלל, ידיעות כאלה של התאמת נשמות יש רק לנביאים ולא לחכמים (עיין תניא, איגרת הקודש כב).

הנה לך מה שמסופר בשם הגרי"י קנייבסקי הסטייפלער:

"פעם הציעו בחור ישיבה לכתו של ת"ח אחד וההצעה התקבלה וכמדומה שגם נפגשו כבר ומצאו חן, ושאל הת"ח למקובל אחד ידוע בת"א אם לעשות את השידוך וענה לו שלפי צירופי האותיות אין זה הזיווג הנכון ושלא יעשה את השידוך. אמנם השידוך היה נראה לת"ח כשידוך טוב ולכן ביקשני לשאול את מו"ר זצוק"ל, סיפרתי את הכל למו"ר, אמר לי מו"ר אם הבחור ת"ח והיא בת ת"ח, שיגמרו את השידוך ויעלה יפה. כמדומה שהוסיף מו"ר זהו הזיווג ההגון מהגמרא. וכן הוי ותודה לאל חיים בשלום ויש להם כבר בנים ובני בנים משפחה גדולה".

ועוד הוי עובדא ששמעתי מנכדו של מו"ר, בחורה מבוגרת מעדות המזרח שנפגשה עם בחור והסכימו להינשא, ולבסוף הבחור התחרט ושאלה מקובל ספרדי בירושלים ואמר לה שהוא זיווגה ולא אחר, ושלחה לבקש את הבחור כמה פעמים והוא עומד בסירובו והיתה כמה פעמים אצל המקובל והוא שלו שהוא הוא זיווגה ולא תחפש אחר. והיא מצייתת לו

ומסרבת לשמוע הצעות אחרות ובינתיים מתבגרת, חברותיה אמרו שתשאל את מו"ר ושאלה באמצעות בתו של מו"ר, ואמר מו"ר לבתו, להגיד לה במפורש שלא תציית למקובל, אי אפשר, משום שהוא הרב שלה וא"א לזלול בו בפניה, רק שתגיד לבחורה שתקבל הצעות אחרות ואם זה ילך א"כ סימן שזהו שמציעים לה הוא זיווגה ואם לא אז לא (ארחות רבינו בעל קהילות יעקב עמ' רעז).

2) **הנך טוען** שכאשר נסעת לפלזני, כבר בדרך הרגשת הרגשה מופלאה שמעולם לא הרגשת, כאילו כבר מרחוק הוא התקשר אליך בעומק אישיותך, ומכאן הוכחה שהוא איש אלוהי.

תשובה: יתכן שכל זה סוגסטיה, כלומר שכנוע פנימי בלתי מודע, עקב כל הנסים והנפלאות שסיפרו לך עליו. אך גם לו היה כן, שמרחוק השפיע עליך – מה בכך? מה זה מוכיח? הרוסי רספוטין שלט למרחוק על תודעת אנשים, כגון הצארינה ושאר אנשי החצר, וכך השפיע על מהלכים מדיניים, עד שנרצח בשנת תרע"ו, וכי היה איש אלוהי? לא! הוא היה נואף מושחת.

לפני שלושים שנה האגודה האמריקאית למחקר פסיכי, חקרה באריכות את אנגו סוואן שהוכיח שנשמתו מסוגלת לצאת מגופו, להגיע לכל מקום ולתאר מה קורה שם. הוא אלוהי?!

לפני עשרים שנה פיתח הביון האמריקני תכנית מחקר בשם סטארגייט שעלתה עשרות מליוני דולרים על ראייה למרחוק

והשפעה למרחוק, כאשר נודע לו שהרוסים והסינים עוסקים בזה. כך הם תארו להם מתקנים צבאיים כגון צוללת רוסית, וכן איתרו באופן זה את מיקומו של קולונל המרינס ויליאם היגינס שנחטף בדרום לבנון, האם כל אלה הינם אלוהיים? אדמו"רים? משיחים?

3) **הנך טוען** שהוא בעל כוחות על-טבעיים, ריפא את הסבא שלך, ובוודאי זה ברוח הקודש, כי כוחות על טבעיים באים מד'.

תשובה: כנגד זה, אביא לך אדם שפלוגי לא ריפא את דודו, הבטיח לו שאין לו סרטן, ולבסוף התברר שיש לו וימיו קצובים. ומה שריפא כביכול את סבך, הרופאים מודים שיש לפעמים מקרים של ריפוי ספונטני, שאינם מסוגלים להסביר. גם לו היה כן שריפא את סבא שלך, יש מקרים רבים כאלה, גם על ידי גויים ואין זה רוח הקודש.

כדי לזכות לרוח הקודש יש קודם כל להיות תלמיד חכם וקדוש. כוחות על טבעיים, בוודאי ד' נתן, כי ד' נתן הכל, אך אינן רוח הקודש. אל תתפעל מאותות וממופתים, אל תתפעל מכוחות משונים ומוזרים שגובלים באיסורי תורה חמורים. זהו חילול השם נורא לפנות אל אנשים כאלה. במקום לעסוק בתורה ותפילה, תשובה וצדקה.

4) **הנך טוען** מה רע בכך שפלוגי קובע שעוד מעט יבוא משיח? אדרבה בכך הוא מרומם אנשים ושומר אותם במתח רוחני גבוה

תשובה: לא אנו החלטנו שאסור לקבוע תאריכי גאולה ומשיח, אלא חז"ל. הם חששו שלבסוף יבוא משבר של

התפכחות מרה (עין סנהדרין צו ב). עובדה שכבר שנה־שנתיים פלוני מבטיח שהגאולה קרובה קרובה מממש, ולא קורה כלום, וחסידיו מתרצים – שד' דחה את המועד מפני חסדו הגדול, כדי שיותר אנשים יזכו להיות אז במעגל הפנימי. זה איחוכא ואיטלולא.

5) הנך טוען שהרבה אנשים נוהרים אחריו וביניהם טובים, צדיקים וחכמים, ובודאי לא טפשים הם?

תשובה: על זה אנחנו בוכים. ב"ה יש הרבה יותר לאין ערוך שאינם נוהרים אחריו, וביניהם הרבה יותר טובים צדיקים וחכמים. מכל מקום על הראשונים אנו מצטערים. זו תופעה ידועה שאנשים במצוקה גדולה נאחזים בכל משענת, ונוח להם שמישהו אחר יחליט בעבורם ויעשה את העבודה בשבילם. לכן בכל ארצות תבל, הקוסמים למיניהם מרוויחים הרבה כסף ורוכשים מעמד מכובד. גם בארצנו הקדושה, אלו עסקים מצוינים של מליארדים. רוב העצות אינן טובות.

ומה שגם אנשים חשובים וחזקים פונים לכך, זה סימן שאינם כל כך חזקים, אלא תולעת היאוש מזמן אוכלתם. לעתים זו מצוקה אישית, ולעתים זו מצוקה לאומית, מפני שהעניינים בארצנו אינם מתגלגלים כפי רצונם. הם גם רואים שהציבור הדתי־לאומי כבר אינו עומד בראש הפירמידה, לכן הם מאוכזבים. הם מצפים לגאולה מיד, אינם מבינים מה זו גאולה קמעא קמעא, לא שמעו את הביטוי "עוד חזון למועד". הם מוסרים את נפשם על אידאלים, אך התוצאות אינן מידיות, לכן הם מאוכזבים. אז הם מחפשים דרך קלה ומהירה לפתור

הכל בן רגע. לא כן, צריך אמונה בד', צריך סבלנות, צריך להחזיק מעמד.

6) הנך טוען שצריך לקיים בתמימות עשה לך רב, ולא להתחכם בשכל עצמו?

תשובה: ודאי שרבותינו הדריכונו: עשה לך רב. אך הם לא אמרו: עשה לך עם הארץ. תמימות אינה שטחיות וטיפשות, אלא תמימות היא שלמות. תלמיד אמיתי של רבו, אינו מי שרבו עושה בעבורו את כל המלאכה ומחליט בשבילו, אלא מי שמתאמץ להבין דרכי רבו, גם תוך כדי שאלות וקשיות, ולבסוף יורד לסוף דעת רבו, וכאשר עומדת בפניו שאלה שרבו לא דיבר עליה, הוא יודע להשיב עליה מה שרבו היה משיב לוג היו שואלים אותו, וכן הלאה רבו מרבו, עד משה רבינו מסיני. זה תלמיד אמיתי, אך גם מי שאינו מסוגל להיות תלמיד אמיתי, ורוצה בענווה ובאמונה שרבו יחליט בעבורו, הרי רבו צריך להיות כזה שלמד מרבו, ורבו מרבו, עד משה מסיני.

פנייה אל אדם חצי קוסם חצי עם הארץ, זהו עלבון לתורה. בשביל מה ד' נתן לנו תורה? בשביל מה למדנו אותה במסירות נפש יותר משלושת אלפים שנה? האם מאמינים אנו שהתורה יכולה ליישר קדמונים ואחרונים כדברי הרמב"ם בהתחלת מורה נבוכים, או חושבים אנו שפג תוקפה והגיע הזמן לפנות אל בעלי מופתים?

לא כן. נחדש את מלכות התורה. נחול להישען על קנה רצון. נחזור לרבותינו הנאמנים.

אִגְרַת עֲשָׂרִים וָאַרְבַּע

אנשי הכת משוכנעים בלכ ונפש שפלוגי הוא משיח בעל כוחות מופלאים להביא גאולה. רבי יעקב ששפורטש כתב שאין חובה להאמין למי שמצהיר על עצמו כמשיח. הטעיית דעת הקהל כאילו גדולי ישראל תומכים בכת. כך נהג שכתאי צבי שר"י. אנשי הכת מאמינים שהוא נביא. אף למעלה ממשה רבינו, בעל ידיעות מן השמים. הוא לא קיבל היתר הלכתי לדרוש אל המתים. אנשי הכת טוענים שהוא יודע כל התורה כולה וכל הזוהר בעל פה. זה עלכון לתורה. עבד כי ימלוך.

לכבוד הרב הצדיק והחסיד

לכ' הרב... שליט"א (מנהיג הכת)

שלוש פעמים כתבתי לך כדי לבקש ממך לומר דברים ברורים בעניין משיחיותו ונבואתו של פלוגי, שאלתי אם תכתוב משפט קצר: "הוא אינו משיח ואינו נביא" – ולא השבת לי.

תמה אני עליך רבי... היקר באדם, תלמיד חכם עדין נפש. ואשתך הרבנית אשר איתך במלאכת הקודש, וכל בני החבורה הקרובה לפלוגי – למה הנכם מטעים בעניין זה תלמידי חכמים ובני ישראל התמימים הנמשכים אחריהם.

1) משיח: הרי אתה מאמין באמונה שלמה, בכל רמ"ח איבריך ושס"ה גידיך, שהוא המשיח. לפעמים אתם אומרים

בהתלהבות: משיח! אך אין גם צורך לומר בפה מלא. כי אצלכם מובן מאליו שהוא משיח. בלי שום ספק כלל. גלוי כאחד הנגלות, כמו שהשמש זורחת. באחת הפגישות הראשונות עם הגאון הרב... הוא נרתע לאחור ושאל אותך בתקיפות: "הוא אומר שהוא משיח!?" אתה השבת: "הוא לא אומר שהוא משיח, אבל אני יודע שהוא משיח, והרב יודע שהוא משיח". כמובן שהרב הגאון... אינו סובר כן. אתם סוגדים לו כאל משיח, ושותים בצמא כל מילה היוצאת מפיו.

פלוני עצמו מאמין שהוא משיח. בהתחלה זה נשמע מפיו בפירושו, אחר כך הוא חדל לומר זאת בפה מלא, אך עדיין הוא מאמין בזה. אתם יודעים זאת. בחוג מצומצם הוא דיבר על יכולתו לחדור לתוך רשת התקשורת ושאר נפלאות שבדרשותיו הוא מייחס למשיח.

לא באתי כאן לדון לגופו של עניין. רק אעתיק מתוך איגרת של רבי יעקב ששפורטש לרבני אמסטרדם בעניין שבתאי צבי שם רשעים ירקב: "האם ראיתם ספר שמחייב להאמין למשיח באומרו לעצמו משיחא אנא, או אומרים עליו שהוא מלך הכבוד, קודם עשותו מעשה משיח, הרי במעשיו תלויה משיחיותו, ללחום מלחמות ד', לבנות בית המקדש. לקבץ גלויות – ולא כן עשה".

אלא באתי לשאול אותך: למה הנך משטה ברבותיך? למה רימית את רבותיך הרה"ג... והרה"ג... על ידי הצהרה של פלוני שאינה אומרת מאומה, ואחר כך פרסמתם בראש כל חוצות כאילו שני רבנים אלה תומכים בפלוני, אע"פ ששניהם כתבו

אחר כך הבהרה בה הם מדגישים שאין לראות במכתבם הראשון תמיכה אלא שביעות רצון משלילת המשיחיות. למה זאת הינכם מסתירים? בייחוד שהגם מאמינים בכל לב ונפש שהוא המשיח. למה, רבי... היקר, למה הנכם מרמים תלמידי חכמים וגם את עם ישראל? למה?

כך נהג שבתאי צבי, שם רשעים ירקב. כאשר באו רבי ישעיה בנו של ה"ט"ו ור' לייב בנו של ה"ח לתהות על קנקנו, הוא קיבלם בכבוד רב, והצליח בערמתו להטעותם, שאין כאן שום עניין משיח (ציצת נובל צבי 78). כך נפלו אז גיבורים בידי אנשי שקר ומרמה.

אך אתה תלמיד חכם, ירא שמים וצדיק, איש אמת ואמונה – למה תלך בדרך זו? ואם זה בגלל שפלוגי לימד שלמען הגאולה מותר לשקר? אתם רוממים את הגאולה בגרונוכם, ואמירה אחת בפיכם: לקרב את הגאולה. אני שואל אותך, רבי... החושב אתה שבדרך זו של גנבת לב תלמידי חכמים והבריות – תקרבו את הגאולה? ואתם מוסיפים חטא על פשע, שכאשר תלמידי חכמים מתריעים על המשיחיות הזאת, אתם אומרים: להד"ם והופכים אותם לבדאים – הזו הדרך לקרב את הגאולה?

2 נביא: והוא הדין ביחס לנבואה. הנכם מאמינים שיש לו ידיעות ישירות מן השמים. הוא בעצמו משתמש בביטוי: "שמים אומרים". כאשר נשאל שאלה קצת קשה, הוא מתיישב בכסאו, מזדקף, עוצם עיניו ויש לו קבלה מלמעלה: "שמים אומרים".

אתם מאמינים שהוא כמו משה רבינו. גם השבתאים טענו שרוח משה רבינו ע"ה התלבשה בשבתאי צבי שם רשעים ירקב. אתם מאמינים שהוא מקבל תורה בגיל ארבעים כמו משה רבינו; שאין להיות מופתע מכך שהוא כבד פה וכבד לשון, כמו משה רבינו, ואף הוא פותח דרשותיו: אני כבד פה. כדי לתרץ שהוא רחוק מתואר של משיח, אתם מצטטים מדברי האר"י ז"ל והנצי"ב על משה רבינו שהגאולה מתחילה בדרך נסתרת ובלתי מובנת.

אתם אפילו טוענים שהוא למעלה ממדרגת משה רבינו, כי משה רבינו קיבל דבר ד' רק בעמידה, בבחינת "עמדו ואשמעה", ופלוגי מקבל גם תוך כדי נסיעה; ושמה שהרמב"ם אומר שהמשיח יהיה פחות ממשה רבינו, זה מפני שהוא היה חסיד של משה רבינו, לכן כתב כן.

איני מדבר על כך שאני מזועזע מעומק נשמתי מהשוואות כאלה עם משה רבינו אדון כל הנביאים, רבן של כל ישראל, הרואה באספקלריא מאירה. אני רק שואל, למה הנכם משטים בעם קודש, מבזים חכמים ומפרסמים ברבים שהשמועה על נבואתו היא שקר, כזב והוצאת שם רע. כך מביאים גאולה? אני מאוד אוהב אותך ומעריך אותך, הרב... אך כל זה נשגב מביתני.

הרי אתם טוענים שיש לו ידיעות מן השמים, שהוא מכיר שורש נשמתו של אדם, שהוא רואה מלאכים, שגם אתם לעתים רואים מלאכים, שאתם רואים על הירח את דמות פלוגי עטוף בטלית ותוקע בשופר, שגם לכם יש לפעמים

גילויים, שאתם רואים הילה של אנשים, שבתמונה בה הנך מצולם עם פלוני והגאון הרב... יש קרן אור המחברת ביניכם ועוד כהנה וכהנה. אתם מאמינים באמונה שלמה שהוא כל יכול. בתחילה האמנתם שרשמקול לא יקלוט דבריו. לבסוף כאשר התברר ההפך, תירצתם שמן השמים קיבל רשות. אתם מאמינים שהכל גלוי לפניו ושכל נס הינו בהישג ידו.

אז למה הינך אומר על מי שמוחה נגד כל אלה, שהוא משקר ומכזב ומוציא שם רע? למה, ר'...?

3) **דורש אל המתים:** גם את זאת אי אפשר להלום. הרי זה איסור חמור. לאחד הראה את הרב גץ, לשני ניסה להראות את הבבא סאלי, לאחת הראה את רבי עקיבא, לשני ניסה להראות את הרמב"ם והרשב"א. לאחת הראה את בתה שנפטרה, לשנייה הציע להראות לה את אביה. אף את אביו של הגאון הרב... – הוריד. ועוד כהנה וכהנה. ממתי נשמע כדבר הזה בתוכנו? "וכי יאמרו אליכם: דרשו אל האבות ואל הידענים, המצפצים והמהגים, הלוא עם אל אלהיו ידרש, בעד החיים אל המתים" (ישעיה ח יט).

רבי... האם יש לך היתר הלכתי לזה? וגם אתה לפעמים מסייע ומלמד לשם כך טכניקה של עצימת עיניים, מצמוץ עיניים וניטרול השפעות החושים. שאלת רב גדול על כל אלה?

4) **תלמיד חכם:** למה אתם מספרים שהוא יודע את כל התורה כולה וכל הוזהר על פיו? הרי אתם יודעים שאין זה כך? האין זו השפלת התורה ותלמידי חכמים אמיתיים?

אתם יודעים את האמת שאין אפילו תלמיד חכם אחד בכל הדור שתומך בו וקל וחומר המחשיבו משיח ונביא.

כאשר אתה נשאל למה תלמידי חכמים מתנגדים, אתה משיב: הם מקנאים בו מפני שזכה מן השמים בן רגע במה שהם לא זכו במשך שנים. איזה עלבון לתורה! הרי אתה יודע שהוא כלי ריק ושתורה אינה נקנית אלא בעמל עצום.

לפעמים אתה משיב: זה עניין של כבוד, קשה להם לוותר על הסיכוי שהם בעצמם יהיו המשיח. האמנם! אוי לנו מדיבורים כאלה. סוף סוף כולנו חייבים לכבד תלמידי חכמים. הנך סובר שפלוני הוא גדול הגדולים ואין כמוהו בכל הארץ, ושאל למשל הגאון הרב... יתנגד לו, ותצטרך לבחור בין שניהם, תבחר בפלוני. הסובר אתה שבלי שחכמינו יהיו לראש נוכל להביא גאולה?

ראה מה כתב רבי יעקב ששפורטש כאשר הופיע שבתאי צבי שם רשעים ירקב: בעונות הדור, עבד כי ימלוך, והבוערים בעם יבינו לרבים, ושופטים את שופטיהם, מנוערים מהתורה ומצוותיה, ילבינו פני זקני חכמה. האם במעשים מכוערים שכאלה, מוכן העם לקראת ביאת משיח צדקנו?

לפעמים אתם מתרצים: סבלנות, בקרוב הכל יתברר. גם זאת שמענו מפיו של נתן העזתי משיח השקר: "בקרוב יתבררו הדברים על בוריים, ותדעו ותבינו ותשכילו ממוצא דברי ואשרי המחכה ויגיע לישועת משיח האמיתי תגלה מלכותו עלינו בעגלא".

ודאי בתוך כל הקליפות יש גרעין קדוש ועליון של צימאון
 בוער לגאולת ישראל. רבינו, ז"ה הלאה את כל הקליפות, שמור
 את התוך, ותקרב את הגאולה על ידי תורה ומצוות, תשובה
 ומעשים טובים, אהבה ואחוזה ושלוש ורעות, וכך נאה לך וכך
 יאה לך.

בכבוד התורה

א י ג ר ת ע ש ר י ם ו ח מ ש

אין לשים לב להפחדות אנשי הכת. הנבוך יפנה לתלמיד
 חכם. אין איש יודע מועד כואו של משיח. ריכזי משיח
 השקר. יש להזהיר את מי שעומד להתקשר עם שידוך
 או שותף לא טוב. ואין זה לשון הרע. וכן יש להזהיר
 מפני מי שאין תוכו כברו ומדבר כשפה כפולה. כלפי חוץ
 וכלפי פנים. כדי להוכיח אין צורך בכית דין. מה טוב אם
 בית דין יזמין את דאשי הכת. לומר על פלוני שהוא
 תלמיד חכם והו עלבון התורה.

שאלה: יש לי חבר, קרוב מאור, שנתפס על-ידי חבורת פלוני,
 הוא רוצה לחדול, אך מפחד. הוא שמע שם שהמשיח ממש
 בפתח, ושמסביבו יהיו מעגלים מעגלים. מי שיימצא במעגל
 הראשון יזכה לגדולה. מי שלא ייכלל במעגל הרחב, ייפגע
 קשות. לכן בואו המצופה של המשיח בשנת תשנ"ח נדחה
 ברגע האחרון, כדי לאפשר התרחבות המעגל. לכן הוא מפחד.

יתר על כן, הוא מדמיין שפלוגי, והרב... (מנהיג הכת) רואים בתוכו וקוראים מחשבותיו, לכן הוא חושש אפילו להתלבט. אותן איגרות שכתב הרב אסורות שם לקריאה באיסור חמור, ובכל זאת מרוב מצוקה הוא עיין בהן, וזה עוד הגביר את ייסוריו הנפשיים. הוא תלתי וכבול, במועקה עצומה, איבד יציבות, היה רוצה להשתחרר אך חושש. כל זאת סיפר לי בסוד, והשביע אותי לא לגלות זהותו.

תשובה: שיטה זו של הפחדה היא תחבולה ישנה. גם שבתאי צבי שם רשעים ירקב וחבר מרעיו איימו שמי שלא יצטרף למעגל הגאולה והתשובה לא יזכה בנחמת ציון ויהיה לדראון עולם.

אך באמת אין מה לפחד, שומר מצווה לא ידע דבר רע, רק מריבונו של עולם יש לירא. אם חברך נבוך, ינהג כמו יהודי כל הדורות, יישען על חכמי התורה האמיתיים, והם יהיו לו לעיניים, כיוון שהם מקדישים את כל חייהם ללמוד תורת ד', כדברי הרמב"ם באיגרת תימן.

מלבד זאת, אין איש יודע מועד בואו של משיח, כדברי רבי סעדיה גאון (אמונת ודעות פרק ח). וכבר כתב דניאל: "כי סתמים וחטמים הדברים עד עת קץ" (דניאל יב ט). יש באיגרת תימן של הרמב"ם רשימה של משיחי שקר, ובאו עוד הרבה אחריהם. יציאת מצרים תוכיח שאי אפשר לדעת עת קץ, שהרי נאמר לאברהם בברית בין הבתרים, שהגלות תימשך ארבע מאות שנה, אך לא צוין בפירוש מתי הם יתחילו. בחסדי ד' היינו במצרים רק מאתיים ועשר שנים, כי החשבון התחיל מעת הולדת יצחק. אך בני אפרים חישבו מברית בין הבתרים, ויצאו

טרם זמן ונכחדו.

גם המשיח לא יעשה רע לאדם ולא יעניש מי שאינו שייך לכת פלוני. הוא בא לעשות שלום ולא כדי לצער יהודים כשרים. הוא יהיה כולו חסד ואהבה.

שאלה: אני אישית מסכים לכל הדברים שפורסמו ביחס לפלוני ואנשיו, ויודע שהם אמת. אני רואה בכך תופעה מסוכנת שגם אני מתנגד לה, אבל האם אין בכך לשון הרע? גם שמעתי טענה שרק בית-דין יכול לשפוט אותם.

תשובה: מעשה בחפץ חיים שדיבר בתקיפות נגד המשכילים. מישוהו אמר לו: רבי, לשון הרע!!

כמובן, החפץ חיים ידע היטב הלכות לשון הרע, ונזהר הוא באופן מופלא. אך הוא בעצמו פסק שאם אדם רוצה לעשות שותפות עם מישוהו שיסב לו נזק, יש להודיע לו (הלכות לשון הרע ד יא).

וכן אדם ההולך בדרך לא טובה ועלול למשוך אחריו אנשים נוספים, יש להזהיר מפניו, כדי שיתרחקו ממנו (שם י ד).

נביאי ישראל גינו בכל תוקף מי שצריך גינוי (רמב"ם הלכות דעות ו ח), וכן נהגו חכמינו (יומא לו א).

קל וחומר, ביחס למי שאין תוכו כבדו – כגון כת שעושים אותו נביא ומשיח, ומסתירים זאת כלפי חוץ – שיש לגלות את הדבר כדי שייזהרו מהם. כבר אמרו חז"ל שמפרסמים את החנפים (יומא פו ב. עיין הלכות לשון הרע ז ד).

בכל ההלכות האלה יש פרטי דינים שמבוארים בספר חפץ חיים. ויטוד הכל הוא שאין זה מתוך שנאה, חס וחלילה, אלא כדי להציל. לא תעמוד על דם רעך.

ועל זה לא צריך בית־דין, לא שמענו שכדי להוכיח צריך בית־דין, שכדי להציל מנוק צריך בית־דין, שכדי להזהיר צריך בית־דין.

כמובן, יהיה טוב מאוד, אם בית־דין יזמינו את ראשי הכת להופיע בפניהם כדי להסביר את מעשיהם.

שאלה: עוד טענה שמעתי: אי אפשר להעביר ביקורת על פלוני, כי הוא תלמיד חכם, שכל התורה מונחת על כף ידו, ואפילו כל ספר הזוהר. אישית כל זה לא נראה לי, אך אני שואל כדי לדעת מה להשיב.

תשובה: לא כתוב בשום מקום שאסור לבקר תלמיד חכם. יש אפילו מצוות תוכחה של תלמיד כלפי רבו, כמובן מתוך כבוד, כגון "הלא לימדתנו רבנו".

מלבד זה, פלוני אינו תלמיד חכם, אלא עם הארץ גמור, בדרגת כיתות נמוכות של בית ספר יסודי. יש לי בבית כחמש עשרה קלטות מהרצאותיו, וכל אחד יוכל לברר זאת בעצמו. לומר עליו שהוא תלמיד חכם, זהו עלבון לכל תלמידי החכמים. קל וחומר לגבי הזוהר, לומר עליו שהוא יודע כל הזוהר, זה עלבון הזוהר.

ואדרבה, אם הוא באמת קרא קצת זוהר, זה עוד יותר מסוכן. שבתאי צבי שם רשעים ירקב למד קבלה לבדו, לא מפני תלמיד חכם מוסמך, וכך יצא לאן שיצא, בדמיונותיו הפרועים.

נזכה כולנו לחזור לתורת אמת, להרבות בין כולנו אהבה ואחווה.

אִגְרַת עֲשָׂרִים וְשֵׁשׁ

כל מי שטוען שהוא נביא ומשיח, איננו חייבים להוכיח שזה אינו נכון. אדרבה עליו להוכיח שזה נכון. בכל ספק בתורה יש לפנות לתלמידי חכמים. ניסיונותיו הבלתי מוצלחים של פלוני להעלות מתים. אבחוניו המוטעים. הריסת שלום בית. טכניקות השפעה וחיזוי בלתי טבעיות. משיח הוא מי שיגאל את עם ישראל. מי שנתפס בכת קשה לו לצאת.

שאלתני: איך אני יכול להיות בטוח שפלוני אינו נביא ומשיח, כמו שטוענים? אמנם שמעתי הרבה הוכחות לכך, אך עדיין איני משוכנע לחלוטין. במיוחד שמתרצים לי הכל בביטוי אחד: המשיח יתגלה הפוך על הפוך. איך אני יכול להיות בטוח? הם אומרים שסך הכל שישים אלף יהודים בלבד ישרדו אחרי בוא הגאולה השאר ייכלו. אז אני מפחד.

תשובה: 1) אלה שטוענים על מישהו שהוא נביא או משיח, עליהם הראייה, ולא להפך. היעלה על הרעת שכל גולם ברחוב, אשר יאמרו עליו שהוא משיח, נצטרך אנו להוכיח שלא כן הוא! הרי יש עשרות ומאות כאלה!

2) אלא יש לך ספקות. ומה הנך עושה כאשר יש לך ספקות בעניינים שבתורה – בהלכות שבת וכשרות, ממונות ונידה? אתה פונה לפלוני? אתה פונה לבורים ועמי-הארץ? לא. אתה פונה אל תלמידי חכמים אמיתיים שעמלו כל חייהם על התורה, וריבונו של עולם ציווה לילך אחריהם, ולא לסור

מדבריהם ימין ושמאל. גם לעניין חמור זה של נביא ומשיח – עשה כן.

3) הרי הנך רואה שאין אפילו תלמיד חכם אחד גדול בכל המדינה שמסכים לךך שפלוגי הוא נביא או משיח. האם כולם הוכו בסנוורים, ורק פלוגי ועוד שני רבנים רואי פני המלך הם הצודקים? הייתכן?!

4) ומה שהנך טוען שדווקא דעותיהם של רבנים מהעדה שלך, כלומר תוניסאים, היא החשובה בעבורך, אינו מובן. מה ההבדל? מכל מקום, אעשה רצונך כדי להרגיע את רוחך הטהורה, וארשום מֵה שהנני זוכר ממה ששמעתי, אם כי יתכן שפרט מסוים אינו מדויק, אך כל מה ששמעתי הנו מדויק.

פלוגי נפגש עם הרה"ג הרב מאיר מזוז, ראש מוסדות כסא רחמים, שהם המשך של ג'רבא כידוע, כדי לקבל ממנו הסכמה. בתחילה הוא ניסה להרשים את הרב ואמר לו:

– יש לך נשמה גדולה מלפני ארבעת אלפים שנה!

– מזהדור שלאחר המבול?!

– קצת אחר כך, מאזור אברדהם אבינו.

ניסיון ראשון נכשל. בתור ניסיון שני, החמיא לו:

– אני רואה מעליך מלאך ששומר עליך, כמו כן הגאון הרב... מלווה על ידי שני מלאכים, גבריאלי ומיכאל.

מעליי יש ארבעה מלאכים. הנך רואה?

– איני רואה כלום.

גם ניסיון שני זה לעבוד על הדמיון לא עלה יפה. ניסיון

שלישי:

- אתה רוצה לראות אבא שלך זצ"ל?
  - כן.
  - אתה רואה?
  - איני רואה כלום.
  - אז – לראות את הרמב"ם?
  - כן.
  - הסתכל על פני. עצום עיניך.
  - איני רואה כלום.
  - את הרשב"א?
  - איני רואה כלום.
  - את הבן איש חי?
  - איני רואה כלום. כמה אתה מצליח בזה?
  - שמונים אחוז.
  - כנראה אני בעשרים אחוז.
  - האוב לא עלה. עוברים לניסיון רביעי להרשים.
  - אם כן אומר לך דברים על עצמך. יש לך סוכרת.
  - חס וחלילה!! עדיף שתגיד דברי תורה.
  - אם כך עוד עשרה חודשים תקבל סוכרת.
  - למה אתה מנבא לי רעות ...
- כל הניסיונות לא עלו יפה. אחר כך, אמר עליהם הרב:
 מטורפים לגמרי! כל מי שיפנה אלי, אומר לו להתרחק מן
 המשוגע הזה.
- 5) פלוני גם ביקר אצל הרה"ג הרב יצחק ברדא, בעל שו"ת
 יצחק ירנן, ר"מ בישיבת כסא רחמים ורב לעדת התוניסאים

באשקלון, כדי לקבל ממנו הכרה. הוא הודיע לו שמן השמים אמרו שעליו לעשות כך וכך. זה לא הרשים אותו. אל בית הדין שלו הגיעו כחמישה עשר זוגות מגירושי פלוני, כמה מהם הוא הצליח לשכנע לחזור לשלום בית, והשאר התגרשו. כאשר ראה צילום איגרת ששלח פלוני לנערה אשר התפרסמה גם בעיתון, הביע מורת רוח על הסגנון: "יפה ומושכת". גם אמר שמתוך כתב ידו עולה שהוא חסר ביטחון באופן נורא ובעל תאוות כבוד בלתי נשלטת.

6) ומה ששמעת שפלוני הנו נצר לשושלת מקובלים מפוארת, ושכבר בנעוריו ניכרו בו סימני צדקות ותמימות – לא היו דברים מעולם. רק הסבא רבה שלו, היה רב גדול. אבל סבו ואביו, רוח אחרת לגמרי היתה עמם. סבו עסק בכישוף וגם אביו נחשב למכשף, ד' ירחם. פלוני בעצמו למד כל מיני טכניקות השפעה וחיזוי בלתי טבעיות. אגב, בסביבתו הקרובה מכירים אותו היטב, ויודעים שהתיאור שהוא צמח כצדיק יסוד עולם, רחוק מאוד מן המציאות. הם גם מגחכים איך אנשים רציניים שמו עטרת לראשם אדם רדוד כזה.

7) אל תלך בדרך איתם. אל תתפעל. הוא אינו משיח. אני שואל אותך: מה הוא עשה בתור משיח? כשבאמת יבוא המשיח, כולם יכירו אותו. הרמב"ם כותב באיגרת תימן שהוא יהיה שיא החכמה. "כשיעמוד אדם שאינו מפורסם בחכמה, ויאמר שהוא נביא, אין אנו מאמינים אותו. כל שכן אם יאמר אחד מעמי הארץ שהוא משיח" (הוצאת מוסד הרב קוק קטט). לא רק יהודים יכירו בגדלותו הענקית אלא גם גויים: "המדה המיוחדת לו היא: בשעה שיגלה, יבהלו כל מלכי ארץ משעור

ויפחדו ותבהל מלכותם... עליו יקפצו מלכים פיהם" (שם קפא).
גם אינו נביא. גם אינו בעל רוח הקודש. הוא רק יודע כמה
טכניקות על טבעיות שאינן מוסברות על ידי המדע. יש מאות
ואלפים כאלה בארץ ישראל.
ברח משם לפני שתשקע. מי שנשאר יותר מדי זמן, נעשה
שבוי, מסונוור ומכושף, רחמנא ליצלן, מתהלך סהרורי ולוחש:
גאולה, גאולה.
ברח מהר. אל תביט אחוריך. הימלט אל האור. אז תרגיש
חופש ושמחה, אהבת ד' ויראת ד', ויהיה ד' בעזרך.

אִיגֵרַת עֶשְׂרִים וְשֶׁבַע

הגאולה העתידה יכולה להיות דרך נסים או דרך טבע. תיפח עצמן של מחשבי קיצין. גדולי ישראל שנתנו תאריכים. לא היה זה במוחלט אלא כאפשרות, כדי להחיות לבב מיואשים. חישוב קצים מוחלטים עלול לגרום יאוש. חישובי קצים של רבותינו. כל חישוב היה אפשרות ושלב. פלוני מבטיח גאולה קרוב קרוב ממש ומתברר. בכל דור יש קץ התלוי בזכות. הגאון מווילנא השביע לא לגלות חשבון הקץ שלו. גאולה קמעא קמעא בדרך הטבע. הקץ המגולה של בניין הארץ. הגר"א הורה שאסור לחשב קץ אך יש לקרב את הקץ על ידי מעשים של קיבוץ גלויות ובניין הארץ. הרב חרל"פ שדיבר על ציפייה נסית לברך חזר בו עקב דברי מרן הרב קוק. מה בין צופה עליון להזהר. צופה עליון יודע שהגאולה מופיעה דרך מעשים תחיתיים. הוזה מתנתק מן החיים.

1) דברי ספר הזוהר הקדוש שבגאולה העתידה יהיו נסים ונפלאות כמו ביציאת מצרים, ודאי שכן הוא, ופסוק מפורש הוא במיכה "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (ו). אך אין הכרח שנסים אלה יופיעו פתאום, מנותקים מכל עבודת ד' שלנו לבניין הארץ והמדינה. וכך הבין מרן הרב קוק, שפסוק זה מצוין גם את הברכה האלוהית המופלאה שתחול על מעשי דינו, כאשר הם יהיו בטהרה ובכשרות (מאמרי הראיה 160).

הבאת חשבונות הקץ בשם בעל חסד לאברהם על שנת תש"ס ובשם הגאון מווילנא על שנת תש"ז והלאה – מאוד

תמוהה. הרי רבותינו הקדושים קיללו מי שעושה חשבונות ואמרו: "תיפח עצמן של מחשבי קיצין" (סנהדרין צו ב), וכן אמרו: "הנותן את הקץ, אין לו חלק לעולם הבא" (מסכת דרך ארץ פרק היצא הי"ג). וכן פסק הרמב"ם שאין לחשב את הקץ (הלכות מלכים יב ב).

אם כן, איך עסקו רבותינו בחשבונות קצים בניגוד לדברי הגמרא? אלא פשוט שהם לא הציגו את חשבונם בוודאות מוחלטת, שזהו החשבון ואין אחר, אלא כאפשרות, סברא, פירוש אפשרי, הודמנות. ואם לא תצא לפועל ההודמנות הזו, הם יחכו להודמנות הבאה, ולא אמרו דבריהם אלא כדי להחיות את לב האומה המיואשת במצוקת הגלות, וכן הסביר הרמב"ם באיגרת תימן למה מסר רבי סעדיה גאון חשבון, אלא זה היה כדי לחזק ברכיים כושלות, וכן הוא נהג בעצמו.

אבל אם מוסרים חשבון בתור ודאי, עלולים לגרום יאוש נורא כאשר יתבדו הדברים. וכך הסבירו בגמרא למה תיפח עצמן של מחשבי קיצין: "שהיו אומרים כיון שהגיע הקץ ולא בא, שוב אינו בא". אבל אותם גדולי עולם קימו בעצמם: אם יתמהמה חכה לו.

הרי עינינו רואות אצל רבותינו ראשונים ואחרונים הרבה חישובי קץ והם לא התקיימו. כגון החשבונות בגמרא (סנהדרין צז), ובזוהר (וירא קיז—קיט) על שנת תרע"ג, ועל שנת תרצ"ה (שם קיז), על שנת תשכ"ח (פנחס ריט), וחשבון רבי סעדיה גאון בפרק אחרון של אמונות ודעות, ורש"י על דניאל (ו כה, ח, יד) וכן של הגמרא סנהדרין שם בשם ר"ש ב"ר דוד. ורבי שלמה אבן

גבירול, ורבי אברהם הנשיא בספר הקיצין, ורבי אברהם ב"ר חייא הנשיא בספר מגילת המגילה, והרמב"ן בספר הגאולה, ורבי דון יוסף אבן יחייא בפירושו על חמש מגילות על שנת ת"ש בקירוב, ורבי אברהם בן עזרא על דניאל (יא ל). ורבי יצחק אברבנאל באריכות בספר מעייני הישועה, והאר"י ז"ל בליקוטים על פרשת מקץ, ותולדות יעקב יוסף על שנת תש"א. והחיד"א בנחל קדומים על תשכ"ח-תשכ"ט. וכהנה וכהנה. ועשרות ספרים שכל עניינם רק חשבונות גאולה, ומאות חשבונות של קץ. וכולם לא יצאו לפועל. והרי"א מקומראנא בספרו מעשה אורג כתב שתחיית המתים תהיה בשנת תשל"ו יום הדין הגדול בשנת תש"ס. והגאון מווילנא בפירושו על ספרא דצניעותא, אלא שהוא לא פירש. ועיין עוד משנה ברורה בשער הציון סוף הלכות ראש חודש.

2) וכל החשבונות האלה למאות לא התקיימו! וכי טעו כל רבותינו? חס וחלילה! אדרבה כל חשבונותיהם אמת, ושבעים פנים לתורה, וכולם נאמרו בתור פירוש אפשרי, כסברא, שלב והזדמנות. ואכן, בכל אחד מתאריכים אלו, ודאי קרה דבר המקדם אותנו אל הגאולה האחרונה. באופן גלוי או סמוי.

אך כאשר מתייחסים לחשבון כאל דבר ודאי, זה אסון. גם אחרי גזרות ת"ח-ת"ט הנוראות, שבהן רצח חמיל הרשע באכזריות נוראה מאות אלפי יהודים, היה חשבון של קץ, וזאת ניצל שבתאי צבי שם רשעים ירקב, שגרם נזק איום לעם ישראל. כך לצערנו פלתי מדבר על גאולה קרובה ממש ממש, קרובה בפתח ממש, בביטחון מלא של מאה אחוז, ממש עכשיו, ולא כמו אלו שטענו, אלא בביטחון מלא באמיתיות וברצינות

גמורה, כפי שהוא חוזר על זה ללא הרף, כפי שאפשר לבדוק בנאומו הגאולה המוקלטים שלו. גדולי הכת בישרו על פסח תשנ"ח ושוב על פסח תשנ"ט ואנשים קנו בגדים חדשים לקראת בוא המשיח. במשך כל שנת תשנ"ח הודיעו שזו שנת הגאולה, שנת היובל להקמת המדינה, ובישרו בביטחון שזה יהיה עוד כמה שבועות ועוד כמה חודשים, וכאשר סוף השנה התקרב, ניחמו את חסידיהם: עד היום האחרון של אלול זה יהיה! והנה הסתיימה שנת תשנ"ח ואין מאומה. גדולי כת משיח השקר אינם מסתפקים לומר שעוד מעט יבוא משיח, אלא מלמדים שהמשיח כבר נמצא בתוכנו, עכשיו, ובקרוב יתגלה. בינתיים לא התגלה כלום. בפורים, כטוב לכו ביי, אחד משרי המלך המשיח פלוני, התפלש לרגליו והתחנן: מתי כבר יתגלה. והוא בגודל רוחו, השיב: נתגלה, נתגלה. בינתיים כלום לא התגלה.

זה הכלל, כל תאריך הוא אפשרות ותו לא. כך כתוב בוודו: "דקץ אית בכל דרא ודרא כפום זכוון דלהון דכל מאריה דדרא כפום דרוב דרא נוטים אבתריה ואם חובין מתרבין עלה אדחייה פורקנא עד דרא אחרא" (תקוני זוהר זהר צה א). יש קץ בכל דור ודור, אך הוא תלוי בזכויות הדור, ואם יש הרבה חטאים, הוא נדחה לדור הבא. לכן כאשר רבינו יעקב ממרויש, מבעלי התוספות, ביקש מד' שיגלה לו קץ הגאולה, נענה בשלילה (שור"ת משמים עב). כי על הקץ המוחלט שאל (ועיין שם באריכות בפירוש של הגר"ר מרגליות).

3) באשר לחשבון של הגאון מווילנא בפירושו לספרא דצניעותא (לג ד), למה אנשי הכת רק העתיקו אותו ולא את

סיום דבריו: "מכאן תדע קץ הגאולה שהיא בעתה ח"ו כשלא יהיו זכאין שהוא הקץ האחרון ומשביע אני את הקורא בד' אלהי ישראל שלא יגלה זה". אם הגאון השביעי שלא לגלות, למה גיליתם?! וכי היחס אל הגאון הוא כאל איזו פיסת מידע, בלי חרדת הקודש הנוראה כלפיו, כאשר משביע שלא להודיע דבריו!

אך כל מי שלמד דברי הגאון מווילנא יודע היטב שמחשבה זו שפתאום בתאריך מסוים, ייפתחו ארובות השמים והקץ יירד ממרומים – היא רחוקה ממנו כמרחק מזרח ממערב. הלא הוא לימד פעמים אין ספור שיש להביא את הגאולה קמעה קמעה בדרך הטבע. הלא בספר קול התור שבו רשמו תלמידיו את הדרכותיו לדור הגאולה, הם חוזרים ומדגישים את עניין הקץ המגולה, (קול התור א ט. ג ז) "אמר רבי אבא: אין לך קץ מגולה מזה שנאמר: ואתם הרי ישראל, ענפיכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא, כי הנני אליכם ופניתי אליכם ונעבדתם ונזרעתם והרביתי עליכם אדם כל בית ישראל כולה, ונושבו הערים והחרבות תבנינה והרביתי עליכם אדם ובהמה ורבו ופרו והושבתי אתכם כקדמותיכם והטיבותי מראשותיכם וידעתם כי אני ד'" (יחזקאל לו. סנהדרין צח א).

כאשר נשאל הגאון איך הוא מדבר על הקץ המגולה של שיבת ציון ובניין הארץ, הרי נאמר תיפח עצמן של מחשבי קצין, הוא השיב שהכוונה למחשבי קצין גרידה בלי המעשים של אתערותא דלתתא (קול התור סופ"ד). שיטתו של הגר"א אינה סתם למסור חשבונות, אלא להדריך אותנו לעסוק במעשים של קיבוץ גלויות ובניין ארץ הקודש.

4) באשר לדברי הגאון הקדוש הגר"מ חרל"פ בעניין ציפיה (לישועה דווקא בדרך נס ופלא (במעייני הישועה ו, לח, לא, יח, כט, מו ועד). הרי הוא בעצמו שאל את רבו מרן הרב קוק כדי לדעת אם דבריו (שם מח) הינם נכונים (הד הרי"ם איגרת כו). מרן הרב השיב לו שלא, וביאר באריכות: "כמה גדולה היא החששה של סכנת קציצת-נטיעות על ידי אותה צפית הישועה המחרפת את עקבות – משיח ד', המנתקת את הטבע וכל מסיבותיה מצורת הצפיה" (איגרת תשנ"ג).

לצערנו חסידי כת משיח השקר פלוני הינם הווים – שד' ישיבם מהר בתשובה שלמה – שגם אם נאמר שכוונותיהם רציונות, הנה מעשיהם אינם רצויים. לא כל מי שיודע לצטט פסקה מהזוהר, כבר מן המקובלים ייחשב. מה בין הוזה לבין צופה עליון בסתרי תורה? הראשון חושב שפתאום באופן מנותק הכל ייפתר, השני יודע שמפתח הגאולה העליונה הוא המעשים הטבעיים הקטנים שלנו, והוא בחכמתו העליונה רואה איך רוח ד' שורה בהם.

כך כותב מרן הרב קוק באיגרת למזרחי בשנת תרפ"ז: "המסתורין מלמדין אותנו תמיד לאחד את הקודש והחול ... ותנועה גדולה לאומית בישראל ההולכת בעקבי הגאולה היא מוכרחת להיות יונקת מעולם הנסתר", "גדולי עולם, בעלי הרוים הקדושים, בכל הדורות, העידו שהמפתח של הגאולה, בתוך אוצר הסתרים הוא גנוז, אבל הדברים יצאו מתוך שלהבות מעוטות ברבבות ערפלים אשר רק ענקי הרוח חדרו אל תוך פנימיותם, וכל העם אשר במחנה רק חרד ופחד, ואת נפשו לא יכול להשיב אל קרבו.

המעשים, רק המעשים התחייתיים, היותר ממשיים, הם הם הינם אשר בידם הוא לפתוח את המנעול הסגור הזה, את הקץ החתום.

אין לך קץ מגולה מזה. 'זאתם הרי ישראל, ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא'.

הבדל גדול יש בין ההזיה המחשיכה את העולם ובין הצפיה המסתורית המביאה לה תמיד שפעות אור, מרץ וחיים כבירים.

ההזיה היא דוחה מתוך החיים את כל משמרותיהם הדורשות לכונן את כל הערכים המכוונים לפי מדת צרכם הקצוב, מפני תגבורת היד של ההצצה, אשר נפגעו בעליה על ידה. והצפיה העליונה, היא מחזקת תמיד את כל המשטר המעשי ואת כל ערכיו הרחבים המתפשטים מאוד בחיים ההווים, ועל גביהם היא עולה ושואפת לכביריות שורשית מאוד נהדרה, שעל ידיה המעשים כולם מתחדשים בעטרת תפארת ומוסיפים אור ונהרה רווית קדשים" (חזון הגאולה קפב-קפד).

נלמד לראות את יד ד' שפתלת בטבע ובהיסטוריה, בקיבוץ גלויות ובבניין הארץ, במדינה ובצבא, בחקלאות ובתעשייה, אצל כל בונה וכל חייל, כל מחנך וכל מורה, כל אישה בונה ביתה וכל איש ישר ותמים. נזכה כולנו להיות שותפים לקודש בתוך המעשה הגדול של המחזיר שכינתו לציון.

א י ג ר ת ע ש ר י ם ו ש מ ו נ ה

אין התנגדות אישית לפלוני אלא לשיטה. יש להתייעץ בעניינים רוחניים עם תלמידי חכמים. ולא עם הארץ. על טענה זו יש לכת להשיב במקום להטיף מוסר.

לכ' הרב הצדיק הרב... שליט"א (מנהיג הכת)

איש רב פעלים מקבצאל

רוב שלום

אכן לא זכיתי לפגוש את כת"ר, אך שמעתי שמעו מהרבה אנשים, וכולם רק שבחוהו, לכן אני מתאר אותו בתארים ששמעתי.

אני רואה שכת"ר מאוד כועס עלי, ואני מצטער על כך, ובוודאי אין זו כוונתי, אך מה אעשה, ואין דרכו כדרכי, ואני הדל על משמרתי אעמודה.

להוי ידוע שאין לי שום דבר אישי לא נגד פלוני – וזועזעתי לקרוא שכת"ר מאשימני שכיניתיו רשע, חס וחלילה, לא היו דברים מעולם – ולא נגד כת"ר ולא נגד שאר המקורבים, אך כל ההתנגדות החריפה היא לשיטה. הרבה תלמידי חכמים רואים בשיטה נזק רב, וכן אני הדל, ואין אף תלמיד חכם התומך בשיטת כת"ר.

תמיד בעם ישראל הלכו להתייעץ בעניינים רוחניים עם תלמידי חכמים אמיתיים, הממיתים עצמם באהלה של תורה, במשך שנים בישיבות קדושות, מלאי ש"ס ופוסקים, שמהם

אפשר להנות עצה ותושייה, כדברי חז"ל בתחילת פרק קניין תורה.

והנה כת"ר העמיד לראשו אדם שאינו שייך להגדרה זו, עשאו רב ומוקד משיכה לרבים, בגלל כמה כישרונות על טבעיים. למה מאשימני כת"ר שאני ניוון משמעות? הרי הרבה תלמידי חכמים נאמנים שפגשוהו יכולים להעיד שאינו תלמיד חכם, וגם אני הדל הקשבתי קשב רב לחמש עשרה קלטות של הרצאותיו שמוכיחות זאת בעליל.

לכן לא על פלוני התמיהה, אלא על כת"ר על כך שמחזיק אותו לרב. ועוד יותר תמיהה על דיבורי נביא ומשיח. כיוון שכת"ר כתב לי שלפני הכל יש לברר כל דבר עם בעל הדבר, לכן פניתי אל כת"ר כדי לשאול אותו על כל אלה.

לצערי, במקום להשיב לגופו של עניין, כת"ר מעדיף להטיף לי מוסר, שאני שקוע במחלוקות ומכשיל רבים, עובר על איסורי תורה חמורים וצריך ללמוד מסילת ישרים. אני מקבל דברי מוסר באהבה, אך אין בכך תועלת לבירור העניין. וכן אין תועלת בכל מיני דברים שכת"ר אומר בשמי ולא אמרתים מעולם, כמו במכתבו האחרון.

כאמור, אני רואה שכת"ר מאוד כועס, אך אני רואה במכתבו רצון להרבות שלום, כפי שחוזר על זה הרבה פעמים, לכן אני חוזר ושואל אותו להשיבני עניינית בדבר: תלמיד חכם, משיח, נביא, דורש אל המתים.

בכבוד התורה

א י ג ר ת ע ש ר י מ ו ת ש ע

כדי להוכיח אין צורך בכית דין. אין באן פסילת אדם לעדות או הרצאת ממון אלא אזהרת הרכיבים. תוקף של עדים הוא רק בבית דין. אך יש דרכי ביחור ודאיים מלבד עדים, כגון נאמן כבי תרי, וכן משטיח לפי תומו וניכרים דברי אמת. הגדרת גדריהם. כאשר יש ביחור חוק, יש לסמוך עליו כדי להציל מנזק, ואין כזה לשון הרע. דברי החזון איש כיחס למדרגות חכמים. טענת משיח. נבואה, דרישה למתים, הכטחת קצים, עצות משונות בענייני רפואה ומשפחה – נתבררו כירור גמור. היותו עם הארץ אינו צריך ביחור, כל אחד יכול לשמוע את שיעוריו המוקלטים או לקרוא את שכתובם.

שאלה: רב חשוב טען כי אין תוקף לעדויות שניגבו על ידי הרב שליט"א מאחר ואינו משמש כבית דין, וכן מאחר שהאיש שנגדו יוצא הרב לא נכח בפני בית הדין אשר היה צריך לגבות את העדויות. ביחס לטענה זו כתב הרב: "איני יודע איפה כתוב שכדי להוכיח אנשים שהולכים בדרך לא טובה צריך בית דין". לענ"ד אכן צודקים דברי הרב שליט"א, כדי להוכיח אנשים שהולכים בדרך לא טובה אין צורך בבית דין, אך כל זאת כאשר המוכיח ראה בעיניו או שמע ישירות באוזניו שהאיש הולך בדרך לא טובה. משא"כ כאשר הבירור נעשה ע"פ עדויות אשר לא נאמרו בבי"ד שאז אין שום הוכחה שהעדויות הן אמת, ואף אם הן נאמרו ע"פ שני עדים.

כן מובא בשערי יושר (שער ו, פכ"ג) הו"ל: "ונראה לענ"ד שביסוד ענין העדות שאמרה התורה ע"פ שנים עדים יקום דבר בדיני ממונות ובדיני נפשות חלוק מדין עדות באיסור והתר, דבאיסור והתר הוא בגדר בירור גרידא, וכל אדם ששמע מעד שהוא מוחזק בכשרות שמעיד על איזה דבר לאיסור והיתר, אמרה תורה שכן ראוי להתנהג כאילו ראה הדבר בעצמו, אבל בדיני ממונות ונפשות שהצריכה התורה בי"ד מומחים, אין ענין העדות בגדר בירור גרידא אלא גזירת הכתוב שהעדים מקיימים את הדין ע"י הגדה בבי"ד, היינו שעל בית הדין לפסוק הדין ע"פ העדים. ולמי שאינו בי"ד העדים אינם מועילים כלום. וגם הבעל דבר אינו מחוייב להתנהג ע"פ העדים רק עליו לקיים פסק ביה"ד".

ודברי השערי יושר נראים כמסייעים לטענת אותו רב חשוב ולא לטענת הרב שליט"א. ואף בשערי יושר חילק בין דיני ממונות ונפשות לאיסור והיתר, ובנידון דין לא עסקינן בדיני ממונות ונפשות, נראה לענ"ד שיעקר כוונתו היא לחלק בין בירורים שיש לגביהם צורך בשני עדים לבין בירורים שיש לגביהם צורך בעד אחד בלבד, ומאחר ובגמרא (פסחים ק"ג ב) רואים שלהעיד על אדם שחטא יש צורך בשני עדים, ועד המעיד לבדו יש להכותו כפי שעשה רב פפא, נראה לומר שביורר על אדם שטוענים נגדו שהוא הולך בדרך לא טובה צריך להיעשות דווקא בפני בי"ד ורק אז יש ערך לעדותם של שני עדים.

תשובה: דברי הגאון ר' שמעון שקאפ בשערי יושר, ודאי אמת, שדין עדים הוא רק בבית דין, אם כי מעיקר הדין אפשר

גם להכריע לפעמים בכל מיני אומדנות בלי עדים, כדברי הרמב"ם בהלכות סנהדרין (פרק כד) והרא"ש המובא בשולחן ערוך (ד"מ טו ג. ועיין שם פת"ש ונתיבות).

מכל מקום דברי השערי יושר אינם שייכים לענייננו, כי לא באנו להוציא ממון מאדם, או לפסול אותו לעדות או לשחיטה, להחליט שהוא רשע או להלקותו בבית דין, אלא רק להזהיר את הרבים מדרך לא טובה.

ודאי, שבעניינים בהם צריך שני עדים, אין הם נאמנים אלא בבית דין, ומחוץ לבית דין אין להם דין עדים אלא סתם דין מספרי לשון הרע, ואינם נאמנים, כדברי החפץ חיים (הלכות לשון הרע ז א) בשם הסמ"ק (ל"ת קלה).

אבל מהסוגיה עצמה מפסחים (ק"ג ב) שכת"ר הביא, מבואר שיש נאמנות מלבד עדים, שאדם הנאמן לרבו כבי תרי, רבו יכול לסמוך על דבריו ועל פיהם לשנוא אדם אף על פי שזה איסור תורה לשנוא אדם בלי סיבה מוצדקת. ומה זה מועיל שהוא נאמן כשניים, הרי גם שניים אינם נאמנים מחוץ לבית דין? אלא תירץ החפץ חיים, שהנאמן כבי תרי, אינו נאמן כסתם שני אנשים, אלא כשני עדים שנחקרו בבית דין (במ"ח שם אות ו) ודבריו נחשבים לא רק כדבר שיש לחוש אלא כדבר מוחלט.

אמנם אסור לו לספר הלאה, שאפילו אם ראה בעצמו, אסור לו לספר לאחרים מדין לשון הרע (שם הלכות לשון הרע ד ה). אבל אם זה לתועלת, כגון להציל אחרים, מותר הדבר ומצווה, ככל לשון הרע לתועלת (הלכות לשון הרע ז ב במ"ח סוף אות יט). אלא

שהחפץ חיים אומר שאין לספר בגלל שתי סיבות: א. שמא הוא עשה תשובה. ב. שמא לא יאמינו לו ולמדה לו לספר (הלכות לשון הרע ד' במ"ח כח). שני נימוקים אלה אינם שייכים לעניין שלנו.

על כל פנים, נאמן כבי תרי הוא בירור חזק, והוא מספיק להוציא אישה מבעלה, אך לא להוציא ממון (הלכות לשון הרע ז' כמ"ח טו). אלא שבנידון שלנו, אף אחד אינו מוציא ממון.

אמנם החפץ חיים אומר שבימינו, אין לסמוך על נאמן כבי תרי (הלכות רכילות ו' ז), אך זאת רק הנהגה טובה דיני ממונות, אבל בענייני אבן העזר, הוא מודה שהאישה אסורה לבעלה, וכחו לאפרושי מאיסורא (כמ"ח טו), וכן יהיה לענייננו.

וגם משיח לפי תומו נחשב כבירור, כדי להתיר עגונה (הלכות לשון הרע ז' ט כמ"ח טז). הוא הדין בניכרים דברי אמת.

כל אלה נחשבים כבירורים חזקים כמו עדות. לכן נשאר הדין שיש להציל את הטועים על פיהם (הלכות לשון הרע י' א; י' ד; ז' כמ"ח סוף אות יט). ויש חובה גם אם לא ראה מעצמו, אלא די שהתברר לו שזה נכון (הלכות רכילות ט כמ"ח ט). ויש להציל כמו משידוך לא טוב או שותפות לא טובה (הלכות לשון הרע ד' יא). וכן אם רוצים למנות מישהו לאיזה תפקיד וטועים בו, יש להזהיר את הציבור על כך (הלכות לשון הרע ה' כמ"ח ח).

והחזון איש כתב: "דברתי בהתמרמרות ואח"כ לא היתה מנוחתי שלמה פן נכשלתי בלשוה"ר, אם כי ידעתי כי ראוי להמחזיקים בתורת ה' לדעת את גדוליה באופיים האמיתי, ואם הותר לדבר על אומן באומנותו להאיש הדורש עליו לצורך, על מי שתורתו אומנותו כש"כ שמותר" (אגרות החזו"א ח"כ ס' קלג).

והנה בנדון שלנו, אין לנו טענה אישית נגד אף אחד אלא רק נגד השיטה, ונגד הדברים הבעייתיים שבשיטה, כגון טענת משיח, טענת נבואה, דרישה אל המתים, הבטחת קצי משיח, עצות משונות בענייני רפואה או משפחה – על כל אלה, יש הרבה מאוד שנתבררו בירור גמור, על ידי נאמן כבי תרי, משיח לפי תומו וניכרים דברי אמת. כל אלה התבררו אצל המקורבים של פלוני, כלומר חסידיו, הן קרובים יותר הן רחוקים יותר, הן שפרשו ממנו, הן שעדיין אדוקים בו.

אבל לגבי הבעיה העיקרית של השיטה, שהיא המקור לכל יתר הבעיות, כלומר הכתרה כרב ומנהיג רוחני של אדם שאינו תלמיד חכם, שלא שקד יומם וליל בשיבות, ולא שימש תלמידי חכמים – בזה אין צורך בכל הבריורים האלה כי יש לנו קול ברור דלא פסיק, לא קול חלש ומסופק, אלא קול ברור וחזק כמו שמזכיר החפץ חיים שלוש דוגמאות, שתלמיד שיצא עליו קול שמספר מה מדברים בבית המדרש זרקו אותו משם, ומי ששמעתו רעה מותר לבזותו, וכן מלקין על לא טובה השמועה (הלכות לשון הרע ז במ"ח ז).

מאות ואלפים ששמעו הרצאותיו, כולל אודהיו וחסידיו, ראו בעליל שהוא עם הארץ, וגם אני הדל הקשבתי לחמש עשרה קלטות של הרצאותיו, והנני שולח לכת"ר את השכתוב למען יוכל לשפוט בעצמו.

אכן זו הצרה הגדולה שמתפעלים מאדם המגלה נסתרות במקום להתפעל מתלמיד חכם אמיתי. רבותינו לימדונו שרק ממי שמשים ימים כלילות בלימוד תורה, אפשר להנות עצה

ותושייה, ולא מבעל סגולות רחוק מעמל תורה ויגיעתה. אין לך רמיסת כבוד התורה גדול מזה, ד' ישמרנו ויצילנו מדרך זו. כך כותב הגאון המקובל הרב יעקב משה הלל שליט"א: "לא ידעתי כלל מה כל ההתפעלות הזו מידיעות כאלו ומה זה מועיל לנו לעבודת ד'. הרי אם הוא רק אומר ומגלה דברים הנסתרים שבבני אדם, הרי אין בדבר זה תועלת כלל. ואם נותן עצות והדרכות איך לתקן המעוות או להצליח וכדומה, הרי מאחר שאינו תלמיד חכם, איך יתכן שיוכשרו דרכיו, ומניין יבוא לו הסייעתא דשמיא לכוון לאמיתה של תורה בעצותיו. והלא כבר אמר התנא הקדוש רבי מאיר (בפרק קניין תורה מסכת אבות פרק ו) וז"ל: כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה וכו', ונהנין ממנו עצה ותושייה וכו' ומגלין לו רזי תורה ונעשה כמעין המתגבר וכו', ומרוממתו על כל המעשים עב"ל. הרי רק אם לומד תורה לשמה, ונעשה כמעין המתגבר בתורה, ובזכות התורה מתקן ומיישר מידותיו ומעשיו כמבואר שם, אז בכוח כל אלו השלמויות שבו, זוכה גם לכוון לאמיתה של תורה ומהנהגה הבריות בעצותיו והדרכותיו. ובלי ספק שמעלות אלו אינן קיימות בהאי 'עם הארץ' דקמן" (בי"האם מותר להתייעץ בעם הארץ הפתור עניינים באופן מופתי אך ירוע שהוא עם הארץ) – קובץ מקבציאל).

איגרת שלושים

עצות רפואיות אין לשמטע אלא מפי רופא. בעצה רפואית יש סיכון ורק לרופא יש רשות מן התורה. עצות חינוכיות יש לשמוע מפי מחנכים בעלי ניסיון. ידיעת נסתרות אינה מבטיחה את נכונות העצות. אבחון לחוד ועצה לחוד. עצת תלמיד חכם היא מתוך תורה. התורה היא נר דולק ומאיר. כישרונות מופלאים יש גם אצל אנשים פחותי ערך או גויים. כוח הסטרא אחרא משמש ניסיון. אמונה שד' משרה שכינתו על אדם פחות היא חילול השם.

שאלה: מזה החיסרון להתייעץ עם אדם שאינו תלמיד חכם? סוף סוף יתכן שיאמר דברים נכונים. עובדה שהוא אמר לי דברים נכונים על ילדי ועל בעלי בלי שראה אותם מעולם, בעניינים מאוד מדויקים שאי אפשר לנחש. האם מותר לי לפעול על פי עצותיו הרפואיות, החינוכיות והרוחניות?

תשובה:

1) עצות רפואיות יש לשמוע רק מרופא ולא משום אדם אחר. כתוב בתורה: ורפא ירפא. והסבירו חכמינו: מכאן שניתנה רשות לרופא לרפא. רק לרופא נתן הקדוש ברוך הוא רשות לרפא חולים ולא לשום אדם אחר. הרמב"ן מסביר בספרו תורת האדם שזה מפני שבכל טיפול רפואי יתכן גם סיכון להזיק. או לכאורה עדיף לא לעשות מאומה ולא להיכנס לסיכון. אלא שהקדוש ברוך הוא נתן רשות לרופא לרפא ואין לו מה

לחשוש, וממילא זו מצווה וזו חובה. אבל אדם אחר, אסור לו. קרה כמה פעמים שפלוגי הורה לאדם לא לקבל טיפול מסוים ועקב זה נגרם נזק, או להפך שלח אותו לקבל טיפול שהתברר כמיותר. כמובן יתכן שגם רופא יטעה לפעמים, אך אם הוא פעל באופן רציני בהתאם למדע הרפואה, אין בידו עוון, שהרי התורה נתנה לו רשות לרפא על פי עיני שכלו (ועיין שו"ת דעת כהן סי' קמ).

2) באשר לעצות חינוכיות יש לבקשן מאנשי חינוך, שלמדו חינוך הרבה שנים ורכשו ניסיון והינם גם חמושים בניסיון שהצטבר במשך מאות שנים. האם כל זה הבל בעלמא? וכי זה אחראי כלפי ילדינו לפנות אל אדם שאינו מחנך?

3) עצות רוחניות יש לבקש מתלמידי חכמים. בשביל מה ניתנה לנו תורה? שתהיה מונחת בקרן זוית?

4) מי שיודע נסתרות ואבחוני נכונים – אין זה מביטיח במאומה שעצותיו נכונות. אבחון לחד וייעוץ לחד. למשל יתכן שעל יסוד אותו אבחון, שני פסיכולוגים יתנו עצות הפוכות, הנובעות מהשקפות עולם סותרות. לכן יש להתייעץ עם תלמידי חכמים שיש להם השקפת עולם של תורה. אמנם, גם בין תלמידי חכמים ייתכנו חילוקי דעות, אך אלו ואלו דברי אלוהים חיים. עצתו של תלמיד חכם נובעת מתוך התורה שמשנה רבינו קיבל מסיני, והוא יתן לשואל תמיכה מתמדת לכל אורך הדרך, ולא הברקה חד פעמית חולפת.

5) ראי מה מסופר על האדמו"ר מסאטמר, הרה"ג הרב יואל טייטלבוים:

“באים בזמן האחרון לארה”ב כמה אנשים מעדות הספרדים האומרים על עצמם שהם מתמחים כאילו בקמיעות ולחשים, ומגידים עתידות וכו’, ואנשים תמימים רצים אחריהם, ונודע כי המנחשים האלה אין להם שיח ושיג בתורה, עמי הארצות גמורים, ואם כן, מזה דעת רבנו, אם כדאי ואפשר לסמוך על הגדת דבריהם, כיון שהרבה פעמים הם מכוונים אל האמת ומגידים לאדם מה לפניו ומה לאחוריו, ואולי לא ממקור טהור יהלכון?

נענה מרן זיע”א ואמר: מציינו במסכת נידה (ל): דרש רבי שמלאי, למזה הילד דומה במעי אמו וכו’ ונר דלוק על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, ומלמדין אותו כל התורה כולה, וכיון שיצא לאויר העולם, בא מלאך וסטרו על פיו, ומשכחו כל התורה כולה.

נשאלת השאלה: התורה, בא מלאך ומשכיח אותה ממנו, אבל מה על הנר הדלוק על ראשו וצופה בו מסוף העולם ועד סופו, למזה לא נאמר בחז”ל מה גורלו של נר זה? כבה או לא כבה?

התירוץ הוא: כל זמן שהולד לומד תורה או נר דלוק על ראשו וצופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, אבל בו ברגע שהמלאך משכיח את תורתו, והוא נשאר ללא תורה, אז ממילא אין הנר דולק ואינו צופה ומביט מסוף העולם ועד סופו, כי בלי תורה, אי אפשר לאדם שיהא רואה מסוף העולם ועד סופו” (עולמות שחרבו עמ’ כח).

6 וראי מה כתב הגאון המקובל הרב יעקב משה הלל, בתשובתו ביחס לפלוגני עצמו: “העיקר בזה הוא לא להתפעל

מאותות ומופתים כלל, כי דברים אלו פעמים נמצאים גם אצל אנשים פחותים ורעים, ואפילו אצל גויים וכידוע מכמה מעשים, ובאים להם כנ"ל מהסטרא אחרא, וכדי לנסות אותנו. ורק נתפעל מהגדולים והצדיקים האמיתיים המפורסמים בהרבצת תורתם, וישרותם וחסידותם, ומעבר לכך, כל מה שנראה בהם דברים נפלאים, יש על מה לסמוך ולהאמין, כי לא ימנע הקב"ה הטוב מהולכים תמים. ולא נאמין בשום אופן שהקדוש ברוך הוא ישרה שכינתו, וישפיע ישועות על ידי איש שאינו ראוי מצד גדולתו בתורה וכישרון מידותיו ומעשיו. ויש בזה משום חילול השם והשפלת ובזיון כבוד התורה" (האם מותר להתייעץ בעם הארץ הפותר עניינים באופן מופתי" – קובץ מקבצאל עמ' רמא).

ונזכה שהקדוש ברוך הוא ישיב יועצינו כבתחילה ומתוך כך יסיר ממנו יגון ואנחה במהרה.

אִיגֵרַת שְׁלוֹשִׁים וְאַחַת

המאבק נגד הכת אינו סותר אהבת אנשי הכת. זו מלחמה בין אחים וחברים. מחלוקת בית הלל ובית שמאי לשם שמים. לא להרוס את השלום. לעשות כל מיני חסד לאנשי הכת.

שאלה: יש לי חבר שהוא מראשי הכת. בהתחלה היו בינינו יחסים מצוינים, אך הם התקררו במשך הזמן, וככל שחברי שקע בתוך הכת, קשרינו החברתיים ירדו לשפל. אך לפעמים הוא מבקש שאשאל לו ספרי קודש שלהם הוא זקוק לדרשותיו. זה מאוד מרגיז אותי. אני יודע כמה נזקים גורמת הכת הזאת ואין לי חשק לעשות לו טובה. יתר על כן, יש לי בעיה חמורה: הרי הוא משתמש בספרים שלי כדי למשוך אנשים תמימים לכת על ידי דרשותיו. אולי אסור לי להשאיל לו ספרים?

תשובה: חס וחלילה! יש מאוד להיזהר שהיחסים החברתיים לא יתקררו. אין כאן שום דבר אישי נגד מישוהו מהכת, אלא יש ביקורת קשה ונוקבת על השיטה. הרי אנשי הכת אינם רודפים אחרי כסף או כבוד, אלא עושים לשם שמים, וחושבים שבדרכם הינם מקרבים את הגאולה. בוודאי, יש להילחם בכל תוקף נגד אמונתם המשיחית ושאר טעויות חמורות, אבל זו מלחמת דעות, מלחמה בין חברים וידידים. זו מחלוקת לשם שמים.

"איזו היא מחלוקת שהיא לשם שמים? זו מחלוקת הלל ושמאי" (אבות ה יז). מדה קנה המידה לכך? מסביר רבי יהונתן אייבשיץ, שעל אף המחלוקת החריפה ביניהם בענייני נישואים, "לא נמנעו בית שמאי מלישא נשים מבית הלל ולא בית הלל מבית שמאי. כל הטהרות והטומאות שהיו אלו מטהרים ואלו מטמאים, לא נמנעו עושין טהרות אלו על גבי אלר" (יבמות יג ב), "אלו משאילים כלים לאלו" (רש"י). "ללמדך שחיבה ורעות נוהגים זה בזה, לקיים מה שנאמר: האמת והשלום אהבו" (יבמות יד ב).

מחד גיסא, המלחמה הגדולה על האמת, אסור לה שתהרוס את השלום. מאידך גיסא, אהבת השלום אינה צריכה לסלף את האמת. מרן הרב קוק כותב ביחס לטענות החרדים נגד הציונות שהיא מעוררת מחלוקת: "והטענה גדול השלום, אינה נאותה כלל, כי להשיב על דעות רעות, אין נחוץ כלל מחלוקת, גם אין תועלת במחלוקת, כי אם להשיב בדברים של טעם, ובזה אין הירוס כלל אל שלום" (גנוי הראיה ג 27).

במלחמת הדעות, אין מנצחים באמצעים פרקטיים וטכניים, כגון אי השאלת ספרים. רק הגויים חושבים שבאמצעים חיצוניים יצליחו לסתום את הפה של יריב אידאולוגי. את מלחמת הדעות יש לנצח על ידי שכנוע והסבר, על ידי הגדלת תורה ודעת, ובוודאי לא על ידי מניעת חסדים.

על אף חילוקי הדעות החריפים בעניינים עקרוניים, היחסים האישיים צריכים להישאר ידידותיים. אדרבה כאשר יש ביקורת קשה, יש להרבות בחסד ובידידות, כדי שחילוקי

הדעות לא ידרדרו לרמה של חילוקי לבבות. לכן צריך להשאיל ספרים ולהשאיל כלים, צריך ללכת לחתונות ולבר מצוות, לשמחות ולחגיגות. צריך לרקוד יחד.

אִיגֵרַת שְׁלוֹשִׁים וְשֵׁתִים

הסיכון שבעצות רפואיות. ידיעות נסתרות אינן בהכרח מן השמים. יריעת נסתר לחדר תעצה לחדר. עצות מסוכנות בענייני נישואים. אין תלמיר חכם גדול שתומך בכת. אנשי הכת חדלו לומר שפלוגי משיח. כיוון שננוצר קשות. הם מאמינים בו ומתחמקים מלפרסם ברבים שאינו משיח. משיח אינו כל מאן דהוא אלא ענק רוחני. בעבור דבר קדוש גדול צריך הכנות רוחניות עצומות. גדלות המלך המשיח.

1) שאלה: למה כל כך אסור להתייעץ עם פלוגי בעניינים רפואיים? הרי יש כמה עובדות אמיתיות שבהן הוא נתן אבחון נכון? והרב עצמו סיפר על איזה גוי אמריקאי שידע לרפא אנשים למרחוק על ידי כחות על טבעיים. אז למה לא יהודי ירא שמיים?

תשובה: אכן אדגר קייס EDGAR CAYCE התפרסם בזכות אבחנות על טבעיות וגם תיאור האמצעים לריפוי במקרים רבים – מה שנחקר ואומת בספרים רבים ובדו"חות שמספרם מגיע לאלפים. כל זה חסר בנדון דידן. יתר על כן, גם קייס טעה

פעמים רבות. אבל איננו מכחישים שסוג זה של ידע עשוי לפעמים לסייע לרופאים, בייחוד במקרים של תעלומה. אבל אין הוא יכול לעמוד במקום הרפואה וכל שכן בניגוד לה. בנדון דידן, רופאים סיפרו שחולים רבים הגיעו אליהם לשווא לטיפול, על יסוד אבחנה של מחלה שלא היתה ולא נבראה. על זה עוד אפשר לסלוח, אבל היו גם מקרים שנמנעו מחולים במצב חמור טיפולים שרופאים הורו עליהם. על זה אי אפשר לסלוח.

הסכנה הגדולה ביותר שנעוצה ביועצים רפואיים מסוג זה, היא העזתם לטפל חרף אי בקיאותם ביסודות הרפואה, במקרים חמורים המצריכים התערבות מידית של רופא או מנתח, כאשר כל עיכוב עלול לעלות ביוקר.

על כל פנים, אין להתפעל מיועצים כאלה, כי אפילו מומחה עולמי כמו קייס, טיפל רק באלפי מקרים, לעומת הרפואה המקובלת שהצילה מליארדים.

(2) **שאלה:** כמו כן, למה לא להתייעץ איתו בענייני משפחה? עובדה היא שהוא ידע עלי פרטים מאוד אישיים, שאיש לא יכול לנחש אותם. זה סימן שיש לו גילויים מן השמים.

תשובה: קודם כל, אותם פרטים אישיים כבר ידעת לפני כן, לכן לא היתה לך תועלת בגילויים. גם אין הכרח שזה גילוי מן השמיים, זה יכול להיות שאיבה טלפתית של מידע הנמצא במוחך, או שיטה אחרת של ידיעת הנסתר. מכל מקום, אין בכך ערובה שעצותיו נכונות. ידיעת נסתר לחוד ועצה לחוד. מעשה בוזג שפנה אליו ליעוץ ביחס לחינוך ילדים. אחר כך

האישה ניהלה איתו שיחה ארוכה בטלפון, בה הוא הטיח דברים קשים מאוד נגד בעלה, כגון שהוא כעסן גדול. למחרת כתבה לו מכתב ארוך: לולא הייתי חזקה, דבריך יכלו לגרום פירוד בנישואינו.

הם פנו לרבים שאמר להם: אין זו דרכו של תלמיד חכם; התייעצו עם תלמיד חכם ולא איתו!

3) **שאלה:** מזה שמבלבל אותי, הוא שרבנים גדולים תומכים בהם. לפחות, כך הם טוענים.

תשובה: אין זה נכון. אין אף רב גדול תומך בהם. אין בידם שום הסכמה אפילו מרב אחד. הם רק הציגו מכתבים של שני רבנים שכביכול תומכים בהם, וכאשר הדבר נודע לשני רבנים אלה, הם מיהרו לפרסם הבהרות חריפות שלא היו דברים מעולם. בהחלט יש רבנים גדולים שאינם מביעים עמדתם בנידון, מטעמים השמורים עמהם. אך מכאן לטעון שהם כאילו תומכים, הדרך רחוקה מאוד.

4) **שאלה:** טוענים שיש לפנינו כת משיחית. אני מעולם לא שמעתי מי מאנשיה טוענים שיש כאן משיח.

תשובה: בהתחלה טענו כך בגלוי, ורבים שמעו מפיהם, וחלקם יצאו מזועזעים. אחר כך, כיוון שנגזפו קשות, הם חדלו לדבר על משיח. בייחוד עתה, הינם נזהרים מלהוציא מפיהם רמז או חצי רמז, כי הם חוששים מגינוי כללי. אך זהו רק שינוי טקטי. הם ממשיכים להאמין שהוא המשיח.

אם תרצה לבחון זאת, בקש מהם לכפור ברורות במשיחם, בלי התחמקויות, בלי גמגומים ובלי תשובה המשתמעת לשני

פנים – כי הם מומחים להתחמק. אם תדרוש תשובה חותכת, לא תקבל אותה. כי הם לא ירצו לשקר, וקל וחומר לא ירצו לכפור בפה מלא במשיחם.

5) **שאלה:** אודה ולא אבוש, שכשלעצמי אני מטפח בליבי תקווה קטנה שפלוני בכל זאת המשיח. הרי אנו מצפים לגואל, לגואל בשר ודם, ועתה טוענים שהנה הוא בא. מי יודע, אולי הוא בכל זאת המשיח? גם אם הסיכוי קטן, חבל לפספס.

תשובה: דבר גדול ועמוק, חובק זרועות עולם כגון משיח, אינו בא כל אחר יד מאדם המוני. מרן הרב קוק כתב שיש לדעת פעם אחת ולתמיד שדברים גדולים כלליים לטובה, יצאו מאנשים שהם עצמם אנשי קודש, יראי ד' ואנשי צדק (עין איה שבת א 40). יש צורך בהכנות עצומות, בתורה, באמונה וביראת שמים. יש צורך בשנים ארוכות של הכשרה והתאמצות.

ודאי אנו מצפים לגואל. וכי לגואל כזה ציפינו אלפיים שנה? הרי המשיח הוא הדבר הכי עליון שבעולם. בוא וראה מה כותב רבינו הרמב"ם: "שאותו המלך שיעמוד מזרע דוד, בעל חכמה יהיה יתר משלמה, ונביא גדול הוא קרוב למשה רבינו. ולפיכך ילמד כל העם ויורה אותם דרך ד'. ויבואו כל הגויים לשומעו, שנאמר: והיה באחרית הימים, נכון יהיה הר בית ד' בראש ההרים" (הלכות תשובה ט ב). למשיח הזה הננו מצפים!

אִגְרַת שְׁלוֹשִׁים וְשְׁלוֹשׁ

נבואותיו של פלוני על בוא הגאולה התבדו כולן. איסור לחשב קצים. אמונה בביאת המשיח כל יום. תורת הקטסטרופה של הכת. לדעתם הכל רעוע ומשיח מידי הוא מוצא יחידי. גם שבתאי צבי שר"י ניצל את גזרות תחיתט. ניצול מצוקת אנשים. אין יריעה על מועד בוא משיח. חטא חמור של ולול בכל הטובות שר' עושה לנו במאה השנים האחרונות. כפיות טובה כלפי רופאים וכלפי צה"ל. אין אנו מספיקים להודות לד'.

שאלה: פלוני וחסידיו מוכיחים בלי הרף שהמצב קשה מנשוא, ולכן ברור שהגאולה קרובה. אינני מתיחס לאישיותו של האומר, אלא לתאוריה עצמה, שהרי יש לקבל את האמת ממי שאמרה.

וזו תמצית הדברים כפי שעולה מעשרות הרצאות שבהן אותו נושא חוזר על עצמו בלי שינוי ניכר.

הטיעון המרכזי הוא שעינינו רואות כל הסימנים לגאולה קרובה: "כל בית ישראל נתון בצרות. כל עם ישראל חולים והרופאים אינם יודעים לרפא. ילדים קטנים סובלים יסורים כמו שלא היו אף פעם. המצב הכלכלי איום, בלתי נסבל, ללא מוצא. כל ההנהגה המדינית חסרת אונים. תל-אביב סובלת מפקקי תנועה ואין לה המשך.

הערבים מבפנים ומבחוץ, בייחור בטוריה, מכינים נגדנו מלחמה כוללת, מלחמה גרעינית קשה מאוד. עד לשנת תשנ"ז

היה לצד"ל כוח אך החל משנת תשנ"ח, כל מה שהוא מתכנן, יוצא הפוך.

אין המשך למדינה במצב קשה כזה. כל יום קשה מקודמו. האם אפשר לחיות עוד כמה חודשים?! אי אפשר להמשיך! אנו נשתגע לגמרי, אם לא תבוא גאולה מיד. אנשים טובלים – זה סימן לגאולה.

יש הסתר פנים. הקדוש ברוך הוא כבר אינו עוזר בגלוי מאז תשנ"ז. אין כבר ברכת ד' על הארץ. סיבת ההסתר היא שהגיע זמן הגאולה. המצב לא יתוקן עד פתיחת הגאולה. סוף הייסורים קרוב קרוב. הגאולה קרובה ממש. לרבנים אין אומץ לומר זאת, הם גם אינם יודעים להכין את העם לגאולה. לכן, כמה שהם גדולים, אם אינם עסוקים בזאת, הם אינם שווים מאומה, אלא טוחנים מים.

הגאולה קרובה קרובה בפתח ממש. לא גאולה בעתה חלילה, שהיא בדרך הטבע, בצורה קשה מאוד, אלא גאולה אחישנה, לפני הזמן, באותות ובמופתים, שהיא קלה יותר. עוד מעט יהיו נסים גדולים מאוד.

הגאולה לא רק קרובה, אלא ממש עכשיו, בביטחון מלא של מאה אחוזים, לא כמו אלה שטעו, אלא בכל מלוא האמיתיות והרצינות הגמורה.

במלחמה הגרעינית נגד ישראל, כל מערך האוייב ינוטרל על ידי המשיח. כל הטילים יושתקו. המשיח יגאל אותנו באורח פלא, ויכה את כל האויבים בן רגע. הוא יעלה על כל מערכות התקשורת של האוייב, ידבר בעברית, אך הערבים ישמעו

אותו בערבית. הוא יצווה עליהם לברוח מארץ ישראל, הם יצייתו ללא צורך בנשק, ויברחו מרוב פחד. כן יפיל את בתיהם בכוחו הרוחני בלי מלחמה. כך לא נצטרך לטנקים ולמטוסים".
זו תמצית הדברים.

תשובה:

(1) קודם כל, המבחן של נביא הוא שנבואותיו מתקיימות. אם כן, ברור לכל, שפלוגי אינו נביא. במשך כל שנת תשנ"ח, שנת היובל לקום מדינת ישראל, הוא הבטיח שכל הנפלאות הנ"ל יקרו בעוד כמה חודשים ואפילו בעוד כמה שבועות, ממש קרוב, ולא קרה מאומה. התאריך נקבע לפסח תשנ"ח, ושוב בשביעי של פסח תשנ"ח, ולא קרה מאומה. נאמר שיש להתאזר בסבלנות, שהגאולה תיתכן עד יום אחרון של אלול תשנ"ח. אנשים רבים נחלו אכזבה נוראה. עתה אנו קרובים לסוף שנת תשנ"ט, והמשיח עם כל נסיו ונפלאותיו טרם הופיע. כבר הוזהירונו רבותינו שאסור לעשות חשבונות של קצים (סנהדרין צו ב), אלא יש לחכות בכל יום שיבוא. "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח ואף על פי שיתמהמה, אחכה לו בכל יום שיבוא", כפשוטו, באמונה ובתמימות שלמה.

(2) לגופו של עניין, שיטה זו המכונה תורת הקטסטרופה אינה חדשה: הכל בכי רע, אין מוצא, אלא משיח עכשיו. כל פעם שעם ישראל נתון במצוקה נוראה, הן בגלל צרות וייסורים הן בגלל חברה חוטאת ומסואבת – כל מיני מבטיחי נסים ונפלאות צומחים כמו יבלית. גם אצל הגויים, להבדיל, כך הוא. למשל, בכל עתות משבר, נמכרים לרוב ספרי האסטרולוג

נוסטרדמוס NOSTRADAMUS נביא הזעם מלפני ארבע מאות שנה, שהזהיר מפני חורבנו של עולם, אם לא יתקנו דרכם. אין דור שחסרו בו משיחי שקר, כפי שכתב רבינו הגדול הרמב"ם באיגרת תימן.

כאשר התחזיות מאכזבות, כל המשיחים וכל המבטיחים נעשים מאוד נבוכים. אך גרוע מזה, כיוון שאינם מנהיגים אחראיים הראויים לשמם, הם מובילים את הציבור להתרסקות.

כל זאת ניצל שבתאי צבי, שם רשעים ירקב, אחרי הגזרות הנוראות של ת"ח"ת"ט. הוא רימה את עצמו שיש לו גילויים מן השמים, הזין את עצמו בהזיות חולניות ובחלומות משיחיים פראיים, גנב את לב העם היהודי על ידי תרמיותיו וכוביו, פניו הקורנות וקולו הערב, שיעור קומתו כולו אומר כבוד, בצירוף כמה אותות ומופתים, והצליח להסתיר דעתו כדי שלא ירדו לעומק כוונתו. גם נתן העזתי טען שנתגלו לו מראות אלוהים. כל חסידי משיח השקר עבדו ללא לאות יומם וליל, ובלבד לפרסם ברבים את דברו. מעשה שטן הצליח ונפלו ברשתו הבלתי נראית להבחנה חיצונית, רבים וגם חשובים וטובים.

3) גם עתה, אנשי הכת מנצלים את מצוקתם של אנשים, חולים, מסוכסכים, אלמנות ואמהות שכולות, הן אנשים במצוקה אישית, הן אנשים במצוקה עקב המצב הכללי ישראלי, ובייחוד השאיפה לראות סוף סוף מהר מהר משיח צדקנו, בשר ודם, גוף ונפש, שיגאלנו. וכך הינם מזינים את העם בדמיונות שווא.

נכון שחז"ל אמרו: אם ראית דור שצרות רבות באות עליו, חכה לו (סנהדרין צח א). נכון שלפני בוא המשיח, יש חבלי משיח (שם צז). אך איננו יודעים את זמן בואו, וכבר האריך בזה רבינו הגדול הרמב"ם באיגרת קידוש השם: וירפאו את שבר בת עמי על נקלה, ולומר: שלום שלום, ואין שלום. הוא מדגיש שאין זמן ידוע לביאת המשיח, עד שאפשר להיתלות בו ולומר: הוא קרוב או רחוק.

4) אלא לעומת הדורות הקודמים, יש עתה בעיה חמורה עוד יותר, והיא זאת שמחפרים עקבות משיח, כלומר מזלזלים בכל הנסים והנפלאות שריבונו של עולם עשה לנו כהכנה לביאת המשיח. מרוב געגועים למשיח עצמו, מעלימים עין מכל מה שד' עושה לנו במאה השנים האחרונות.

יש כאן כפיות טובה נוראה כלפי אלהים ואדם. אין זה נכון שרופאים אינם יודעים לרפא. הם מוסרים נפשם וזמם וליל, עושים מלאכתם נאמנה ומשמשים שליחי ד' לרפא כל בשר. מאמץ עולמי עצום מושקע ברפואה והיא מתפתחת פלאים.

אין זה נכון שכל מה שצה"ל מתכנן יוצא הפוך. בחסדי ד' עלינו, צה"ל מגן עלינו, יום יום, שעה שעה, סוגר את ארצנו מפני אויבינו. נעשים אימונים ברמה שלא היתה מעולם. חיילים עמלים ימים ולילות, במסירות נפש אין סופית, בכישרון אדיר ובהצלחה עצומה. כמה יש להצטער על אמירות כאלה, שצה"ל אינו עושה מאומה, שיכולות לצאת רק מפיהם של אנשים שאינם משרתים בצה"ל ולא שירתו בצה"ל מימיהם. מי שמשרת יודע היטב, שזהו צבא ד', מציל העם והארץ ומקדש את השם.

וכן הוא לגבי כל התיאורים הדרמטיים האחרים. על בעיות של ילדים ופקקים בתל-אביב. אין זה נכון שאנו מלאי צרות. מי שאומר זאת, אינו יודע צרות מה הן. אינו יודע מה היה בשואה ובגזרות ת"ח-ת"ט, בגירוש ספרד ובמסעי הצלב, בחורבן בית ראשון ובית שני, בגזרת כל בן הילוד היאורה תשליכוהו. הוא אפילו אינו זוכר את המצב הקשה לפני מלחמת העצמאות ולאחריה. הוא כפוי טובה. ב"ה, אנו חיים בתקופה טובה. מאז הולדת עם ישראל, מעולם לא היה לנו כל כך טוב, מלבד בזמן שלמה מלכנו.

אפשר להבין שבתקופות נוראות של אסונות על האומה, אנשים מתחילים לדמיין פתרונות פלאיים נסיים שיחלצו אותם מן המיצר. אבל בימינו שבהם החליט ד' לעשות ישועה לעמו, איך אפשר להיות עיוור? אילו פינו מלא שירה כים, אין אנו מספיקים להודות לד' על המדינה והצבא, על החקלאות והתעשייה, על האולפנות והישיבות. אין אנו מספיקים.

ודאי מצפים אנו לביאת משיח, לא בעוד חודשיים ולא בעוד שבועיים, ולא בראשון של פסח ולא בשביעי של פסח. אלא יום יום. האומר הריני נזיר ביום שכן דוד בא, הריהו נזיר בו ביום (עירובין מג). אך כל זה אינו צריך לעזור את עינינו מלראות את פעמי המשיח, "קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים, מקפץ על הגבעות". משל לבן הצועק: אבא, הצילני! ושוכח שהוא רכוב על כתפי אביו, שמוביל אותו אל היעד הנכסף.

אפשר להבין שבמצבי יאוש, אנשים נתלים בדמיונות שווא. אבל עתה המציאות עולה על הדמיון. יש לראות עין בעין

בשוב ד' ציון, מתוך אמונה תמימה, ולא לפנות אל רהיבים. כבר עתה ד' גואל ישראל, כבר עתה ד' מברך השנים, כבר עתה ד' מקבץ נדחי ישראל, כבר עתה ד' בונה ירושלים, כבר עתה ד' מצמיח קרן ישועה.

אִיגֵרַת שְׁלוֹשִׁים וָאַרְבַּע

לפי הרמב"ם אין נבואה שורה אלא על חכם. לפי רבי יצחק אברבנאל תנאי זה אינו הכרחי, אך הוא דעת יחיד נגד רבותינו הראשונים ואין הלכה כמותו. רבי חיים ויטל ורבי משה חיים לוצאטו היו בעצמם בעלי רוח הקודש. והודעתם שאין מבוא לרוח הקודש אלא דרך חכמה עצומה וקדושה עצומה – יש לה ערך של עדות. המלבר"ם מודה שהחכמה היא תנאי, אך מחדש שכאשר אין אדם ראוי, יש נס יש מאין של השראת הנבואה על מי שאינו ראוי לגמרי. בוודאי בדורנו יש ראויים יותר מפלוני. רבי יצחק אברבנאל סובר כר"ן שאמת המידה לקבוע מי נביא ומי אינו נביא היא בידי החכמים. לפי רבי יצחק אברבנאל, חכם קובע בתורה ולא נביא, כי לשניהם יש כוח נבואי, אבל לחכם יש גם חכמה, לכן חכם עדיף מנביא. אין להתפעל מידיעת נסתרות. לרמב"ן, נביא שקר נקרא נביא בגלל כוחו לחוות עתידות. לפי רבי מנחם ריקאנטי, הוא מתנבא ברוח הטומאה. אין להתפעל מכל אלה, אלא תמים תהיה עם ד' אלוהיך.

שאלה: הרב כתב כמה פעמים שלא יתכן שפלוני הינו נביא, כיוון שאינו תלמיד חכם, ואין שכינה שורה אלא על חכם וכו' (נדרים לח. שבת צב) ושכך פסק הרמב"ם (הלכות יסודי התורה ז א. מורה נבוכים ב לב). אך לא כן סובר רבי יצחק אברבנאל, שכותב שלא כן דעת תורתנו. כי הנבואה אינה דבר טבעי, אלא נס, ואין צורך בהכנות לימודיות, כיוון שהכל נפלאות ד', ויד ד' לא תקצר להשרות נבואתו על מי שאינו חכם. הוא דוחה את הוכחת הרמב"ם ממאמר חז"ל שאין נבואה שורה אלא על חכם וכו', ואומר שאין כוונת המאמר כמו הרמב"ם שחכמה היא תנאי, ושהוא ביאר זאת במקום אחר (פירוש על עמוס א א) ואין ידוע לי כרגע איפה.

גם המלבי"ם אחוזו בשיטתו, ומחלק בין נבואה הבאה לאדם לצורך עצמו, שיש תנאי שיהיה מוכן, לבין נבואה שיצטרך ד' לשלוח נביא אל הדור ולא ימצא איש מוכן לזה, ואז יבחר היותר צדיק בדור, ויעשהו נביא מכוח נס, כמו שהיה עם עמוס הנביא (מלבי"ם על עמוס א א).

נמצאנו למדים שיש מקום לדעה שאדם פשוט וצדיק ייהפך לנביא, הרי עינינו רואות שפלוני יודע נסתרותיו של אדם באופן מופלא, ולפעמים גם מנבא עתידות באופן מדויק. הוא בעצמו מציין שמקור ידיעותיו הוא שמימי, הן בשיחות פרטיות הן בהרצאותיו הפומביות, ואומר: "השמים אומרים", "מרשים לי מן השמים לדבר" או "לא מרשים לי". כל זה סימן שהוא נביא, לפחות לדעת רבי יצחק אברבנאל. גם אם איננו בטוחים שהוא נביא, למה לדחות על הסף, אדרבה עלינו להחזיקו כנביא, כיון שיש מצווה להאמין בנביאים, ואין הוא זקק בשביל זה להסכמת בית דין.

תשובה:

(1) בכל התורה כולה, יש דעות רבות, ואלו ואלו דברי אלהים חיים. יחד עם זה, כת"ר יודע היטב שלא כל דעה היא להלכה, אלא יש כללים איך להכריע. וגם הלכה נכבדה זו, לקבוע מי נביא ומי אינו נביא, לא תימלט מצורך של הכרעה. והנה, עם כל גדולתו וקדושתו, רבי יצחק אברבנאל הוא דעת יחיד בנדון, נגד הרמב"ם, והר"ן בדרשותיו (דרשות הר"ן, ריש ה), והרמב"ן שאין נבואה שורה אלא על חכם ורק באופן חד פעמי יתכן שתשרה על מי שאינו חכם (חידושים על בבא בתרא יב), וכן הריטב"א (שם). וכן הרשב"א בתשובתו ביחס לנביא כביכול שהיה בזמנו (שו"ת הרשב"א ח"א תקמח וכן ח"ד קלד).

אלה הם רבותינו הראשונים, גדולי הפוסקים, שהשולחן ערוך מלא במאות ואלפים פסקים שלהם, לעומת רבי יצחק אברבנאל, שיש ממנו רק פסק אחד, ומדוע בעניין כה חשוב ועקרוני דעת היחיד שלו תכריע דעתם של כל רבותינו אלו?

(2) יתר על כן, רבינו חיים ויטל בספרו שערי קדושה בו הוא מתאר איך מגיעים לרוח הקודש, מדגיש את ההכנות העצומות הנדרשות בחכמה ובקדושה, ומן הסתם דבריו הם גם על פי רבו האר"י ז"ל. וכן הרמח"ל בספרו מסילת ישרים מלמד שרוח הקודש היא בסוף המסילה לעילא לעילא ולא בהישג יד של כל מאן דהוא. והרי שני רבותינו אלה, היו בעצמם בעלי רוח הקודש, בייחוד רבינו חיים ויטל אשר האר"י ז"ל מדבר מתוך גרונו. ודעתם מכרעת בנושא שלנו, שאין נבואה שורה אלא על חכם.

כי הידיעה איך נבואה שורה על חכם, אינה כל כך תלויה בסברא אנושית למדנית, אלא נמצאת בעיקר אצל אלו שנכנסו לפני ולפנים, זכו בעצמם להשראת השכינה, נגלה להם סוד ד' ליראיו, ומה שהינם מוסרים לנו הינו עדות ממש.

3) באשר למלבי"ם, אין ממנו הוכחה לענייננו, כי הוא אינו נמשך לגמרי אחרי רבי יצחק אברבנאל. הוא מחשיב את השראת השכינה על מי שאינו חכם, כנס יוצא מן הכלל, לא כנס רגיל שהוא יש מיש, אלא נס מופלא יש מאין. הסדר הנורמלי הוא שד' ישלח ברכתו על מי שיש בו כבר חכמה במטרה להשלימו, כי אין הקדוש ברוך הוא נותן חכמה אלא למי שיש בו חכמה. אבל כאשר ד' צריך לשלוח נביא אל הדור ואינו מוצא איש מוכן לזה מצד חכמתו, אז הוא לוקח את האדם הכי צדיק שבדור, וזה היה עמוס, כפי שהמלבי"ם מסביר בפרוטרוט.

4) וזהו דבר שאי אפשר להיאמר בדורנו, שלא מצא ד' יתברך אף תלמיד חכם ולכן הוכרח לעשות נס יש מאין להשרות שכינתו על עם הארץ, ושלא מצא בעם ישראל אדם צדיק יותר מפלוני.

5) באשר לדחיית רבי יצחק אברבנאל את דברי הרמב"ם ממאמר שאין הקב"ה משרה שכינתו אלא על חכם וכו', היא נמצאת בפירושו על התורה (שמות ג א הלימוד השני). הוא מסביר שחכם, הכוונה חכם בכוח המשער – שאי אפשר להיות נביא בלעדיו. וכן הוא מסביר שהביטוי אין שכינה שורה וכו', אין כוונתו שזה תנאי הכרחי, שהרי אין מעצור לד' מלתת רווח

בלב כל אדם, אלא שאם נביא הוא גם חכם, נבואתו נרשמת יותר, חשובה ופועלת יותר.

אך כאמור לעיל, דעת מהרי"א היא דעת יחיד המנוגדת לדעת כל רבותינו הפוסקים הראשונים, וגם לדעת בעלי רוח הקודש המעידיים על המציאות, ולכן אין הלכה כמותו.

6) אך יצוין שמהרי"א עצמו מודה שריבונו של עולם מסר את ההכרעה בתורה לחכמים ולא לנביאים. הוא תמה על כך: וכי לכאורה נביא ששומע דבר ד' אינו גדול מחכם? הוא מתרץ כמה תירוצים. בהתחלה הוא מביא את דברי הר"ן: "גם כי בחינת נביא היה מחייב שתהיה על פי חכם ותהיה ההכרעה בדבר ההוא מכוונה אליו בהכרח". כלומר יש צורך בחכם כדי להיות בטוח שהנביא הוא אכן נביא. החכמים הם המכריעים מי נביא ומי אינו נביא. הקדוש ברוך הוא מסר לבית דין את ההכרעה בנדון, והנביא זקוק להסכמה מחכם.

ואכן כך כתב הר"ן: "כשאמרה התורה 'אליו תשמעון', אך לא פירשה באיזה אות נשמע לו, אלא לא מסרו הכתוב אלא לחכמים, ועל זה יסדו החכמים שצריך להיות תנאי שהנביא יצטרך להיות חכם גיבור ועשיר ויתר התנאים" (דורות הר"ן, דרוש יב). איך נדע מי באמת נביא, ואיך ידע הנביא עצמו שהוא נביא אמת ולא הוזה הזיות? מסביר רבי ניסים גירונדי שבהיותו חכם, הוא ידע שאכן נביא הוא, ואף אנחנו נסמוך עליו. רבי יצחק אברבנאל מקבל יסודו של הר"ן, ואף שלדעתו אין הנביא עצמו חייב להיות חכם, אך חייב להיות חכם שיכריע שהוא נביא ויתן לו הסכמה.

7) עוד כתב מהר"א: "כי החכמים מורי התורה, היה בהם רוח נביאיי חל עם יושר שכלם וחכמתם, וכמו שהוכיחו זה בפרק קמא ממסכת בתרא, אמרו שם, אמר אמימר חכם עדיף מנביא, שנאמר ונביא לבב חכמה, מי נתלה במי, הוי אומר קטן נתלה בגדול (בבא בתרא יב א). שרצו בזה שהחכם ישער הדברים בשכלו ובחכמתו ויסייעו בדבר העזר האלהי ורוחו. והנביא אין לו כי אם אשר יראה יגיד, ולכן יהיה חכם עדיף ומשובח יותר מנביא ... ולכן להיות החכמים רוח ד' דיבר בס, היתה הכרעת הדעות וביאור ספקות התורה נמשכת אליהם. ולא היה מבוא לנביא בהם, לפי שאיך יהיה הנביא ברוח אלוהים שבו חולק על החכמים שגם בהם דבר, כי שניהם – רוצה לומר הנביא והחכם – משתתפים בכח הנבואי אשר בהם, עם היות שיתחלפי בפחות או יותר" (הטעם החמישי). יתכן נביא שאינו חכם, אך חכם הוא גם נביא, לכן חכם עדיף מנביא, ומיום שחרב בית המקדש אף על פי שניטלה נבואה מן הנביאים, לא ניטלה מן החכמים (בבא בתרא יב א).

8) ומזה שפלוני יודע קצת נסתרות וקצת עתידות, אינו מוכיח מאומה, ואין להתפעל מכך, יש בארצנו מאות אנשים כאלה עם כל מיני כוחות שונים ומשונים, ובחוץ לארץ אצל גויים אלפים ורבבות, ואין זה עושה אותם נביאים וגם לא רבנים.

גם בזה נקשיב אל הרמב"ן שמלבד היותו אחד מגדולי הפוסקים, היה מקובל גדול יודע סודות עליונים: "כי יקום בקרבך נביא או חולם חלום, יקראנו הכתוב נביא על פי עצמו, שיאמר הוא. ד' דיבר עמי בהקיץ ואני נביאו שלוח לכם שתעשו כן. ויתכן שירמוז למה שהוא אמת, כי בנפשות בקצת

האנשים כח נבואיי ידעו בו עתידות, לא ידע האיש מאין יבא בו, אבל יתבודד ותבא בו רוח לאמר ככה יהיה לעתיד לבא בדבר פלוני, ויקראו לו הפילוסופים כהי"ן, ולא ידעו סיבת הענין, אך הדבר נתאמת לעיני רואים, אולי הנפש בחודדה תדבק בשכל הנבדל ותתכוין בו" (פירוש על התורה דברים יג ב).

כלומר, הוא אינו נביא אך קורא לעצמו נביא, ואינו אלא נביא שקר, אם כן למה קורא אותו הכתוב נביא? כי יש בו כוח נבואי מסוים, שנקרא בערבית כהי"ן, כלומר כוח להגיד עתידות, וכיוון שהגדת עתידות שלו מתאמתת, מצד זה הוא נקרא נביא, אף על פי שהוא נביא שקר, כי אין זו נבואה מן השמים. נמצאנו למדים, שבעלי כוחות של נסתרות אינם נביאים.

9) יתר על כן, מעיר על דברי הרמב"ן, רבי מנחם רקאנטי, אף הוא מקובל גדול: "ולא ידעתי מה צורך לזה, כי אפשר שהאיש הזה מתנבא ברוח הטומאה, כנביאי אומות העולם והוברי השמים שנאמר עליהם מודיעים לחדשים מאשר יבואו עליך, והנה חרטומי מצרים בלהטיהם היו עושים בקצת המופתים כמשה רבינו עליו השלום בשליחות הש"י" (מובא על ידי הרב שעוועל במהדורתו).

הרי שאין לנו להתפעל מדברים כאלה והדומה להם, כי מנסה ד' אלוהיכם אתכם, ועלינו להתחזק ולקיים "תמים תהיה עם ד' אלהיך".

אִיגֵרַת שְׁלוֹשִׁים וְחֵמֶשׁ

מנהיגי הכת חיפשו לא תלמיד חכם אלא משפיע כריזמטי וחשבו שמצאו. בינתיים נבואותיו על הגאולה התבדו. שאלות החסידים הושתקו בכך שצריך אמונה במה שבא מן השמים. הם מפקפקים עתה והולכים ופורשים. הם מודעים לשטחיות של פלוני. לנוקים שהוא גרם. ושהרב המנהיג של הכת אינו בעל שיעור קומה רוחני אלא כלי שני לדברי רבנים. מנהיגי הכת מאבדים גובה ומדקלמים חזיוקים עצמיים. החסידים חוזרים לאטם לדעת אמת, לתלמידי משה רבינו, תלמידי החכמים האמיתיים. והאר עינינו בתורתך.

כבודו שואלני למה חדלתי לכתוב על כת פלוני והאם התעייפתי. אדרבה הסיבה היא שכנראה אנשי הכת הם המתחילים להתעייף כיוון שאינם מוצאים מה שציפו למצוא. מנהיגי הכת לא חיפשו תלמיד חכם גדול בתורה, אלא אדם בעל אישיות כריזמטית ומשפיע רוחני. עברו מרב לרב ולא מצאו מבוקשם, וכך הלכו והתאכזבו עד שהגיעו לפלוני, ואז החליטו שבאו אל המנוחה ואל הנחלה: איש מלא חזיונות, מראות וגילויים, הרואה מלאכים ומאפשר לאחרים לראותם, ומשרה אווירה ריגושית אקסטטית. לא היה קץ להתלהבותם, והם ראו בו את המושיע שיביא גאולה לאומה, ואף קיבלו בעצמם תפקידים משיחיים למיניהם.

בינתיים עברו שנים, והרבה חסידים שנסחפו בהתחלה, חוזרים לדעת של תורה וחשיבה ביקורתית בריאה, מתחילים

לראות שנשארו עם רוח בחופניהם בלי מאומה, שהגאולה המובטחת על ידי פלוני לא הגיעה כלל, שכלו כל הקצים וכל התאריכים שהוא ניבא, הם נזכרים שחישוב קצים אסור ושלהביא גאולה צריך מאמץ ועמל.

אותם חסידים הינם אנשים ישרים שאינם יכולים להעלים עין מנזקים שנגרמו לנישואים, אפילו גירושים כואבים, או מחלוקות בין בני זוג על רקע יחסם השונה לכת, או נזקים בריאותיים עקב עצות אומללות. גם בעבר הם שאלו על כך וקיבלו את התשובה: אי אפשר לחלוק על שמיא. עתה, אותה נחרצות והתלהבות נסדקת.

חסידים חדשים כמעט אינם מצטרפים, וחסידים ותיקים מתחילים להתלבט, להתרחק ולפרוש לאט לאט. הם נעשים יותר ויותר מודעים לכך שסוף סוף פלוני אינו אומר אלא אמיתות כלליות רדודות מאוד הידועות לכל, וכל מיני אמירות שטחיות על הגאולה ללא שום מהלך לימודי מעמיק. בעבר כאשר תמדהו על כך, נענו בפסקנות: אין להקשות על שמיא. כאמור, זה כבר אינו משכנע אותם.

כאשר בעבר הם שאלו: אם בלי תורה אפשר להיות מנהיג רוחני, בשביל מה נכתבו כל ספרי הקודש? השיבו להם שצריך התבטלות וענווה כלפי פלוני. אבל, על אף האיסור להתווכח, תשובה זו כבר אינה משכנעת אותם. הם מבינים שחלק מכישורונותיו של פלוני נשאבים ממקור חיצוני. יש מהם שמאוד התרשמו מיכולתו להעלות קרובים שמתו – שזה באמת ניסיון שקשה לעמוד בו – עתה הם מבינים שזהו

איסור גדול וגם הבל נתעה. מעל הכל הם מוטרדים מן העובדה שפלוגי הוא עם הארץ.

הם גם שמים לב שהרב העומד בראש הכת בנושא כליו של פלוגי, עם כל מידותיו התרומיות המופלאות ומרצו הבלתי נדלה, ועם היותו יהודי חשוב שלמד תורה והוסמך לרבנות – אינו בעל כוח רוחני של יצירה וחידוש, דבריו ניכרים כמלוקטים מספרים וקלטות של רבנים, בוודאי אינו תלמיד חכם בעל שיעור קומה גדול וסמכות תורנית בישראל, וקל וחומר אינו בדרגת התפקיד הגדול של מבשר הגאולה.

עקב זה, גם מנהיגי הכת כבר מרגישים שהם דורכים במקום, מאבדים גובה, מתחילים להתעייף, ואף נסוגים. כמנגנון הגנה הם מוקלמים חזיוקים עצמיים בלתי פוסקים. זו כבר אינה אותה פריצה ראשונית. כבה הזיק בעיניהם. לא כמו בהתחלה שהיו שופעים ביטחון עצמי, עתה הם נראים מאוימים, עננה של עצב אופפתם והספק מחלחל.

אמנם הם הודיעו מראש שבדרך הגאולה יש קשיים, והתנגדות תלמידי החכמים צפויה מראש וגם לברכה בהיותה תורמת לביורור, ומן השמים יסתתמו פיהם של כל המתנגדים. אך המתנגדים הולכים וגדלים, אף בין החסידים עצמם, שחוזרים לדעת אמת, ורואים שכל הדברים הטובים שחשבו למצוא אצל פלוגי, נמצאים אצל חכמי תורה אמיתיים בצורה לאין ערוך יותר שלמה ואידאלית.

הם מבינים גם שאי אפשר לומר על אף אדם, גם כבד פה, שהוא מעל משה רבינו, וחוזרים לאמת הגדולה שמשה רבינו

הוא מעל כל הנביאים, הוא שקיבל תורה מסיני ומסרה לנו, והוא רבם של כל תלמידי החכמים בכל הדורות.

אִגְרַת שְׁלוֹשִׁים וּשְׁשֵׁ

טענה שפלוני מחזק את הרוח בדברו על משיח. משיח לא לשמה, כדי לפתור מצוקות אישיות. עולם של מילוי הנאה ושל מילוי חובה. לרמב"ם המשיח אינו להנאתו אלא לשם עבודת ד'. אדם במצוקה יהנחם בלימוד תורה ובקיום מצוות וחסד. גם צדיק ורע לו הינו מאושר. החזקת מעמד בעזרת שער הביטחון של ספר חובות הלבבות. שמחת לימוד תורה. ביאת משיח לאפשר קיום תורה ומצוות. גאולה לא רק ממצרים אלא לשם דבקות עילאית בצור העולמים. קשיי העולם הזה אינם מקריים. עמידה בניסיון מתוך אמונה. השגה לעולה בני. קידוש השם. השתחררות משעבוד לחומר. בן ישי אל הלחם. אשרינו.

שאלה: אני רואה שאין דעתו של הרב נוחה מפלוני מפני שאינו תלמיד חכם, ובכל זאת מכתירים אותו למנהיג רוחני. בנקודה זו, גם אני מסכים שזו שיטה פסולה, וקל וחומר החסידים השרופים שלו, המאמינים שהוא גם נביא וגם משיח – אם כי בזמן האחרון הם חדלו לדבר על כך ברמה. אך לכאורה כל זה אינו שייך לדרשותיו ברבים לעם הפשוט, שכפי

שראיתי מועילות מאוד, כאשר אותם דברים פשוטים היוצאים מן הלב ונכנסים אל הלב. אני רחוק מהיות חסיד של פלוני, וסובר שיש להעמידו במקומו, ויחד עם זה אני רואה, שאותו המון פשוט, אין זה מעניין אותו אם פלוני נביא או משיח, תלמיד חכם או עם הארץ, העיקר בשבילו לשמוע דברי חיוק המדברים אליו. לא משנה לו בכלל אם דבריו הם מן השמים, "שמים אומרים", כפי שהוא טוען, אם לאו. ולא דווקא ההמון הפשוט אלא גם אנשים משכילים ותלמידי חכמים זקוקים לפעמים לשמוע דברים פשוטים. אותם האנשים סובלים מלא מעט צרות מקבלים משב רוח רענן בשומעם שיעוד מעט יבוא משיח ויגאלם. אמנם כמה שנים פלוני מדבר ואין משיח בא, אך אנשים חיים מן התקוה, נכון שאין זה כלל רצינוני, אך הרבה אנשים אינם רצינוניים, הם נסחפים יותר על ידי הרגש. הם מרגישים שהגיעו לסוף הדרך, כשל כוח הסבל. הם מוצפים צרות בתחום האישי, המשפחתי, הבריאותי והכלכלי, ואף המצב הלאומי גזל שנתם. כאשר הם שומעים שהמשיח בפתח, זה נותן להם כוח לחיות, הם צועקים: משיח! משיח! הם מחכים שמשיח יבוא היום-מחר ויאמר די לצרותיהם.

תשובה: שאלה גדולה שאל כבודו, אך לא ברור כמה אפשר להחזיק מעמד עם סוג כזה של משיח שלא לשמה, לא משיח כדי להרבות קידוש השם בעולם, אלא משיח כדי לפתור בעיותינו הגשמיות האישיות.

בכלל לא ברור אם צריך לחזק מהלך מחשבה כזה המרוכז באדם עצמו ודבר גורלו הפרטי. העולם המערבי הוא כולו עולם של מילוי הנאה, לא כמו עולם התורה שהוא עולם של

מילוי חובה. רוח רעה זו נושבת מן המערב, אף חודרת לתוך צבור המאמינים, והינם מכפפים את עבודת ד' להנאותיהם הפרטיות, ומצפים למשיח, לא למען שמו באהבה אלא למען עצמם מאהבת עצמם. אוי ואבוי.

בוודאי אנו משתוקקים לביאת המשיח מיד וצועקים: משיח! משיח! אבל לא למען תועלתנו האישית אלא למען נהיה פנויים ללמוד תורה ולקיים מצוות.

כן כותב רבינו הקדוש הרמב"ם: "לא נתאו החכמים והגבאים ימות המשיח, לא כדי שישלטו על כל העולם, ולא כדי שירדו בעכו"ם, ולא כדי שינשאו אותם העמים, ולא כדי לאכול ולשתות ולשמוח – אלא כדי שיהיו פנויים בתורה וחכמתה" (הלכות מלכים יב ד).

כמוכן, בתורה ובמצוות אפשר לעסוק גם עכשיו, וזהו אושרנו, "כי הם חיינו ואורך ימינו ובהם נהגה יומם ולילה".

את אותו אדם במצוקה יש ללמד: אשריך שהינך לומר תורה, אשריך שהינך מקיים מצוות, אשריך שהינך עושה חסדים. נכון שהינך עני מרוד, אך הינך מאושר.

שאלה גדולה למה יש צדיק רוע לו? ויש לדייק: יתכן שרע לו לצדיק במובן הגשמי, אבל בתוכיותו תמיד טוב לו, בהיותו שמח שהוא צדיק העושה רצון ד'. אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה. גם אם הוא חי חיי צער, הוא מאושר. הוא למד הרבה פעמים את שער הביטחון בספר חובת הלבבות, עד שמכיר אותו כמעט בעל פה, הוא מלא ביטחון בד' בכל צרה וצוקה, וכל חיייו הם אורה גדולה.

מסופר בירושלמי שרבי אבהו הגיע לטבריה. ראוהו תלמידי רבי יוחנן שפניו מאירות וסיפרו לרבם: ודאי הוא מצא אוצר. – מניין לכם? – פניו מאירות! – אולי הוא שמע דבר תורה חדש. פנה אליו רבי יוחנן בעצמו: איזה דבר תורה חדש למד? השיב רבי אבהו: מצאתי תוספתא ישנה שלא ידעתיה וחכמת אדם תאיר פניו (ירושלמי שבת ח א ועיין נדרים מט ב).

שם נחפש את האושר ולא בהכרזה שמישיח יבוא מחר ויפתור את בעיותינו הגשמיות. בוודאי יש להאמין באמונה שלמה ותמימה בביאת המשיח ולדבר רבות וגדולות על כך. בוודאי שזה מרים את האדם מעולם רדוד לעולם עליון ונשגב. אבל באיזה משיח עסקינן? משיח שיאפשר לנו לקיים תורה ומצוות.

אנו מקיימים תורה ומצוות כדי להביא את ביאת המשיח, כדי שנוכל לקיים עוד יותר מצוות, כדי שהעולם יהיה מלא קידוש השם.

יראה כבודו מה כותב מרן הרב קוק: "גאולתנו היא תמיד מכוונת לא רק להיגאל מתוך מיצרים, לא להתרפאות רק ממכות ולהינצל ממדוים, לא רק לצאת ממסגרות העוני וממחשכי העיוורון. לא השקיקה השלילית לבדה המדכאה את הנפש ואינה נותנת סיפוק לחיים. לא בשביל כך יצרנו יוצר כל, הטוב והמטיב, האב, הרחום, מקור כל החסד, כל האהבה וכל הרחמים. רק הננו שואפים להיות מלאים גדלות, אושר גדול בנשמה, חיים רעננים מלאים זוהרה בכל פינות שאנו פונים, עדן ועונג אין קץ בכל נשימה שאנו נושמים, עדנת אין

סוף ממקור חיי כל העולמים. אליך, רק אליך ד', רק לגדלך אדרוש, אחיל ואצפה. ולארך ישראל הננו באים, ולגאולה אנו מייחלים, ולפדות נשמה אנו עורגים, לא להינצל מכבלי הגלות, ולא להמלט מכעורי מכאוביה המנבלים. לא. ליותר מזה באין ערוך, לשם חשיפת האורה כולה, לשם הזרמת זרמי חיי עד ממקור קודש הקודשים, ממקור ישראל, ממקור נשמתו העליונה, ממקור אהבת עונג צור העולמים, אשר מאיר הוא לנו בקרני הוד ארץ חמדה, ארץ הקודש, ארץ החיים וארץ האורה. נכספה וגם כלתה נפשי לחצרות ד'. לבי ובשרי ירננו לאל חי. אשרינו, ברוכים אתם ומאושרים אושר עולמים, וגאון נצח נצחים. אשריך ישראל, מי כמוך עם נושא בה'. אשריך ישראל, אשריך, אשריך" (שיחות הרב צבי יהודה, אורות מן הרב. עיטורי כהנים 153, עמ' 9 סע' 17).

בעולם הזה יש קשיים, ואנו מאמינים שלא במקרה הינם באים, אלא שהינם ניסיונות מריבונו של עולם, כדי להוסיף לנו זכויות. לכן יש לקבלם באהבה ולא באנחה.

אוי לנו, כמה נשתנו הדורות. במשך אלפי שנות גלות, יהודים היו לעולה כשה, ולא פתחו פה. נחשבו כצאן לטבח ויובל, ליהרג ולאבד ולמכה ולחרפה, ולא אמרו מילה. אלפים ורבבות עמדו בניסיון, אנשים ונשים וקטנים שבקושי הגיעו לכלל דעת, הלכו שמחים למות על אהבת ד', מתוך אמונה שלמה שלא במותו יקח הכל, אלא רק מה שהכין לו בחייו בעבודת ד', בתורה ובמעשים טובים, וזהו דבר שאי אפשר לקחת ממנו. היה ביטחונם חזק בד', לכן כל הרוחות שבעולם לא יכלו להזיזם, הם מתו בכל מיני מיתות משונות, לא צעקו

לא איז ולא אבוי, אלא אמרו בשקט ובבטחה: שמע ישראל, ד' אלוהינו, ד' אחד.

רבי יוסף קארו, מסביר את הנוסח של מנחה של שבת: "יצחק רינן", על פי המדרש, שכאשר אברהם אבינו אמר לבנו: "השה לעולה בני", יצחק רינן שיר של קרבן (ב"י אור"ח קצב). זו מידת כל יהודי, לכן נאמר במנחה של שבת על ידי כל אחד ואחד.

וכן ברכת "המקדש שמו ברבים" תוקנה על מסירות נפש על קידוש השם, וגם אותה אנו אומרים כל בוקר.

מי שמאמין בבורא, אין שום צרה שבעולם שמסוגלת לדכאו. הרמב"ם מסביר במורה נבוכים, שאחרי שהתלונן רבות, חזר איוב בתשובה, בהבינו שלא בצדק הוא התרעם על אבדן הבלי העולם הזה.

מי שנמצא בצרה, מי שסובל מדכאוונות וייסורים, ודאי יש לאמצו ולרוממו, בכך שיוסיף אמונה וביטחון בבורא הכל.

לא זה המשיח שיש לצעוק אליו כדי לפתור לנו בעיות הלחם היומי. וכבר דרשו הדרשנים על הפסוק של הפטרת מחר חודש: "מדוע לא בא בן ישי גם תמול גם היום אל הלחם" (שמואל א כ כז)? מדוע לא בא משיח דוד בן ישי גם אתמול וגם היום? – אל הלחם! כי כל הציפייה היא בשביל לחם.

לא בזה אושרנו שהמשיח יפתור לנו את בעיותינו, הכלכליות הרפואיות והצבאיות. אלא במה אושרנו?

"אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו. אשרינו שאנו משכימים ומעריבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ומייחדים שמך בכל יום תמיד ואומרים פעמיים באהבה: שמע ישראל ד' אלוהינו ד' אחד".